

**UCHWAŁA NR XIX/471/2012
RADY MIEJSKIEJ W BIELSKU-BIAŁEJ**

z dnia 29 maja 2012 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Bielsku-Białej w 2011 roku**

Na podstawie art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.),

**Rada Miejska
postanawia**

§ 1. Przyjąć do wiadomości sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w 2011r., stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej

Jarosław Klimaszewski

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XIX/471/2012
Rady Miejskiej w Bielsku-Białej
z dnia 29 maja 2012 roku

Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w 2011 roku

Spis treści

1. Wprowadzenie	6
1.1. Nowe przedsięwzięcia	8
1.2. Realizacja budżetu MOPS	11
1.2.1. Budżet MOPS w 2011 roku	11
1.2.2. Realizacja budżetu – wydatki w 2011 roku	11
1.2.3. Realizacja dochodów w 2011 roku	14
2. Pomoc środowiskowa i organizowanie społeczności lokalnej	16
2.1. Pomoc finansowa	16
2.1.1. Pomoc finansowa dla osób i rodzin w środowisku lokalnym	16
2.1.2. Świadczenia rodzinne	18
2.1.3. Dodatki mieszkaniowe	18
2.1.4. Stypendia szkolne	18
2.2. Pomoc środowiskowa	19
2.2.1. Zadania pracowników socjalnych	20
2.2.2. Program Pomocy Żywnościowej PEAD	23
2.2.3. Rządowy Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	23
2.2.4. Organizowanie społeczności lokalnej	25
2.3. Usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych oraz usługi specjalistyczne	25
2.3.1. Usługi opiekuńcze	25
2.3.2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze	26
3. Pomoc specjalistyczna	29
3.1. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki	29
3.1.1. Organizowanie opieki w rodzinach zastępczych oraz realizacja pomocy na rzecz rodzin zastępczych	29
3.1.2. Organizowanie opieki nad dzieckiem pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych	32

3.1.3. Rodziny biologiczne dzieci umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub rodzinach zastępczych	33
3.1.4. Pomoc w integracji ze środowiskiem oraz przyznanie pomocy pieniężnej na usamodzielnianie i kontynuowanie nauki	35
3.1.5. Program p.n.: „Starszy Brat – Starsza Siostra”	36
3.2. Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych w ramach pomocy specjalistycznej	37
3.2.1. Domy pomocy społecznej.....	37
3.2.2. Ośrodki wsparcia	43
3.3. Pomoc na rzecz osób bezdomnych	44
4. Programy oraz Projekty.....	46
4.1. Programy profilaktyczne	46
4.1.1. Gminny Program Przeciwdziałania Bezdomności	46
4.1.2. Program Pracy z Osobami i Rodzinami z Problemem Alkoholowym	51
4.1.3. Procedura interwencji wobec przemocy w rodzinie: „Niebieska Karta”	54
4.1.4. Program ochrony rodzin przed przemocą w ramach obsługi telefonu „Niebieska Linia”	56
4.2. Programy i projekty aktywizacyjne	57
4.2.1. Gminny Program Prac Społecznie Użytecznych	57
4.2.2. Projekt p.n.: „Bielsko-Biała łączy ludzi”	61
4.3. Programy integracyjne	63
4.3.1. Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Wapienica (PAL)	63
4.3.2. Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Śródmieście Bielsko (PAL)	66
4.3.3. Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Grunwaldzkiego (PAL)	69
4.3.4. Program p.n.: „Doradca ds. Osób Niepełnosprawnych”.....	71
4.3.5. Klub Integracji Społecznej „Centrum” (KIS)	74
4.4. Programy opiekuńcze	78
4.4.1. Program p.n.: „Starszy Brat – Starsza Siostra”	78
4.4.2. Program p.n.: „Giełda Wolontariatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej”.....	78

4.4.3. Rządowy Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	80
4.5. Pozostałe Projekty	80
4.5.1. Projekt badawczy p.n.: „Interaktywna mapa problemów społecznych Bielska-Białej”	80
4.5.2. Projekt innowacyjny p.n.: „Budowanie kultury współdziałania instytucji z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielska-Białej”	83
4.6. Pozostałe Programy	86
5. Świadczenia rodzinne. Fundusz alimentacyjny	88
5.1. Świadczenia rodzinne	88
5.2. Fundusz alimentacyjny	91
6. Pomoc instytucjonalna rodzinie: Żłobek	94
7. Dodatki mieszkaniowe	96
8. Stypendia szkolne	98
9. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	100
10. Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	103
11. Windykacja należności	106
12. Doskonalenie zawodowe pracowników MOPS	108
12.1. Struktura zatrudnienia i podnoszenie kwalifikacji	108
13. Ważniejsze przedsięwzięcia i działania zapewniające ciągłość funkcjonowania Ośrodka	113
13.1. Zapewnienie zgodności z wymogami prawa	113
13.1.1. Działania Zespołu Prawnego, audyty i kontrole zewnętrzne	113
13.1.2. Ochrona danych osobowych	113
13.1.3. Stanowisko ds. BHP i PPOŻ	114
13.2. Zadania mające na celu poprawę organizacji pracy	114
13.3. Roboty remontowe	116
14. Potrzeby miasta Bielska-Białej na zadania w zakresie pomocy społecznej realizowane przez MOPS	118
15. Zakończenie	121

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each with a darker blue center and a lighter blue outer ring. These circles are arranged in a vertical line, with the largest at the top and bottom, and a smaller one in the middle. Two thin blue lines intersect at the top left and extend diagonally across the page, framing the circles and the text.

Informacje wstępne

1. WPROWADZENIE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej działa na mocy *Uchwały Nr XIII/52/90 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 25.10.1990r.*, w oparciu o art. 7 ust. 1 pkt 6, art. 9 ust. 1 *Ustawy z dnia 08.03.1990r. o samorządzie terytorialnym* (Dz.U. Nr 16, poz. 95 z późn. zm.).

W roku 2011 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej realizował zadania wynikające m.in. z następujących ustaw:

- Ustawy o pomocy społecznej;
- Ustawy o dodatkach mieszkaniowych;
- Ustawy o dostępie do informacji publicznej;
- Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- Ustawy o finansach publicznych;
- Ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne;
- Ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego;
- Ustawy o ochronie danych osobowych;
- Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego;
- Ustawy o ochronie przeciwpożarowej;
- Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- Ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji;
- Ustawy o pracownikach samorządowych;
- Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii;
- Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- Ustawy o systemie oświaty;
- Ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych;
- Ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- Ustawy o świadczeniach rodzinnych;
- Ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywania”;
- Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych;
- Ustawy prawo zamówień publicznych;
- Ustawy Kodeks cywilny;
- Ustawy Kodeks postępowania administracyjnego;
- Ustawy Kodeks postępowania cywilnego;
- Ustawy Kodeks Pracy;

- Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- Ustawy o zakładowej opiece zdrowotnej (dotyczy funkcjonowania Żłobka, realizowana do dnia 03.04.2011r.);
- Ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa;
- Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- Ustawy o rachunkowości.

W 2011 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej na realizację zadań wydatkował ogółem kwotę **64.694.350,04zł**. W okresie sprawozdawczym w tut. Ośrodku przyjęto **31.942** wnioski, przeprowadzono **12.480** wywiadów środowiskowych oraz wydano **38.726** decyzji administracyjnych. Szczegółowo dane przedstawia Tabela 1. Ze wsparcia udzielanego na podstawie *Ustawy o pomocy społecznej* w 2011 roku skorzystało **4.107** środowisk, a łączna ilość osób w rodzinach, do których trafiła pomoc to **10.402**.

Tabela 1: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej – ujęcie ilościowe

l.p.	Wyszczególnienie	Ilość
1.	Korespondencja przychodząca do MOPS	25 462
2.	Przyjęte wnioski	31 942
3.	Przeprowadzone wywiady środowiskowe	12 480
4.	Wydane decyzje	38 726
5.	Złożone odwołania od decyzji	483
6.	Wydane orzeczenia	3.934
7.	Wydane postanowienia	461
8.	Wydane zaświadczenia o korzystaniu z pomocy	464
9.	Zawarte kontrakty socjalne	616

Jednym z nadrzędnych zadań pomocy społecznej jest doprowadzenie osób i rodzin do ich życiowego usamodzielnienia. Osiągnięcie tego celu wymaga współpracy i zaangażowania w cały proces zarówno samych zainteresowanych jak też instytucji i przedstawicieli władz lokalnych, dzięki czemu podejmowane działania mają charakter kompleksowy, spójny – możliwie najbardziej optymalny.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej, mając na uwadze właśnie takie wytyczne, organizował działania z zakresu szeroko rozumianej pomocy społecznej przy wykorzystaniu zasobów własnych, ale również na zasadzie partnerstwa z różnorodnymi

organizacjami i instytucjami. Podejmował działania profilaktyczne, aktywizacyjne, opiekuńcze i integracyjne na rzecz osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, ponadto pozyskiwał środki z Funduszy Strukturalnych, by w sposób najbardziej całościowy i profesjonalny wspierać osoby i rodziny w przewyżnianiu ich życiowych trudności i w ich usamodzielnianiu.

1.1. Nowe przedsięwzięcia

- **Projekt p.n.: „Budowanie kultury współdziałania instytucji z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielska-Białej”**

Rozpoczęcie realizacji projektu p.n.: „Budowanie kultury współdziałania instytucji z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielska-Białej” (Priorytet I Działanie: 4.1. Projekty Innowacyjne). Całkowita wartość projektu to: 740.290,00 zł. (*VIDE str. 83 niniejszego sprawozdania*);

- **Projekt p.n.: „Interaktywna mapa problemów społecznych Bielska-Białej”**

Rozpoczęcie realizacji projektu p.n.: „Interaktywna mapa problemów społecznych Bielska-Białej” (Priorytet VII, Działanie 7.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej, Poddziałanie 7.2.1. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym). Całkowita wartość projektu to: 384.200,81 zł. (*VIDE str. 80 niniejszego sprawozdania*);

- **Projekt p.n.: „Rodzice zastępczy jesteście dla Was”**

Dział Opieki Zastępczej w ramach Programu Wspierania Jednostek Samorządu Terytorialnego w Budowaniu Lokalnego Systemu Opieki nad Dzieckiem i Rodziną uzyskał z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej dotację w wysokości 9.700 zł na realizację Projektu p.n.: „Rodzice zastępczy jesteście dla Was”. Całkowity koszt zadania wyniósł 12.125 zł, z czego 2.425 zł to środki własne gminy przyznane na realizację tego projektu. W okresie od sierpnia do grudnia 2011 r. dla rodzin zastępczych niespokrewnionych zrealizowano warsztaty edukacyjno-terapeutyczne „Pomóż swojemu dziecku” oraz szkolenie „Bezpieczna więź jako czynnik chroniący – o zaburzeniach relacji przywiązania u dzieci”.

- **Projekt p.n.: „Bielsko-Biała łączy ludzi” 2011**

Przygotowanie wniosku o dofinansowanie projektu p.n.: „Bielsko-Biała łączy ludzi” na rok 2011 (Priorytet VII, Działanie: 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji,

Poddziałanie: 7.1.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej); (VIDE str. 61 niniejszego sprawozdania);

- **Program Aktywności Lokalnej (PAL) dla osiedla Grunwaldzkiego w Bielsku-Białej**

Wdrożenie Programu Aktywności Lokalnej (PAL) dla osiedla Grunwaldzkiego w Bielsku-Białej, który jest integralną częścią projektu p.n.: „Bielsko-Biała łączy ludzi” (vide: *Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XXIV/627/2008 z dn. 29.04.2008r.* – z późn. zm.) współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Program został przyjęty do realizacji *Uchwałą Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr VII/126/2011 z dn. 17.05.2011r.* (VIDE str. 69 niniejszego sprawozdania);

- **Obsługa organizacyjno-techniczna Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i grup roboczych**

Zmiana przepisów prawa zobowiązuje Ośrodek Pomocy Społecznej do zapewnienia obsługi organizacyjno-technicznej Zespołu Interdyscyplinarnego. Rada Miejska w Bielsku-Białej podjęła *Uchwałę Nr IV/41/2011 z dnia 01.02.2011r. w sprawie określenia trybu, sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Bielsku-Białej oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.*

Prezydent Miasta Bielska-Białej *Zarządzeniem Nr ON.0050.667.2011.PS z dnia 27.07.2011r.* powołał Zespół Interdyscyplinarny, w skład którego wchodzi 18 przedstawicieli różnorodnych instytucji działających na terenie Miasta.

Ponadto 18.10.2011r. weszło w życie *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13.09.2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.* Aktualnie do sporządzania „Niebieskich Kart” zostali zobowiązani przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, policji, oświaty, ochrony zdrowia i gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, (VIDE str. 54 niniejszego sprawozdania.)

- **Udział w projekcie systemowym p.n.: „Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej”**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej rozpoczął udział w projekcie systemowym „Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej”, realizowanym przez Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej, Instytut Spraw Publicznych – z inicjatywy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej (Działanie 1.2 Wsparcie systemowe instytucji integracji i pomocy społecznej, Priorytetu I Zatrudnienie i integracja społeczna Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki współfinansowany przez Unię Europejską w ramach EFS). Celem projektu jest wypracowanie ramowego modelu organizowania społeczności lokalnej/środowiskowej pracy socjalnej. Pracownicy socjalni tut. Ośrodka

testowali nową metodę pracy z klientem i społecznością lokalną opartą o koncepcję aktywizacji i integracji społecznej.

- **Udział w projekcie p.n.: „Budowa Platformy Integracji Usług Publicznych”**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej brał udział w projekcie „Budowa Platformy Integracji Usług Publicznych” dofinansowanym w ramach RPO WSL 2007-2013, Priorytet „Społeczeństwo informacyjne”, Działanie 2.2 „Rozwój elektronicznych usług publicznych”. Celem projektu było budowanie efektywnej metody wymiany informacji między systemami teleinformatycznymi funkcjonującymi w administracji publicznej miasta Bielsko-Biała. Efektem projektu będzie skrócenie czasu procedowania spraw urzędowych w zakresie ustalania stanu faktycznego dotyczącego danych osobowych oraz innych nazw własnych.

- **Uruchomienie mieszkania chronionego**

W listopadzie 2011 roku utworzono kolejne mieszkanie chronione dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej, przy ul. Bystrzańskiej 55a. Mieszkanie przewidziane jest dla pięciu samodzielnie gospodarujących osób oraz jeden pokój jest przewidziany dla matki z dzieckiem.

- **Wyłączenie Żłobka ze struktury MOPS**

Żłobek będący dotychczas w strukturze MOPS od dn. 04.04.2011r. z mocy prawa stał się samodzielną jednostką organizacyjną Gminy Bielsko-Biała (w związku z wejściem w życie *Ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3*).

- **Zakończenie remontu budynku przy placu Ratuszowym 9**

Do wyremontowanych pomieszczeń przeniesiono Zespół ds. obsługi Programu Prac Społecznie-Użytecznych oraz Zespół Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

1.2. Realizacja budżetu MOPS

Budżet MOPS w 2011 roku

	Wyszczególnienie	Wykorzystane środki /w zł./
I	Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej – gmina	27.836.805,96
II	Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej – powiat	320.471,66
III	Dotacje celowe na zadania własne – gmina	5.420.408,47
IV	Zadania własne – gmina	22.634.477,44
V	Zadania własne – powiat	4.241.611,78
VI	Porozumienia pomiędzy powiatami	525.833,91
VII	Porozumienie z organami administracji rządowej – powiat	9.700,00
VIII	Projekt unijny „Bielsko-Biała łączy ludzi”	1.070.636,38
IX	Projekt unijny „Interaktywna mapa problemów społecznych Bielska-Białej”	225.328,02
X	Projekt unijny „Budowanie kultury z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielska-Białej” – środki unijne	199.832,99
XI	Fundusz celowy PFRON	2.209.243,43
RAZEM:		64. 694. 350, 04

Realizacja budżetu – wydatki w 2011 roku

Wyszczególnienie	Środki przyznane na rok 2011 /w zł./	Środki wydatkowane w 2011 roku /w zł./
Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej - gmina		
Ogółem	28.131.867,56	27.836.805,96
w tym:		
I Pozostała działalność – koszty związane z wydawaniem decyzji administracyjnych	11.837,56	11.837,56
I Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	27.831.521,00	27.546.703,27
Składki na ubezpieczenia zdrowotne	87.142,00	77.360,40
Ośrodki pomocy społecznej – realizacja zadania dot. wynagrodzenia za sprawowanie opieki przyznanej przez sąd	22.667,00	22.366,43
Specjalistyczne usługi opiekuńcze podopiecznych	140.000,00	139.838,30
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	5.600,00	5.600,00

Wyszczególnienie		Środki przyznane na rok 2011 /w zł./	Środki wydatkowane w 2011 roku /w zł./
Pomoc finansowa SPP		33.100,00	33.100,00
Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej - powiat			
II	Ogółem	320 480,00	320.471,66
	w tym:		
	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	9.580,00	9.580,00
	Zespół ds. orzekania o stopniu niepełnosprawności	310.900,00	310.891,66
Dotacje celowe na zadania własne – gmina			
III	Ogółem	5.457.722,00	5.420.408,47
	w tym:		
	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	84.000,00	84.000,00
	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia społeczne – zasiłki okresowe	484.200,00	484.200,00
	Zasiłki stałe	998.400,00	986.884,47
	Ośrodki pomocy społecznej	2.286.883,00	2.286.883,00
	Pozostała działalność – dożywianie dzieci	1.352.360,00	1.352.360,00
	Pomoc materialna dla uczniów	251.879,00	226.081,00
	Zadania własne – gmina		
IV	Ogółem	22.871.201,36	22.634.477,44
	w tym:		
	Zwalczanie narkomanii	18.800,00	18.795,74
	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	198.905,00	196.537,31
	Ośrodki wsparcia – Dom dla Bezdomnych, Noclegownia	933 706,00	930 558,90
	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	657 900,00	562 020,83
	Świadczenia rodzinne – rodzina plus	1.109.477,22	1.095.277,23
	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia społeczne – świadczenia społeczne	2.370.055,00	2.365.393,88
	Składki na ubezpieczenia zdrowotne	22.000,00	21.614,47
	Dodatki mieszkaniowe	5.108.219,74	5.097.748,85
	Zasiłki stałe	268 126,00	254 623,20
	Ośrodki pomocy społecznej	9.410.759,00	9.376.922,74
	Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej – mieszkania chronione	52.000,00	48.733,66
	Usługi opiekuńcze	387.800,00	387.799,68
	Pozostała działalność – mieszkania przejściowe	13.954,50	13.840,01
	Pozostała działalność – prace społecznie użyteczne	1.346.454,84	1.336.156,25
	Pozostała działalność – Klub Integracji Społecznej	173.480,50	132.505,59

Wyszczególnienie		Środki przyznane na rok 2011 /w zł./	Środki wydatkowane w 2011 roku /w zł./
	Pozostała działalność – realizacja Programu Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną na lata 2010-2013 / dożywianie dzieci/	173.000,00	172.327,88
	Pozostała działalność – Program Rodzice zastępczy jesteście dla Was	2.456,16	2 384,56
	Żłobek	564.223,40	564.223,40
	Pomoc materialna dla uczniów	60 000,00	57 013,26
Zadania własne – powiat			
	Ogółem	4.306.887,50	4.241.611,78
	w tym:		
	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	92.899,00	85.667,57
	Domy pomocy społecznej	1.844.355,00	1.835.529,00
V	Rodziny zastępcze	2.138.174,00	2.092.854,91
	Ośrodki pomocy społecznej – dot. PFRON	55.235,50	54.864,50
	Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych – dot. Warsztatów Terapii Zajęciowej	108.504,00	105.216,00
	Zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności	67.720,00	67.479,80
Porozumienia pomiędzy powiatami			
	Ogółem	540 399,00	525 833,91
VI	w tym:		
	Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych – dot. Warsztatów Terapii Zajęciowej	18.084,00	18.084,00
	Porozumienia pomiędzy powiatami- placówki opiekuńczo - wychowawcze	111.408,00	98.444,84
	Porozumienia pomiędzy powiatami- rodziny zastępcze	410.907,00	409.305,07
Porozumienie z organami administracji rządowej - powiat			
	Ogółem	9.700,00	9 700,00
VII	w tym:		
	Pozostała działalność – Program „Rodzice Zastępczy jesteście dla Was”	9.700,00	9700,00
Projekt unijny „Bielsko-Biała łączy ludzi”			
VIII	Ogółem	1.079.855,08	1.070.636,38
Projekt unijny” Interaktywna mapa problemów społecznych Bielska-Białej”			
IX	Ogółem	262.697,16	225.328,02
Projekt unijny „Budowanie kultury współdziałania instytucji z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielska-Białej „			
X	Ogółem	213.540,00	199.832,99
Fundusz celowy – PFRON			
XI	Ogółem	2 .209.433,00	2.209.243,43

Wyszczególnienie	Środki przyznane na rok 2011 /w zł./	Środki wydatkowane w 2011 roku /w zł./
w tym:		
Turnusy rehabilitacyjne	0,00	0,00
Warsztaty Terapii Zajęciowej (WTZ) „Port” i „Teatr Grodzki”	1.109.700,00	1.109.700,00
Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	346.336,00	346.157,19
sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze	698.083,00	698.072,60
Sport, kultura, rekreacja i turystyka	55.314,00	55.313,64
RAZEM	65.403.782,66	64.694.350,04

Realizacja dochodów w 2011 roku

Wyszczególnienie	Wykonanie /w zł./
Odpłatność rodziców za pobyt dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	15.339,63
Odpłatność za pobyt w Domach Pomocy Społecznej	197.023,16
Odpłatność za pobyt w Noclegowni	16.492,33
Odpłatność za pobyt w Domu dla Bezdomnych	76.345,98
Odpłatność za pobyt Żłobku	84.749,98
Odpłatność rodziców za pobyt dziecka w rodzinach zastępczych	21.163,86
Wpływy z tytułu zwrotów świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zaliczki alimentacyjnej	539.757,66
Wpływy z tytułu zwrotów nienależnie pobranych zasiłków /celowe, okresowe/	13.698,63
Wpływy z tytułu zwrotów nienależnie pobranych zasiłków stałych	7.902,08
Odpłatność za usługi opiekuńcze	251.657,88
Odpłatność za pobyt w mieszkaniach chronionych	5.517,00
Wpływy z tytułu zwrotów nienależnie pobranych dodatków mieszkaniowych	3.969,02
Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych	28.739,35
Otrzymane darowizny w formie pieniężnej*	2.000,00
Pozostałe dochody/ sprzedaż makulatury, zwroty kosztów upomnienia, zwroty opłat sądowych, zwroty za media uregulowane przez Ośrodek Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym oraz Śląską Fundację Błękitny Krzyż	22.831,02
Wpływy do rozliczenia	-55,81
RAZEM	1.287.131,77

The page features a decorative graphic consisting of several overlapping blue circles of varying sizes and shades, arranged in a diagonal pattern from the top right towards the bottom right. Thin blue lines intersect these circles, creating a sense of movement and depth. The overall aesthetic is clean and modern, using a monochromatic blue color scheme.

Pomoc środowiskowa i organizowanie społeczności lokalnej

2. POMOC ŚRODOWISKOWA I ORGANIZOWANIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

Działania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej mają na celu udzielenie wsparcia osobom i rodzinom w przewyżczeniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby i możliwości. Zgodnie z *Ustawą o Pomocy Społecznej*, w oparciu o którą funkcjonuje bielski Ośrodek, możliwe do wykorzystania są dwie formy udzielania pomocy.

Pierwsza, to świadczenia pieniężne, mające charakter np. zasiłku stałego, okresowego, czy też celowego. Świadczenia te realizowane są na podstawie decyzji administracyjnej wydawanej w oparciu o wywiad środowiskowy przeprowadzony w miejscu zamieszkania lub pobytu osoby/rodziny. Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 477zł, osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 351zł.

Druga forma, to świadczenia niepieniężne, mające charakter m.in. pracy socjalnej, pomocy rzeczowej, specjalistycznego poradnictwa, interwencji kryzysowej, usług opiekuńczych, umieszczenia w domu pomocy społecznej, szkoleń, poradnictwa rodzinnego i terapii rodzinnej. Ponadto, w ramach tej formy pomocy udzielane jest również potrzebującym osobom i rodzinom schronienie, zapewniane są posiłki i niezbędne ubranie. Grupa świadczeń niepieniężnych, to także pomoc dla osób usamodzielnianych w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, to również pomoc w uzyskaniu zatrudnienia i wsparcie w formie rzeczowej na zagospodarowanie.

2.1. Pomoc finansowa

2.1.1. Pomoc finansowa dla osób i rodzin w środowisku lokalnym

Pomoc finansowa dla osób i rodzin w środowisku lokalnym realizowana przez MOPS w Bielsku-Białej, jest jednym z elementów pomocy udzielanej klientom w przewyżczeniu ich trudnej sytuacji życiowej oraz wspieraniu ich w procesie usamodzielniania i reintegracji ze środowiskiem. W 2011 roku wypłacono zasiłki w łącznej wysokości 5.710.400zł.

Tabela 2: Rodzaj, ilość i wysokość wypłaconych świadczeń

l.p.	Rodzaj świadczenia	Ilość świadczeń	Kwota świadczeń /w zł./
1.	Świadczenia na zasiłki stałe środki wojewody środki gminy	3.966	986.885 246.721
2.	Składki na ubezpieczenia zdrowotne	3.644	105.614
3.	Świadczenia na zasiłki celowe /odzież, opał, leki, bilety MZK, pogrzeby, zdarzenia losowe .../	2.484	882.926
4.	Świadczenia na zasiłki okresowe	3.469	488.168
5.	Świadczenia na program p.n.: „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	166.960	3.000.086

Tabela 3: Zadania własne gminy, realizowane w oparciu o *Ustawę o pomocy społecznej*

l.p.	Zadania własne gminy	Ilość osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Kwota świadczeń /w zł./	Ilość osób w rodzinach
1.	Schronienie /Dom dla Bezdomnych i Noclegownia/	237	930.559	237
2.	Posiłek ogółem	1.548	1.068.717	2.853
2.1	W tym: dzieci	1.548	1.068.717	2.853
3.	Usługi opiekuńcze	333	1.269.995	371
4.	Zasiłki celowe na pokrycie wydatków z tyt. zdarzenia losowego*	6	13.538	12
5.	Sprawienie pogrzebu*	20	59.924	21
6.	Zasiłki celowe /opał, odzież, żywność, leki bilety MZK, bilety kredytowe.../*	1.732	2.739.975	4.039
7.	Zasiłki okresowe*	877	488.168	2.092
8	Zasiłki stałe (dla osób całkowicie niezdolnych do pracy, które nie nabyły uprawnień do renty z ZUS)	437	1.233.606	558

* zasiłki przyznane decyzją administracyjną – wypłata następuje po uprawomocnieniu decyzji

Tabela 4: Zadania obligatoryjne i fakultatywne zlecone gminie

I.p.	Zadania zlecone gminie	Ilość osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Kwota świadczeń /w zł./	Ilość osób w rodzinach
1. Zadania obligatoryjne*				
1.1.	Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd	6	22.366	-
1.2.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	402	105.614	513
1.3.	Zasiłek celowy w formie biletu kredytowanego	29	658	29
2. Zadania fakultatywne				
2.1.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	71	139.838	115

2.1.2. Świadczenia rodzinne

Opisano w rozdziale nr 5;

2.1.3. Dodatki mieszkaniowe

Opisano w rozdziale nr 7;

2.1.4. Stypendia szkolne

Opisano w rozdziale nr 8;

2.2. Pomoc środowiskowa

Pierwszoplanową i najistotniejszą formą pomocy realizowaną przez pracowników socjalnych Działu Pomocy Środowiskowej jest stosowanie odpowiednich metod działania, mających na celu rozwiązanie problemów zgłaszanych przez klienta – aktywnego partnera. Pracownik socjalny podejmuje współpracę z rodziną, diagnozuje jej sytuację, określa plan pomocy, który umożliwiłby jej usamodzielnienie, a tym samym pomógł rozwiązać główne problemy powodujące alienację społeczną.

Tabela 5: Ilość osób i rodzin objętych pomocą społeczną MOPS w oparciu o *Ustawę o pomocy społecznej*

l.p.	Wyszczególnienie	Ilość osób, którym przyznano świadczenia		Ilość rodzin		Ilość osób w rodzinach	
		Lata					
		2010	2011	2010	2011	2010	2011
1.	Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych	4.303	4.256	2.994	3.109	7.506	8.095
2.	Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych	75	73	72	70	121	118
3.	Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych	4.136	4.185	2.830	3.039	7.131	7.977
4.	Pomoc udzielona wyłącznie w postaci pracy socjalnej	-	-	912	998	2.289	2.307
5.	Ilość rodzin objętych pomocą społeczną (łącznie wiersz 1+4)	-	-	3.906	4.107	9.795	10.402

Tabela 6: Struktura świadczeniobiorców, którzy uzyskali pomoc w oparciu o *Ustawę o pomocy społecznej*

l.p.	Struktura świadczeniobiorców	Ilość rodzin*	
		2010	2011
1.	Ubóstwo	925	901
2.	Sieroctwo	388	336
3.	Bezdomność	297	283
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	155	188
5.	Bezrobocie	1.119	1.105
6.	Niepęnosprawność	1.256	1.256
7.	Długotrwała choroba	1.579	1.572
8.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – ogółem	642	626
8.1	Rodziny niepełne	460	473
8.2	Rodziny wielodzietne	233	212
9.	Przemoc w rodzinie	87	82
10.	Alkoholizm	488	515
11.	Narkomania	24	28
12.	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	97	89
13.	Kłęska żywiołowa	90	2

* liczby nie sumują się – jedna rodzina może być wykazana w kilku dysfunkcjach

Ponadto MOPS udzielał pomocy dla rodzin rolniczych, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody spowodowane wystąpieniem w 2011 roku huraganu, deszczu nawalnego lub przymrozków wiosennych.

2.2.1. Zadania pracowników socjalnych

Działania podejmowane przez pracowników socjalnych miały charakter bardzo zróżnicowany, dostosowane były bowiem do indywidualnej sytuacji osób i rodzin, zgłaszających się w celu uzyskania różnorodnych form pomocy. Do tych działań konieczne jest skuteczne wykorzystanie narzędzia zwanego pracą socjalną, która w założeniu jest niematerialnym wsparciem przy kształtowaniu nowych postaw, czyli zmianie sposobu myślenia. Rolą pracownika socjalnego jest przekonanie dorosłego człowieka jak zacząć postępować inaczej niż do tej pory? Jak sprawić, by zrezygnował z niszczących jego życie nawyków? Jak uświadomić mu, że zmiana w jego życiu jest konieczna, bo to on odpowiada za jakość swojego życia? W jaki sposób wzbudzić w nim determinację do zmiany i spowodować żeby była trwała? Zdolność człowieka do przemiany warunkuje motywacja, której podłożem jest trafne zdiagnozowanie środowiska oraz stałe monitorowanie przez pracowników socjalnych. Dlatego pracownicy socjalni położyli ogromny nacisk na monitorowanie środowisk, które w ich ocenie wymagały stałego wsparcia. Na przestrzeni całego roku środowiska te zmonitorowano 6.045 razy, bowiem zmiany nie są jednorazowym aktem lecz długim i skomplikowanym procesem.

Dla podniesienia skuteczności działań w pracy z osobami i rodzinami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej, pracownicy socjalni wykorzystywali kontrakt socjalny. W kontrakcie tym opracowywano ocenę sytuacji osoby/rodziny oraz formułowano cele, które miała osiągnąć osoba/rodzina dla przezwyciężenia trudnej sytuacji, w jakiej się znalazła. Narzędzie to, określało również uprawnienia i zobowiązania stron (pracownika socjalnego oraz osoby lub rodziny ubiegającej się pomoc), w ramach wspólnie podejmowanych działań.

W 2011 roku w Dziale Pomocy Środowiskowej zawarto łącznie 563 kontrakty socjalne. Znaczne zwiększenie ilości kontraktów socjalnych w odniesieniu do roku ubiegłego (2010r. – 403 kontrakty socjalne) jest przykładem, że jasne określenie celu i sprecyzowanie działań daje możliwość uwidocznienia zmian w sytuacji życiowej strony od momentu zawarcia kontraktu socjalnego do czasu osiągnięcia zamierzonego celu. Kontrakty socjalne dotyczyły znacznej grupy klientów, którzy od wielu lat korzystają ze świadczeń tutaj. Ośrodek i nie chcą samodzielnie egzystować lub nie wierzą, że mogą podjąć działania zmierzające do poprawy swojej sytuacji życiowej. Największa liczba kontraktów socjalnych zawarta została z osobami z problemem alkoholowym oraz długotrwale bezrobotnymi. Rolą pracownika socjalnego było takie zmotywowanie osoby/rodziny, aby aktywnie planowała kolejne działania zmierzające do osiągnięcia celu, a nie tylko wykazała wolę współpracy. Kontrakt socjalny był narzędziem, które pozwoliło jasno określić procedury postępowania w sprawach świadczeń z pomocy społecznej (tj. przyznania, ograniczania lub odmowy świadczeń).

Realizacja pomocy osobom wymagającym przymusowego umieszczenia w szpitalu psychiatrycznym lub domu pomocy społecznej

Nowelizacja *Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego* rozszerzyła zakres kompetencji pracowników socjalnych poprzez umożliwienie wystąpienia z wnioskiem do Sądu o przyjęcie do szpitala psychiatrycznego bez konieczności dołączenia orzeczenia lekarza psychiatry szczególnie uzasadniającego potrzebę leczenia w szpitalu psychiatrycznym. Zaistniała zmiana nałożyła na pracowników socjalnych obowiązek uzasadniania wniosków i uprawdopodobniania istnienia choroby psychicznej poprzez wzmożony monitoring środowisk oraz intensyfikację działań prowadzonych przez pracowników socjalnych mających na celu zebranie dokumentacji stanowiącej podstawę do przyjęcia wniosku przez sąd i zarządzenie poddania osoby odpowiedniemu badaniu.

Działania realizowane na rzecz osób chorych i niepełnosprawnych

- Wydawanie zaświadczeń, umożliwiających korzystanie z żywności unijnej w ramach Europejskiego Programu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (PEAD) – dostarczanie osobom niepełnosprawnym zarówno zaświadczeń jak i żywności (przy współpracy z osobami zajmujących się dystrybucją żywności w poszczególnych punktach jej wydawania);
- Dostarczanie gorących obiadów osobom starszym, niepełnosprawnym objętych pomocą w formie usług opiekuńczych;
- Współpraca z Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej i Administracją Domów Mieszkalnych oraz Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w zakresie porządkowania lokali zajmowanych przez osoby starsze, niepełnosprawne;
- Aktywizacja środowisk lokalnych, organizacji rządowych oraz pozarządowych w zakresie realizowania pomocy osobom niepełnosprawnym i mieszkającym samotnie, których członkowie rodziny pozostawili bez wsparcia;
- Powiadamianie Sądu Rodzinnego o zagrożeniu życia i zdrowia osób, niewyrażających zgody na umieszczenie w domu pomocy społecznej lub niewyrażaniu zgody na leczenie szpitalne, których stan zdrowia uniemożliwiał samodzielne funkcjonowanie w środowisku;
- Rozpoznawanie możliwości aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych i kierowanie do zakładów pracy chronionej, które dysponują wolnymi etatami pracy;
- Pozyskiwanie sprzętu rehabilitacyjnego, do czasu uzyskania środków na jego zakup z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- Kierowanie do Domu Dziennego Pobytu dla Osób Starszych i Niepełnosprawnych ul. Sternicza 8a oraz Środowiskowego Domu Samopomocy „Podkowa” ul. Kołłątaja 8;
- Informowanie o możliwości uczestnictwa w zajęciach odbywających się w Klubach Samopomocy: „Klub Seniora” ul. Komorowicka 336d, „Milusińscy” ul. Milusińskich 6 oraz Klubie dla Osób Starszych ul. Piastowska 86;
- Udzielanie wsparcia finansowego na zakup: żywności, leków, opału oraz innych zgłaszanych potrzeb, m.in. biletów socjalnych umożliwiających bezpłatny dojazd na rehabilitację i leczenie;

- Współpraca ze szpitalami, w zakresie potwierdzenia prawa do korzystania ze świadczeń zdrowotnych, finansowanych ze środków publicznych, osobom nieposiadającym wskazanych uprawnień.

Działania realizowane na rzecz rodzin wielodzietnych, niepełnych, rodzin przejawiających bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego

- Kierowanie dzieci i młodzieży z rodzin najuboższych na półkolonie i kolonie letnie organizowane przez podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, Kuratorium Oświaty w Katowicach, Związek Harcerstwa Polskiego;
- Pozyskiwanie od sponsorów środków finansowych i pomocy rzeczowej, które umożliwiły przygotowanie paczek żywnościowo-towarowych dla najuboższych rodzin;
- Finansowanie gorącego posiłku dla dzieci z przedszkoli i młodzieży uczęszczającej do szkół;
- Wsparcie finansowe na zabezpieczenie podstawowych potrzeb, m.in. w zakresie: żywności, opału, leków, wydatków mieszkaniowych, odzieży, obuwia;
- Stały monitoring rodzin niezaradnych wychowawczo oraz podejmowanie działań interwencyjnych;
- Współpraca z kuratorami sądowymi, pedagogami szkolnymi i nauczycielami w przedszkolach;
- Kierowanie wniosków do sądu o wgląd w sytuację rodziny i wydanie zarządzeń wobec małoletnich dzieci;
- Realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy i procedury „Niebieska Karta”;
- Zobowiązanie członków rodzin, w których stwierdzono istnienie problemu alkoholowego, do podjęcia współpracy w zakresie jego rozwiązania oraz kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Udział pracowników socjalnych w okresowej ocenie sytuacji dzieci, uczęszczających do świetlic środowiskowych i ścisła współpraca z ich wychowawcami;
- Kierowanie członków rodzin dotkniętych problemem bezrobocia do prac społecznie użytecznych realizowanych przez MOPS i Powiatowy Urząd Pracy;
- Motywowanie do przyjęcia aktywnej postawy w kierunku znalezienia zatrudnienia (przedstawianie ofert pracy, pozyskiwanie informacji o wolnych etatach z OHP oraz zakładów pracy znajdujących się na terenie miasta);
- Wytypowanie grupy osób długotrwale bezrobotnych do udziału w projekcie systemowym p.n.: „Bielsko-Biała łączy ludzi”;
- Współpraca z Radami Osiedli i zespołami charytatywnymi;
- Współpraca z dzielnicowymi Komisariatów Komendy Miejskiej Policji.

2.2.2. Program Pomocy Żywnościowej PEAD

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej realizuje program dostarczania artykułów żywnościowych dla najuboższej ludności Unii Europejskiej w ramach unijnego Programu PEAD, zgodnie z wytycznymi Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach. Każda osoba/rodzina ubiegająca się o skorzystanie z powyższej formy pomocy, a niepozostająca w systemie pomocy świadczonej przez MOPS, zobowiązana jest wyrazić zgodę na ustalenie sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej w oparciu o rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadzony w miejscu pobytu lub zamieszkania. W przypadku stwierdzenia, że dochód rodziny nie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego w *Ustawie o pomocy społecznej* (tj. w przypadku osoby samotnej 715zł, natomiast 526,50zł dla osoby w rodzinie) wydawana jest imienna „Karta Żywności”, na której naniesiony jest: asortyment, numer karty, imię i nazwisko osoby, adres zamieszkania, numer pesel, liczba osób prowadzących wspólne gospodarstwo domowe w tym dzieci do 15 roku życia. Każda „Karta Żywności” wprowadzana jest do bazy danych tut. MOPS, co pozwala uniknąć podwójnego ich wydawania. Należy również podkreślić, że w szczególnie uzasadnionych sytuacjach (np. długotrwała choroba, duże koszty związane z leczeniem, zdarzenie losowe), mimo iż dochód osoby/rodziny przekracza kryterium dochodowe – może ona zostać objęta Programem PEAD. „Karta Żywności” wydawana jest 1 raz w roku.

W 2011 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wydał 1.027 kart pomocy żywnościowej w ramach programu pomocy żywnościowej PEAD, którymi objęto 2.593 osoby. Na podstawie w/wym. kart, żywność była wydawana w: Oddziale Chrześcijańskiej Służby Charytatywnej przy Kościele Adwentystów Dnia Siódmego; Polskim Komitecie Pomocy Społecznej; Ośrodku Readaptacyjnym „Błękitny Krzyż”.

2.2.3. Rządowy Program: „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Jedną z form pomocy, realizowaną przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest finansowanie świadczeń w zakresie dożywiania w formie posiłku oraz zasiłku celowego na zakup żywności. Świadczenia te, zgodnie z *Ustawą z dnia 29.12.2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”* (Dz. U. z 2005r. Nr 267, poz. 2259 z późn. zm.), przyznawane są:

- dzieciom do 7 roku życia;
- uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej;
- osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, zgodnie z art. 7 *Ustawy z 12.03.2004r. o pomocy społecznej* (Dz. U. z 2009r. Nr 175 poz. 1362 z późn. zm.).

Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” jest programem wieloletnim, realizowanym w latach 2006-2013. Ma on na celu wsparcie gmin w realizacji zadania obowiązkowego, jakim jest pomoc w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienia posiłku osobom jego pozbawionym. Na realizację tego Programu gmina może otrzymać dotację, jeżeli udział jej środków własnych wynosi nie mniej niż 40% przewidzianych kosztów realizacji. Harmonogram zadań wykonywanych w ramach Programu wchodzi w życie

corocznie, na mocy Uchwały Rady Ministrów. W 2011 roku na realizację pomocy w formie dożywiania MOPS wydatkował ogółem kwotę 3.000.086zł.

Ośrodek wykonuje to zadanie w sposób ciągły, co jest ważne zwłaszcza dla dzieci realizujących obowiązki szkolny, ponieważ mogą one korzystać z tej formy pomocy przez cały rok szkolny, który nie pokrywa się z rokiem budżetowym.

Z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” mogą korzystać osoby i rodziny, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego w *Ustawie o pomocy społecznej*. I tak, u osoby samotnie gospodarującej jest to kwota 715,50zł, a np. w rodzinie 4-osobowej – 2.106,00zł (100% kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej wynosi 477,00zł, dla osoby w rodzinie – 351,00zł). Natomiast pomoc w formie gorącego posiłku dla dziecka przysługuje rodzinie, w której dochód nie przekracza 200% kryterium, co zostało określone w *Uchwale nr XV/343/2007 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 18.09.2007r.* obowiązującej do dnia 31.08.2010r. Z dniem 27.04.2010r. podjęto *Uchwałę nr LIV/1244/2010* obowiązującą od dnia 01.09.2010r. obejmującą swym zakresem również dzieci przebywające w żłobkach. Zatem np. dla dziecka wychowywanego w rodzinie 4-osobowej będzie to kwota 2.808,00zł.

Tabela 7: Kwota wydatkowana na realizację pomocy w formie dożywiania w 2011 roku

I.p.	Rodzaj środków	Wartość łączna /w zł./	Wyszczególnienie		
			Dożywianie dzieci /w zł./	Gorący posiłek dla pozostałych osób /w zł./	Zasiłki celowe na żywność /w zł./
1.	Środki od Wojewody	1.352.360	490.562	0	861.798
2.	Środki z budżetu Miasta	1.647.726	578.155	0	1.069.571
3.	Razem:	3.000.086	1.068.717	0	1.931.369

W okresie sprawozdawczym pomocą wynikającą z rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” objęto:

- 1.288 dzieci do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej – na podstawie decyzji administracyjnej;
- 260 dzieci bez decyzji administracyjnej – na podstawie informacji dyrektora szkoły;
- 3.542 osób, którym przyznano zasiłek celowy na żywność.

Wnioski o dożywianie dzieci składane są w tut. Ośrodku przez rodziców oraz pedagogów. Pomoc w tej formie przyznawana jest decyzją administracyjną (w oparciu o wywiad środowiskowy) na okres roku szkolnego tj. od września do czerwca kolejnego roku. Ponadto, istnieje możliwość wnioskowania przez dyrektora szkoły o objęcie dożywianiem uczniów bez przeprowadzenia wywiadu środowiskowego. Według powyższych zasad pomoc uzyskać może dodatkowo do 20% ogółu dzieci wspieranych przez Program dożywiania. W 2011 roku z tej formy skorzystało 260 dzieci.

Ponadto, osoby i rodziny, które znajdowały się w trudnej sytuacji skorzystały ze wsparcia: Banku Chleba, Kuchni Społecznej Towarzystwa im. Św. Brata Alberta, Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej, Caritas, Hospicjum Domowego Św. Kamila oraz sponsorów prywatnych (paczki żywnościowe, wyposażenie gospodarstw domowych).

2.2.4. Organizowanie społeczności lokalnej

Opisano w rozdziale nr 4 Projekty oraz Programy, 4.3.1 Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Wapienica (PAL), 4.3.2 Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Śródmieście Bielsko (PAL) oraz 4.3.3 Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Grunwaldzkiego (PAL).

2.3. Usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych oraz usługi specjalistyczne

2.3.1. Usługi opiekuńcze

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy (zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 11 *Ustawy o pomocy społecznej*) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W 2011 roku usługi opiekuńcze przyznawane były osobom, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy powodował trwałe lub okresowe utrudnienie, ograniczenie lub uniemożliwienie samodzielnej egzystencji. W przypadku ludzi samotnych, którzy z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagali pomocy innych osób, a byli jej pozbawieni, przyznanie usług opiekuńczych miało charakter obligatoryjny. Celem pomocy było zabezpieczenie codziennych potrzeb usługobiorcy, związanych z prawidłowym funkcjonowaniem w ich miejscu zamieszkania. Przyznane świadczenie uzależnione było od indywidualnych potrzeb danej osoby i mogło obejmować swoim zakresem: opiekę higieniczną, pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych oraz wsparcie w załatwianiu spraw osobistych. Zakres przyznanej pomocy był na bieżąco monitorowany w celu dostosowania do zmieniających się potrzeb usługobiorców.

Usługi opiekuńcze przyznawane były również osobom, wymagającym pomocy innych osób, którym rodzina a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogli takiej pomocy zapewnić. W tym przypadku kierowano się przede wszystkim zasadą subsydiarności, zgodnie z którą udzielana pomoc była wsparciem, a nie wyręczaniem w opiece nad potrzebującym członkiem rodziny. Działanie to miało na celu zmobilizowanie rodziny, inicjowanie nowych przedsięwzięć na rzecz osoby potrzebującej pomocy, wzmacnianie więzi emocjonalnej, zintegrowanie rodziny.

Pomoc w formie usług opiekuńczych była realizowana przez opiekunki zatrudnione w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej oraz przez podmiot zewnętrzny (REH – MED s. c.), z którym zawarto umowę dotyczącą realizacji zadania w 2011 roku na kwotę 421.800,00zł. Działanie to umożliwiło zapewnienie ciągłości opieki tzn. realizację usług w godzinach wieczornych, nocnych oraz w soboty, niedziele i święta, koniecznych do zachowania, poprawy stanu zdrowia lub zapobiegających jego pogorszeniu.

Łączenie form pomocy zapewniło osobom starszym i niepełnosprawnym możliwość zaspokajania niezbędnych potrzeb życiowych w ich własnym środowisku, bez konieczności ubiegania się o miejsce w domach pomocy społecznej.

Tabela 8: Ilość osób objętych pomocą w formie usług w latach 2010-2011

Rok	Ilość osób objętych pomocą usługową (w tym nowe środowiska)	Ilość nowych środowisk	Usługi realizowane przez opiekunki MOPS i podmiot zewnętrzny	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi
2010	435	130	360 w tym: S – 299 R - 61	75 w tym: S – 45 R – 30 /w tym 7 dzieci/
2011	404	104	333 w tym: S – 291 R - 42	71 w tym: S – 42 R – 29 /w tym 7 dzieci/

* S – osoby samotnie gospodarujące

* R – osoby w rodzinie

2.3.2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej (zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 3 *Ustawy o pomocy społecznej*) należy: organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Dział Usług Opiekuńczych organizował powyższe świadczenie zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22.09.2005r.*, w którym określono rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych, kwalifikacje osób świadczących te usługi oraz warunki i tryb ustalania i pobierania opłat. Na podstawie przetargu nieograniczonego wyłoniono firmę, spełniającą wszystkie warunki do świadczenia tego rodzaju pomocy.

Przyznane świadczenie miało na celu nabycie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, w tym zwłaszcza kształtowanie umiejętności zaspokajania potrzeb życiowych, motywowanie do aktywności, leczenia i rehabilitacji, wspieranie, motywowanie i asystowanie w codziennych czynnościach. W 2011 roku specjalistyczne usługi przyznano także dzieciom z syndromem autyzmu lub upośledzeniem umysłowym. Głównym celem przyznanej pomocy tej grupie usługobiorców było rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych przy zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania. Przyznana dotacja w kwocie 140.000 zł pozwoliła w pełni zabezpieczyć potrzeby usługobiorców.

Tabela 9: Koszty i wpływy z usług opiekuńczych w latach 2010-2011

Zadania własne				Zadania zlecone		
Rok	Ilość świadczeń	Kwota świadczeń /w zł./	Wpływy z usług opiekuńczych /w zł./	Ilość świadczeń	Kwota świadczeń /w zł./	Wpływy ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi /w zł./
2010	91.304	1.302.282	236.502,41	6.755	139.880	12.691,23
2011	91.000	1.269.995	251.657,88	6.762	139.838,30	14.253,08

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each with a lighter blue outer ring and a darker blue inner circle. These circles are arranged in a descending diagonal line from the top right towards the bottom right. Two thin, light blue lines extend from the top left and top right corners, meeting at the top of the circles and extending downwards towards the center of the page.

Pomoc specjalistyczna

3. POMOC SPECJALISTYCZNA

3.1. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki

3.1.1. Organizowanie opieki w rodzinach zastępczych oraz realizacja pomocy na rzecz rodzin zastępczych

Do grudnia 2011 roku organizacja opieki zastępczej w naszym mieście realizowana była na podstawie *Ustawy o pomocy społecznej* oraz przepisów wykonawczych do tejże ustawy, a w związku z uchwaleniem przez Sejm RP *Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* w drugim półroczu 2011 roku, Dział Opieki Zastępczej oprócz realizacji zadań nałożonych na Dział przygotowywał się do realizacji pieczy zastępczej wg wskazań powołanej ustawy.

Dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej, ze względu na brak odpowiednich warunków opiekuńczo-wychowawczych w rodzinie biologicznej, zapewnia się opiekę i wychowanie w rodzinie zastępczej (która może być również ustanowiona dla dziecka niedostosowanego społecznie). Rodzina zastępcza jest formą czasowej opieki nad dzieckiem i winna trwać do chwili rozwiązania problemów w rodzinie biologicznej, będących przyczyną umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej następuje na podstawie orzeczenia Sądu.

Rodzina zastępcza jest zobowiązana do:

1. Sprawowania opieki osobiście nad powierzonym dzieckiem;
2. Zapewnienia dziecku warunków rozwoju i wychowania odpowiednich do jego stanu zdrowia i poziomu rozwoju, w tym: odpowiednich warunków bytowych, możliwości rozwoju fizycznego, psychicznego i społecznego, możliwości zaspokojenia indywidualnych potrzeb, właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań oraz odpowiednich warunków do wypoczynku i organizacji czasu wolnego.

Ustawa o pomocy społecznej wyróżniała rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem, niespokrewnione z dzieckiem, zawodowe niespokrewnione z dzieckiem (wielodzietne, specjalistyczne, o charakterze pogotowia rodzinnego).

W 2011 roku, na podstawie *Ustawy o pomocy społecznej* oraz przepisów wykonawczych, rodzinom zastępczym udzielano pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie

kosztów utrzymania każdego umieszczonego w niej dziecka. Wynosiła ona od 40% do 80% podstawy miesięcznie (tj. kwoty 1.647zł.) i była pomniejszana o 50% dochodów dziecka (alimenty, renta rodzinna, zasiłek pielęgnacyjny, dochód z majątku dziecka). Przy ustalaniu uprawnień do pomocy pieniężnej dla rodzin zastępczych, uwzględniano: wiek dziecka, stopień rozwoju, stan zdrowia oraz stopień niedostosowania społecznego. Rodziny zastępcze niespokrewnione z dzieckiem otrzymywały dodatkową, comiesięczną pomoc pieniężną w wysokości 10% podstawy, z tytułu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem i jego wychowania. Natomiast rodziny zawodowe niespokrewnione z dzieckiem, poza comiesięczną pomocą na rzecz dziecka, otrzymywały wynagrodzenie z tytułu świadczonej opieki i wychowania.

Oprócz stałej, wypłacanej co miesiąc pomocy można było przyznać rodzinie zastępczej jednorazowe świadczenie pieniężne na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka (do wysokości 150% podstawy).

W 2011 roku 17 rodzin zastępczych uzyskało jednorazową pomoc na pokrycie wydatków związanych z przyjęciem do rodziny 22 dzieci. Jeżeli wskutek zdarzenia losowego dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej wymagało dodatkowej pomocy, można było przyznać rodzinie zastępczej pomoc na częściowe pokrycie skutków tego zdarzenia (jednorazowe świadczenie, okresowe świadczenie lub pomoc w formie rzeczowej).

Niezależnie od pomocy finansowej, realizowanej na rzecz rodzin zastępczych, pracownicy socjalni udzielali tym rodzinom także wsparcia w rozwiązywaniu zgłaszanych problemów. Realizując pracę socjalną, oceniali oni sytuację dziecka w rodzinie, interesowali się jego stanem zdrowia, postępami w nauce, trudnościami wychowawczymi, trudnościami w sprawowaniu opieki nad dzieckiem, jakością relacji między członkami rodziny. W trakcie kontaktów z rodzinami zastępczymi oraz rodzicami biologicznymi dzieci, umieszczonych w tych rodzinach, pracownicy socjalni dbali o zapewnienie dzieciom kontaktów z rodziną biologiczną (o ile nie było przeciwwskazań do tych kontaktów). Nie rzadziej niż co 6 miesięcy dokonywali oceny sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka w rodzinie zastępczej. Rodziny zastępcze miały również możliwość uczestniczenia w zajęciach Grupy Wsparcia. W 2011 roku zorganizowano 2 edycje Grupy Wsparcia, w których uczestniczyło 18 rodzin zastępczych. Ponadto już kolejny rok rodziny zastępcze, dzieci wychowujące się w rodzinach zastępczych oraz rodzice biologiczni mieli zagwarantowany dostęp do pomocy psychologicznej. Psycholog realizował specjalistyczne doradztwo oraz prowadził indywidualne konsultacje.

Tabela 10: Typy rodzin zastępczych, ilość rodzin zastępczych, ilość dzieci przebywających w rodzinach zastępczych oraz realizowana pomoc pieniężna na częściowe utrzymanie przyjętego do rodziny dziecka na przestrzeni 2010-2011 roku

l.p.	Typ rodziny zastępczej	Ilość rodzin		Ilość dzieci w rodzinach		Kwota świadczeń /w zł./	
		2010	2011	2010	2011	2010	2011
1.	Spokrewniona	175	166	204	194	1.353.140	1.331.526
2.	Niespokrewniona w tym:	44	44	66	73	737.974	764.094
2.1	Rodziny zawodowe	6	7	15	18	279.195	298.414
3.	Ogółem	219	210	270	267	2.091.114	2.095.620

Pracownicy socjalni współpracują na rzecz rodzin zastępczych z Sądem Rodzinnym, kuratorami zawodowymi, szkołami, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, lekarzami rodzinnymi oraz innymi instytucjami pomocy społecznej, funkcjonującymi w obrębie miasta Bielska-Białej, a także na terenie innych powiatów. Nie rzadziej, niż raz na rok informują Sąd Rodziny o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, sytuacji rodziny naturalnej dziecka oraz możliwościach rodziny biologicznej do przejęcia opieki nad dzieckiem. W wyniku realizowanej pracy z rodziną zastępczą i biologiczną, w roku sprawozdawczym 7 dzieci z rodzin zastępczych powróciło pod opiekę rodziców biologicznych, 4 dzieci umieszczono w innej rodzinie zastępczej, 2 dzieci zostało zaadoptowanych.

Pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innego powiatu

Powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go w rodzinie zastępczej, ponosi wydatki na jego utrzymanie w łącznej kwocie świadczeń, przysługujących danej rodzinie zastępczej, na podstawie zawartego Porozumienia między powiatami. W roku sprawozdawczym 10 dzieci z innych powiatów zostało umieszczonych w rodzinach zastępczych zamieszkałych w Bielsku-Białej, natomiast 11 dzieci pochodzących z Bielska-Białej zostało umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów.

Szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze i rodzin zastępczych

Kandydaci na rodziny zastępcze niespokrewnione z dzieckiem uczestniczyły w szkoleniu organizowanym przez Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy w Bielsku-Białej, na podstawie zawartego Porozumienia pomiędzy Powiatem Bielskim a Miastem Bielsko-Biała. Rodzina zgłaszająca chęć pełnienia funkcji rodziny zastępczej niespokrewnionej, na szkolenie kierowana była tylko wówczas, gdy uzyska pozytywną opinię tutejszego Ośrodka (na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w miejscu zamieszkania rodziny).

W 2011 roku szkoleniem objęto 7 rodzin będących kandydatami na rodziny zastępcze niespokrewnione, z czego po szkoleniu dwie rodziny przyjęły po jednym dziecku pod opiekę, trzy rodziny nadal oczekują na dziecko, a 2 rodziny są w trakcie nawiązywania relacji z 2 dziećmi przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, zakwalifikowanych do umieszczenia w rodzinie zastępczej. Szkolenie spokrewnionych rodzin zastępczych (tzn. w sytuacji, gdy funkcja rodziny zastępczej powierzona została przez sąd krewnym) prowadzone było przez tut. Ośrodek, wg indywidualnego planu, który wynikał ze zgłaszanych potrzeb rodziny, a także realizowane było wobec każdej, nowo powołanej przez sąd rodziny zastępczej. W okresie sprawozdawczym szkoleniem objęto 13 rodzin zastępczych spokrewnionych.

Propagowanie rodzicielstwa zastępczego

W 2011 roku już po raz kolejny odbył się Piknik dla Rodzin Zastępczych. Oprócz wspólnej zabawy rodzin zastępczych, zarówno przed Piknikiem jak i w trakcie Pikniku trwała akcja medialna propagująca rodzicielstwo zastępcze. Informacje dotyczące rodzicielstwa zastępczego pojawiły się także w lokalnej prasie.

3.1.2. Organizowanie opieki nad dzieckiem pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych

Dział Opieki Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej, zgodnie z postanowieniem Sądu, kieruje dzieci do odpowiednich placówek opiekuńczo-wychowawczych. Na terenie Miasta Bielska-Białej funkcjonuje Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych (ZPOW), w skład którego wchodzi: Pogotowie Opiekuńcze, ul. Lompy 7; Dom Dziecka, ul. Lompy 9 w strukturach którego funkcjonuje mieszkanie usamodzielniania przy ul. Cygańskiej 12; Dom Dziecka, ul. Poczтовая 24.

W 2011 roku do ZPOW w Bielsku-Białej skierowano 49 dzieci z terenu miasta Bielska-Białej (w 2010 roku 51 dzieci). Ze 144 dzieci przebywających w 2011r. w ZPOW (w 2010 roku 156) 26 powróciło pod opiekę rodziców biologicznych (w 2010 roku 12), 12 dzieci zostało przyjętych pod opiekę rodzin zastępczych (w 2010 roku - 15), 1 dziecko zostało zaadoptowane (w 2010 roku - 5), 10 wychowanków się usamodzielniało (w 2010 roku 15), a 3 dzieci zostało skierowanych do placówki innego typu, na podstawie decyzji Sądu, w związku z postępującą demoralizacją (w 2010 roku 1 dziecko).

Tabela 11: Ilość skierowań do Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych wydanych w latach 2010-2011

l.p.	Typ placówki	Ilość wydanych skierowań w latach	
		2010	2011
1.	Dom Dziecka ul. Lompy 9	2	1
2.	Dom Dziecka ul. Pocztowa 24	13	16
3.	Pogotowie Opiekuńcze ul. Lompy 7	36	32
4.	Razem:	51	49

Pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innego powiatu

Powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w placówce opiekuńczo-wychowawczej, ponosi wydatki na jego utrzymanie w wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania dziecka w placówce na terenie innego powiatu, na podstawie Porozumienia, zawartego między powiatami. W roku sprawozdawczym 1 dziecko z innego powiatu zostało umieszczone w Zespole Placówek Opiekuńczo Wychowawczych w Bielsku-Białej. Natomiast żadne dziecko z naszego miasta nie zostało skierowane do placówki na terenie innego powiatu.

3.1.3. Rodziny biologiczne dzieci umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub rodzinach zastępczych

Praca socjalna z rodzinami biologicznymi

Zadaniem pracowników socjalnych Działu Opieki Zastępczej jest m.in. podejmowanie działań, zmierzających do powrotu dzieci wychowywanych w różnych formach opieki zastępczej, pod opiekę rodziców biologicznych. Pracownicy socjalni obejmują pracą socjalną rodziców biologicznych od dnia umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub rodzinie zastępczej. Pracę z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej prowadzi pracownik socjalny tutejszego Działu Opieki Zastępczej we współpracy z pracownikiem socjalnym placówki, na której ciąży ustawowy obowiązek pracy na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej. Pracownicy socjalni współpracują na rzecz tych rodzin z Sądem Rodzinnym, kuratorami zawodowymi i społecznymi, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, szkołami oraz innymi instytucjami pomocowymi, funkcjonującymi w obrębie Miasta Bielsko-Biała, a także na terenie innych powiatów. Informują ponadto Sąd Rejonowy o aktualnej sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dzieci wychowywanych w rodzinach zastępczych i sytuacji rodziny naturalnej tych dzieci.

Praca z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych podejmowana jest niejednokrotnie przed ustanowieniem rodziny zastępczej. W sytuacji, gdy

Sąd Rodzinny występuje o opinię na temat kandydata na rodzinę zastępczą dla danego dziecka, pracownik socjalny rozeznaje równocześnie sytuację rodziców biologicznych w celu oceny, czy faktycznie zaistniała konieczność umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, czy możliwe jest jeszcze podjęcie działań, mogących uchronić dziecko przed koniecznością wychowywania się poza rodziną biologiczną.

W zależności od rodzaju sytuacji trudnej, występującej w rodzinie, udzielana jest pomoc w zakresie: rozwiązywania problemu bezrobocia, problemu alkoholowego, przemocy w rodzinie i niewydolności opiekuńczo-wychowawczej. Najważniejszym elementem pracy socjalnej jest jednakże działanie na rzecz odbudowy i utrzymania więzi między rodzicami biologicznymi a ich dziećmi. Pracownik socjalny określa wraz z rodziną plan pracy socjalnej, mający na celu opracowanie sposobu wyjścia z trudnej sytuacji, ustala słabe i mocne strony rodziny, a także rodzaj i kolejność podejmowanych działań. Najczęściej ustalenia są spisywane w kontrakcie socjalnym, z pomocą którego monitorowany jest proces zmiany. Założeniem kontraktu jest to, aby rodzina otrzymała adekwatne do potrzeb wsparcie materialne, jak również przezwyciężyła problem wykluczenia społecznego.

Odpłatność rodziców biologicznych za pobyt ich dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych

Dział Opieki Zastępczej na podstawie *Ustawy o pomocy społecznej*, przepisów wykonawczych do tejże ustawy oraz przepisów prawa miejscowego, zobowiązany jest do ustalania opłaty rodzicom biologicznym, za pobyt ich dzieci w rodzinach zastępczych oraz do ustalania opłaty spoczywającej na rodzicach i opiekunach prawnych za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

W okresie sprawozdawczym zobowiązanych do ponoszenia opłaty za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych było 287 osób/rodzin. Z uwagi na trudną sytuację życiową wobec 161 osób/rodzin odstąpiono od ustalania tejże opłaty, a 5 osób/rodzin całkowicie zwolniono z jej ponoszenia. 58 osobom/rodzinom ustalono pełną opłatę za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, z uwagi na brak możliwości określenia ich sytuacji życiowej w drodze wywiadu środowiskowego. Wobec 63 osób/rodzin nie udało się przeprowadzić skutecznego postępowania w zakresie ustalenia możliwości ponoszenia opłaty za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, z uwagi na brak możliwości ustalenia ich faktycznego miejsca pobytu lub ze względu na fakt, iż nie nawiązali oni kontaktu z tut. Ośrodkiem. Wobec rodziców 1 dziecka pozostawionego w szpitalu po porodzie, nie wszczynano postępowania w zakresie ustalenia opłaty za jego pobyt w rodzinie zastępczej.

Do ponoszenia opłat w związku z pobytem dziecka w placówkach, zobowiązanych było 99 osób/rodzin. Z uwagi na trudną sytuację życiową, decyzję o odstąpieniu od ustalania opłaty za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej wydano wobec 59 osób/rodzin. Całkowitemu zwolnieniu z opłaty podlegało 8 osób/rodzin, 20 osobom/rodzinom ustalono pełną opłatę za pobyt dziecka w placówce, natomiast z 12 osobami/rodzinami nie udało się nawiązać kontaktu.

3.1.4. Pomoc w integracji ze środowiskiem oraz przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnianie i kontynuowanie nauki

Pomoc w integracji ze środowiskiem oraz pomoc pieniężna na usamodzielnianie, zagospodarowanie i kontynuowanie nauki wg *Ustawy o pomocy społecznej* oraz przepisów wykonawczych do tejże ustawy w 2011 roku przysługiwała osobom opuszczającym całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze.

Tabela 12: Jednorazowa pomoc pieniężna na usamodzielnianie oraz pomoc na kontynuowanie nauki realizowana w latach 2010-2011.

l.p.	Wyszczególnienie	Forma pomocy			
		Jednorazowa pomoc pieniężna na usamodzielnianie		Pomoc na kontynuowanie nauki	
		2010	2011	2010	2011
1.	Rodziny zastępcze	8	22	63	58
1.1.	Ilość osób	12	22	68	59
1.2.	Kwota świadczeń /w zł./	58.895	99.070	258.294	259.262
2.	Placówki	4	4	10	9
2.1.	Ilość osób	4	12	27	29
2.2.	Kwota świadczeń /w zł./	11.529	56.445	108.139	100.744
3.	Kwota świadczeń ogółem /w zł./	70.424	155.515	366.433	360.006

Ustawa o pomocy społecznej oraz przepisy wykonawcze obowiązujące do grudnia 2011 roku gwarantowały pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych i placówek różnego typu – wsparcie, mające na celu ich życiowe usamodzielnianie i integrację ze środowiskiem, poprzez: pomoc pieniężną na usamodzielnianie, pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia oraz na zagospodarowanie – w formie rzeczowej. Pomoc na rzecz w/wym. osób była realizowana się na podstawie programu usamodzielniania, opracowanego wcześniej z osobą usamodzielnianą. Istotnym elementem procesu usamodzielniania, realizowanym przez opiekuna osoby usamodzielnianej oraz pracownika socjalnego, było doradztwo i wspieranie w działaniach osoby usamodzielnianej, poradnictwo w niezbędnym zakresie oraz monitorowanie całego procesu.

Tabela 13: Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej realizowana w latach 2010-2011:

l.p.	Wyszczególnienie	Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	
		2010	2011
1.	Rodziny zastępcze	11	22
1.1	Ilość osób	12	22
1.2	Kwota świadczeń /w zł./	24.410	48.207
2.	Placówki	3	4
2.1	Ilość osób	10	12
2.2	Kwota świadczeń /w zł./	23.003	26.924
3.	Kwota świadczeń ogółem /w zł./	47.413	75.131

Mieszkania chronione

Celem zapewnienia pomocy mieszkaniowej usamodzielnianej młodzieży, przy współpracy z Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej od 2008 roku funkcjonuje mieszkanie chronione, przewidziane dla 6 osób, zlokalizowane w centrum miasta przy ul. 11-go Listopada. Wyremontowane i wyposażone zostało ze środków własnych gminy, a jego mieszkańcy partycypują w kosztach bieżącego utrzymania lokalu, ponosząc częściową opłatę za pobyt (opłata ta nie może być niższa niż 10% posiadanych dochodów). W mieszkaniu chronionym w okresie sprawozdawczym zamieszkiwało 5 osób, które po opuszczeniu placówki opiekuńczo-wychowawczej, z uwagi na brak możliwości powrotu do rodziny biologicznej (ze względu na nierozwiązany problem alkoholowy, przemoc, czy zerwanie więzi) wymagały pomocy mieszkaniowej.

W listopadzie 2011 roku w naszym mieście utworzono kolejne mieszkanie chronione dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej, przy ul. Bystrzańskiej 55a. Mieszkanie przewidziane jest dla pięciu samodzielnie gospodarujących osób oraz jeden pokój jest przewidziany dla matki z dzieckiem. Do końca 2011 roku w mieszkaniu tym zamieszkiwało 5 osób, w tym jedna osoba z dzieckiem.

3.1.5. Program p.n.: „Starszy Brat – Starsza Siostra”

Opisano w rozdziale nr 4 Projekty oraz Programy, punkt 4.4.1;

3.2. Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych w ramach pomocy specjalistycznej

3.2.1. Domy pomocy społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadanie własne gminy w zakresie kierowania do domów pomocy społecznej (DPS) mieszkańców Bielska-Białej, którzy wymagali całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogli samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, a którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych (art. 54 *Ustawy o pomocy społecznej*). Równocześnie realizował zadanie własne powiatu w zakresie umieszczania skierowanych do domów pomocy społecznej mieszkańców Bielska-Białej oraz osób skierowanych przez inne gminy.

Wzorem lat poprzednich, wnioski osób ubiegających się o tę formę pomocy rozpatrywała powołana do tego Komisja Kwalifikująca Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. W 2011 roku odbyło się 34 posiedzeń Komisji, podczas których rozpatrzono 254 wniosków (w tym o skierowanie i umieszczenie w DPS, o częściowe lub całkowite zwolnienie z opłaty mieszkańców DPS oraz członków rodzin zobowiązanych do współfinansowania ich pobytu, o przeniesienia do innego DPS, przyspieszenia umieszczenia w DPS, odwołań do Samorządowego Kolegium Odwoławczego).

W okresie sprawozdawczym zarejestrowanych zostało 951 wniosków i spraw dotyczących DPS, z czego:

- 1) 168 stanowiły wnioski osób starszych i/lub niepełnosprawnych o umieszczenie w DPS, przy czym:
 - a) 15 wniosków wpłynęło z innych gmin;
 - b) w 46 przypadkach umorzono postępowanie z powodu rezygnacji;
 - c) 2 sprawy na dzień 31.12.2011r. były w toku;
 - d) 7 osób zmarło przed wydaniem decyzji administracyjnej;
 - e) 1 osobie zawieszono postępowanie;
 - f) 81 osobom wydano decyzje o skierowaniu do odpowiedniego typu DPS;
 - g) 16 osobom odmówiono skierowania do DPS;
- 2) 588 spraw dotyczyło aktualizacji wywiadów środowiskowych na okoliczność ustalenia odpłatności za pobyt w DPS;
- 3) 169 spraw dotyczyło wywiadów alimentacyjnych u osób zobowiązanych do współfinansowania kosztów pobytu członka rodziny w DPS;
- 4) 26 to inne sprawy (wnioski o przyspieszenie przyjęcia do DPS, wnioski o przeniesienie do innego DPS).

Na terenie Bielska-Białej funkcjonowały 4 domy pomocy społecznej (prowadzone przez Miasto Bielsko-Biała) z 222 miejscami. Wszystkie spełniały standardy i posiadały zezwolenia Wojewody Śląskiego. Istotną zmianą było utworzenie w lipcu 2011r. nowego profilu w DPS

dla Osób Starszych w Bielsku-Białej przy ul. Żywieckiej 15 przeznaczonych dla 15 osób niepełnosprawnych fizycznie. Powyższa zmiana była odpowiedzią na potrzeby mieszkańców naszego miasta, którzy do tej pory umieszczani byli w Domu tego typu położonym na terenie powiatu bielskiego, w sąsiednich Wilkowicach.

Tabela 14: Domy Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej

l.p.	Adres	Liczba miejsc	Typ Domu
1.	ul. Pocztowa 14a	92	dla osób w podeszłym wieku (K/M)*
2.	ul. Żywiecka 15	57	(42 miejsc) dla osób w podeszłym wieku (15 miejsc) dla osób niepełnosprawnych fizycznie (K/M)
3.	ul. Olimpijska 11	48	dla osób przewlekle somatycznie chorych (K/M)
4.	Al. A. Krajowej 181	25	dla osób przewlekle somatycznie chorych (K/M)

* (K) - kobiety

* (M) - mężczyźni

Tabela 15: Osoby skierowane, umieszczone i oczekujące w kolejce do DPS według typów placówek

l.p.	Typy placówek	Ilość mieszkańców Bielska-Białej skierowanych do DPS				Ilość osób* umieszczonych w DPS				Ilość osób* oczekujących w kolejce na umieszczenie w DPS (wg stanu na 31.12.2010r. oraz 31.12.2011r.)			
		prowadzonych przez miasto B-B		prowadzonych przez inne powiaty		prowadzonych przez miasto B-B		prowadzonych przez inne powiaty		prowadzonych przez miasto B-B		prowadzonych przez inne powiaty	
		2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
1.	Dla osób w podeszłym wieku	34	18	7	7	32 (6) [1]	21 (4)	5 [1]	3	5 (1)	0	3	2
2.	Dla osób przewlekle somatycznie chorych	36	31	13	10	38 (7)	31 (4)	3	4	8 (2)	1	6	8
3.	Dla osób przewlekle psychicznie chorych	0	0	7	10	0	0	14	6	0	0	2	6
4.	Dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	0	0	11	2	0	0	10	4	0	0	4	5
5.	Dla osób niepełnosprawnych fizycznie	0	2	0	0	0	4	1	0	0	0	1	1
6.	Dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.	Pobyty okresowe – turnusy dla chorych na SM	0	0	2	2	0	0	2	4	0	0	2	0
8.	Ogółem:	70	51	40	31	70 (13) [1]	56 (8)	35 [1]	21	13 (3)	1	18	22

*dotyczy zarówno mieszkańców Bielska-Białej, jak również innych gmin;
wartości w nawiasach (...) dotyczą mieszkańców spoza gminy Bielsko-Biała
wartości w nawiasach [...] dotyczą mieszkańców umieszczonych na tzw. „starych zasadach”

ilość mieszkańców Bielska-Białej skierowanych w 2011r. do DPS prowadzonych przez miasto Bielsko-Biała wynosi 51 (z tego 1 osoba złożyła wniosek w 2010r.)

ilość mieszkańców Bielska-Białej skierowanych w 2011r. do DPS prowadzonych przez inne powiaty wynosi 31 (z tego 2 osoby złożyły wniosek w 2010r.)

Tabela 16: Ilość mieszkańców Bielska-Białej przebywających w ciągu całego 2011 roku w DPS prowadzonych przez Miasto Bielsko-Biała oraz inne powiaty, średni miesięczny koszt utrzymania oraz środki pochodzące z opłat ponoszonych przez rodzinę

l.p.	Wyszczególnienie	Ilość mieszkańców Bielska-Białej przebywających w DPS, skierowanych na tzw. „nowych zasadach”		Średni miesięczny koszt utrzymania 1 mieszkańca w DPS /w zł./		Środki pochodzące z opłat ponoszonych przez rodzinę /w zł./	
		2010	2011	2010	2011	2010	2011
1.	DPS „Dom Nauczyciela” ul. Pocztowa 14 A	57	56	2.397,53	2.476,62	22.150,70	29.577,55
2.	DPS dla Osób Starszych ul. Żywiecka 15	27	27	2.349,00	2.542,00	2.809,16	1.285,12
3.	DPS „Hospicjum” Al. Armii Krajowej 181	33	35	3.778,43	3.881,77	11.207,72	6.191,07
4.	DPS dla Przewlekłe Chorych ul. Olimpijska 11	56	54	3.041,00	3.138,00	30.975,26	20.380,22
5.	DPS położone na terenie innych powiatów	100	101	-	-	154.475,57	139.589,20
5.	Razem	273	273*	-	-	221.618,41	197.023,16

* w liczbie 273 mieści się 5 osób policzonych podwójnie, które były przenoszone w obręb w/wym. Domów.

Tabela 17: DPS na terenie poszczególnych powiatów

l.p.	Powiat	Ilość mieszkańców B-B przebywających w DPS na tzw. „nowych zasadach”	Średni miesięczny koszt pobytu w DPS /w zł./	Wysokość opłat ponoszonych przez Gminę /w zł./	Środki pochodzące z opłat ponoszonych przez rodzinę/w zł./
1.	bialski	2	2.682,46	28.257,38	0
2.	bielski	27	2.559,00	424.885,52	107.469,30
3.	buski	1	2.410,32	4.374,16	0
4.	cieszyński	19	2.697,29	400.033,74	4.346,31
5.	częstochowski	1	2.336,60	21.101,02	0
6.	gliwicki	1	2.658,75	7.388,95	3.400,00
7.	jarosławski	1	2.661,29	3.459,68	0

l.p.	Powiat	Ilość mieszkańców B-B przebywających w DPS na tzw. „nowych zasadach”	Średni miesięczny koszt pobytu w DPS /w zł./	Wysokość opłat ponoszonych przez Gminę /w zł./	Środki pochodzące z opłat ponoszonych przez rodzinę/w zł./
8.	krakowski	11	2.702,42	221.099,11	7.615,92
9.	krasnostawski	1	2.500,00	171.22,90	0
10.	lubliniecki	2	2.331,10	46.693,92	0
11.	miński	1	2.799,00	31.906,16	0
12.	myślenicki	7	2.340,79	100.842,18	0
13.	nyski	1	1.978,78	13.269,44	0
14.	opolski	1	2.500,00	2.275,85	0
15.	oświęcimski	4	2.307,97	68.652,52	44,43
16.	pszczyński	1	2.334,57	18.392,28	0
17.	suski	4	2.742,19	84.992,64	0
18.	wadowicki	14	2.475,00	293.046,60	13.567,67
19.	zamojski	1	2.544,00	2.5321,20	0
20.	zabrzeński	1	2.920,00	19.268,22	0
21.	Gmina Cieszyn	1	2.432,34	3.145,53	3.145,53
22.	mławski	4*	-	-	0
Razem:		106**		1.835.529,00	139.589,20

* 4 osoby przebywały w regionalnym domu pomocy społecznej tj. Krajowym Ośrodku Mieszkalno-Rehabilitacyjnym dla Osób Chorych na SM w Dąbku (KOMR). Pobyt w tym Ośrodku ma charakter okresowy i finansowany jest tylko z dochodu osoby umieszczonej oraz z dochodów własnych samorządu województwa mazowieckiego.

** w liczbie 106 mieści się 1 osoba policzona podwójnie, która była przenoszona w obrębie dwóch różnych powiatów.

W całym 2011 roku w DPS na terenie innych powiatów przebywało 105 mieszkańców Bielska-Białej. Natomiast na dzień 31.12.2011r. liczba ta wynosiła 90.

Na terenie naszego powiatu brakuje placówek dla osób z zaburzeniami psychicznymi, dlatego zmuszeni jesteśmy korzystać z Domów prowadzonych przez inne powiaty. Warto w tym miejscu podkreślić, że na 105 mieszkańców Bielska-Białej przebywających w 2011 roku w Domach położonych w w/w powiatach 52 przebywało w domach dla osób przewlekle psychicznie chorych a 18 dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie. Cztery osoby chore na Stwardnienie Rozsiane skorzystały z pobytu okresowego w KOMR. W domach dla osób w podeszłym wieku, przewlekle somatycznie chore i niepełnosprawnych fizycznie przebywało łącznie 31 osób. Trzeba również zaznaczyć, że wydłuża się czas przebywania osób zaburzonych psychicznie w placówkach, co powoduje mniejszą rotację, wydłużanie czasu oczekiwania na miejsce i zwiększenie wydatków na to zadanie.

Tabela 18: Ruch mieszkańców w DPS na terenie miasta Bielska-Białej oraz na terenie innych powiatów w latach 2010-2011

l.p.	Wyszczególnienie	Liczba miejsc	Stan na dzień		Zmarło lub zrezygnowało		Przyjęto		Ilość oczekujących	
			31.12. 2010	31.12. 2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
1.	DPS „Dom Nauczyciela” ul. Pocztowa 14 A	92	88	91	21 [1]	14 [4]	20	17	4	0
2.	DPS dla Osób Starszych ul. Żywiecka 15	57	56	56	12	9 [4]	13 [1]	9	1	0
3.	DPS „Hospicjum” Al. Armii Krajowej 181	25	26	25	13	14 [1]	14	13	0	0
4.	DPS dla Przewlekłe Chorych ul. Olimpijska 11	48	48	47	25	22 [1]	25	21	8	1
	Ogółem:	222	218	219	71	59	72	60	13	1
5.	DPS położone na terenie innych powiatów*	-	83	90	17	15	33	22	19	22

* dane dotyczą osób umieszczonych na nowych zasadach wartości w nawiasach [...] dotyczą mieszkańców umieszczonych na tzw. „starych zasadach”

Należy zaznaczyć, iż na 219 mieszkańców Domów prowadzonych przez Miasto Bielsko-Biała 131 było niepełnosprawnych prawnie, posiadało odpowiednie orzeczenia wydane przez organy do tego uprawnione (59,8%). Z kolei na 90 mieszkańców Bielska-Białej przebywających w Domach położonych w innych powiatach 68 było niepełnosprawnych prawnie (75,5%).

Tabela 19: Dane dotyczące 69 mieszkańców Bielska-Białej skierowanych do DPS odpowiedniego typu i umieszczonych w DPS w 2011 roku

Wyszczególnienie	l.p.	Dane dotyczące 69 mieszkańców Bielska-Białej skierowanych do DPS odpowiedniego typu i umieszczonych w DPS w 2010 roku	
Ilość osób bezdomnych	1.		2
Ilość osób przyjętych do DPS po pobycie w placówkach okresowego pobytu	2.	Zakłady Pielęgnacyjno-Opiekuńcze	14
	3.	Oddziały szpitalne	3
	4.	Dom dla Bezdomnych i Noclegownia	2
	5.	Prywatne Domy Pomocy Społecznej	1
	6.	Przeniesienia z powiatowych domów	1
Ilość osób przyjętych do DPS ze środowiska zamieszkania	7.		48
Ilość osób objętych przed przyjęciem do DPS pomocą w formie usług opiekuńczych	8.		18

Z liczby 69 umieszczonych, 36 osób było niepełnosprawnych prawnie, posiadało odpowiednie orzeczenia wydane przez organy do tego uprawnione. Pozostałe osoby były przewlekle chore.

Z analizy danych pochodzących z 2011 roku wynika, że okres oczekiwania na miejsce w DPS na terenie Bielska-Białej w pierwszym półroczu wynosił średnio do 0 – 4 miesięcy, w drugim półroczu Domy okresowo posiadały wolne miejsca, okresowo czas oczekiwania oscylował od 0 do 3 miesięcy, a w końcu roku Domy posiadały wolne miejsca za wyjątkiem Domu przy ul. Olimpijskiej 11. W stosunku do roku ubiegłego wydłużył się czas oczekiwania dla osób skierowanych do DPS poza miastem Bielsko-Biała o profilu dla osób w podeszłym wieku oraz osób przewlekle somatycznie chorych. Średni czas oczekiwania wynosił od 1 do 4 miesięcy w przypadku osób kierowanych poza kolejnością, od 1 do 13 miesięcy w przypadku skierowanych w normalnym trybie.

Tabela 20: Średni okres oczekiwania na umieszczenie w DPS

l.p.	Wyszczególnienie	2010
1.	Domy dla osób przewlekle somatycznie chorych i dla osób w podeszłym wieku na terenie miasta Bielsko-Biała	0 – 4 miesięcy
2.	Domy dla osób przewlekle somatycznie chorych i dla osób w podeszłym wieku (poza miastem Bielsko-Biała)	1 – 13 miesięcy
3.	Domy dla osób przewlekle psychicznie chorych (poza miastem Bielsko-Biała)	18 miesięcy – 5 – 8 lat (4 – 6 miesięcy poza kolejnością)
4.	Domy dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (poza miastem Bielsko-Biała)	1 – 48 miesięcy

Osoby przewlekle psychicznie chore i niepełnosprawne intelektualnie skierowane do Domów Pomocy Społecznej poza kolejnością były umieszczane w nich w stosunkowo krótkim czasie – od 1 do 6 miesięcy. Znacznie dłużej oczekują na DPS osoby skierowane w trybie zwykłym – od 2 do 5 lat. W porównaniu do roku ubiegłego zwiększyła się liczba oczekujących na umieszczenie w DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych z 2 do 6, dla osób niepełnosprawnych intelektualnie z 4 do 5.

Tabela 21: Środki finansowe wydatkowane przez miasto Bielsko-Biała z tytułu pobytu mieszkańców gminy w DPS na terenie innych powiatów w latach 2007-2011

l.p.	Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011
1.	Liczba osób umieszczonych w DPS	53	65	82	100	101*
2.	Wydatkowane środki /w zł./	557.522,54	766.946,09	1.049.308,04	1.421.554,46	1.835.529,00
3.	Średni koszt pobytu 1 osoby /w zł./	10.519,29	11.799,17	12.796,44	14.807,86	18.540,69

* na 101 mieszkańców Bielska-Białej przebywających w 2011r. w DPS położonych na terenie innych powiatów gmina Bielsko-Biała wniosła opłatę jedynie za 99 osób z uwagi na to, że za 2 mieszkańców Bielska-Białej umieszczonych pod koniec 2011r. odpłatność realizowana jest od 2012r.

W ciągu całego 2011 roku według nowych zasad odpłatności w DPS położonych na terenie innych powiatów przebywało 101 mieszkańców Bielska-Białej. Ilość ta z roku na rok wzrasta. W 2011 roku nastąpił kolejny wzrost wydatków na realizację tego zadania głównie z powodu wzrostu średnich miesięcznych kosztów utrzymania osób umieszczonych w tych Domach, nie liczby korzystających z tej formy pomocy, gdyż w stosunku do roku ubiegłego liczba osób korzystającej z pomocy w tych Domach utrzymywała się na podobnym poziomie.

Tabela 22: Ilość rodzin oraz dochody z opłat ponoszonych przez rodzinę w latach 2007-2011

l.p.	Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011
1.	Dochody z opłat ponoszonych przez rodzinę /w zł./	87.531,05	149.356,92	187.142,27	221.618,41	197.023,16
2.	Ilość osób/rodzin	22	31	38	39	45

Przedstawione powyżej zestawienie dochodów z tytułu wpływu odpłatności od osób, z którymi MOPS zawarł umowy na współfinansowanie kosztów pobytu członka rodziny w DPS obrazuje systematyczny wzrost liczby osób i rodzin partycypujących w tych opłatach.

3.2.2. Ośrodki wsparcia

Decyzje z zakresu kierowania osób do ośrodka wsparcia o charakterze lokalnym, tj. do Środowiskowego Domu Samopomocy „Podkowa” prowadzonego przez powiat grodzki oraz decyzje dotyczące ustalenia odpłatności za pobyt w w/wym. ŚDS przygotowuje Zespół ds. Domów Pomocy Społecznej i Ośrodków Wsparcia. Od dnia 01.04.2010r., z uwagi na zmianę przepisów *Ustawy o pomocy społecznej*, wydawanie decyzji w sprawie skierowania oraz ustalenia odpłatności za pobyt w „Centrum” Środowiskowym Domu Samopomocy (na pobycie dziennym) leży w kompetencji Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku-Białej, tj. podmiotu prowadzącego ten ośrodek wsparcia. W związku z tym, tut. Ośrodek przesyła dokumenty (wywiad środowiskowy wraz z załącznikami) dotyczące mieszkańców Bielska-Białej do w/wym. PCPR. Ponadto Zespół przygotowuje również decyzje pobytowe do Domu dla Bezdomnych, Noclegowni, Mieszkań Chronionych oraz Mieszkań Przejściowych.

Tabela 23: Środowiskowe Domy Samopomocy (ŚDS) w Bielsku-Białej

l.p.	Wyszczególnienie	Podmiot prowadzący	Ilość miejsc	Ilość mieszkańców Bielska-Białej korzystających w 2011r.*
1.	Środowiskowy Dom Samopomocy „Podkowa”, ul. Kołłątaja 8 w Bielsku-Białej	Miasto Bielsko-Biała	35	51
2.	„Centrum” Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Sobieskiego 158 w Bielsku-Białej	Powiat bielski ziemski	90	50

W okresie sprawozdawczym z usług Środowiskowego Domu Samopomocy „Podkowa” w Bielsku-Białej skorzystało 51 mieszkańców Bielska-Białej, wszyscy posiadali orzeczoną niepełnosprawność przez organy do tego uprawnione. Również osoby korzystające z pobytu w „Centrum” w 100% posiadały orzeczoną niepełnosprawność.

3.3. Pomoc na rzecz osób bezdomnych

Opisano w rozdziale nr 4. Programy oraz Projekty, 4.1.1. Gminny Program Przeciwdziałania Bezdomności;

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each with a darker blue center and a lighter blue outer ring. These circles are connected by thin blue lines that form a triangular shape, with one vertex at the top left and the other two at the top right and bottom right. The circles are positioned in the top right and bottom right corners of the page.

Programy oraz Projekty

4. PROGRAMY ORAZ PROJEKTY

4.1. Programy profilaktyczne

4.1.1. Gminny Program Przeciwdziałania Bezdomności

W świetle przepisów *Ustawy o pomocy społecznej*, bezdomność jest jedną z szesnastu kategorii sytuacji trudnych, upoważniających do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej (art. 7 pkt. 3). Za osobę bezdomną uważa się osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym, w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkiwania (art. 6 pkt. 8). Obowiązek udzielania pomocy w formie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym spoczywa po stronie gminy i należy do zadań własnych z zakresu pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym.

Działania skoncentrowane na rozwiązywaniu problemu bezdomności w skali naszego miasta, całościowo ujęto w Gminnym Programie Przeciwdziałania Bezdomności, który w dniu 03.04.2001r. został przyjęty w drodze *Uchwały Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XLI/548/2001, ze zmianą na mocy uchwały Nr LI/1666/2005 z dnia 06.12.2005r.*, jako prawo miejscowe.

W myśl założeń tego Programu działania w obszarze bezdomności w naszej gminie opierają się na trzech podstawowych filarach:

- profilaktyce tj. zapobieganiu bezdomności;
- pomocy osobom bezdomnym – w ramach osłony socjalnej;
- pomocy w wychodzeniu z bezdomności i usamodzielnianiu się oraz integracji ze społeczeństwem.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej, realizując w 2011r. ustawowy obowiązek udzielania pomocy osobom bezdomnym oraz zadania programowe wynikające z przyjętej Uchwały związanej z przeciwdziałaniem bezdomności:

- efektywnie korzystał z istniejących miejsc wsparcia osób bezdomnych tj.: placówek dla bezdomnych, mieszkań przejściowych, mieszkań chronionych, kuchni społecznej, punktu pomocy medycznej, łaźni, itp.;
- stosował różne instrumenty aktywizacji: zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej, społecznej oraz narzędzia oddziaływania na osoby bezdomne i zagrożone bezdomnością – głównie indywidualne programy wychodzenia z bezdomności, które umożliwiały aktywne włączenie się tych osób w proces pokonywania barier bezdomności i stanu bierności;
- współdziałał z różnymi podmiotami (instytucjami, urzędami, służbami, organizacjami itd.) na rzecz wielowymiarowego wsparcia środowiska osób bezdomnych.

Z danych statystycznych opracowanych przez tut. Ośrodek do sprawozdania MPiPS – 03, za rok 2011 (z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych,

w naturze i usługach) wynika, iż na przestrzeni roku sprawozdawczego z powodu bezdomności udzielono wsparcia 283 osobom i rodzinom, co stanowi 9,1% ogółu świadczeniobiorców pomocy społecznej.

Formy wsparcia osób i rodzin dotkniętych bezdomnością: pomoc w formie schronienia

Obowiązek zapewnienia schronienia osobom bezdomnym realizowany był przez MOPS w ramach działalności dwóch placówek dla bezdomnych tj. Domu dla Bezdomnych przy ul. Stefanki 7 i Noclegowni przy ul. Krakowskiej 2a oraz na bazie mieszkań przejściowych przy ul. Wapienickiej 34. Zgodnie z Regulaminem, w Noclegowni udziela się schronienia w formie tymczasowego miejsca noclegowego bezdomnym mężczyznom, zdolnym do samoobsługi. W Noclegowni dostępnych jest 50 stałych miejsc noclegowych. W Domu dla Bezdomnych prowadzone są natomiast miejsca całodobowe, okresowego pobytu. Dom przeznaczony jest dla bezdomnych: matek z dziećmi, kobiet oraz mężczyzn z ograniczoną zdolnością do samoobsługi. Dom dysponuje maksymalnie 95 miejscami, przy czym 8 miejsc przeznaczono dla kobiet, którym ograniczono pomoc w formie schronienia do niezbędnego minimum tj. do pobytu na zasadach obowiązujących w Noclegowni.

Tabela 24: Ilość osób bezdomnych korzystających ze schronienia w Domu dla Bezdomnych i Noclegowni przy ul. Stefanki 7 oraz w Noclegowni przy ul. Krakowskiej 2A w Bielsku-Białej w latach 2010-2011

l.p.	Wyszczególnienie	2010	2011
1.	Schronienie całodobowe w Domu dla Bezdomnych ogółem	124	127
	w tym:		
	- rodzin	12	13
	- osób samotnych	88	87
	w tym:		
	- kobiet	20	19
	- mężczyzn	68	68
2.	Nocleg w Noclegowni dla mężczyzn ogółem	246	222
	w tym:		
	- na podstawie decyzji adm.	115	105
	- doraźnie	131	117
3.	Nocleg w Noclegowni dla kobiet	13	12

Ogółem, w 2011 roku ze schronienia w placówkach dla bezdomnych funkcjonujących w strukturze MOPS skorzystało 210 osób i rodzin (liczba osób i osób w rodzinach, które otrzymały decyzją świadczenie w formie schronienia: 237).

Według kryterium ostatniego miejsca zameldowania na pobyt stały 92,4% bezdomnych korzystających ze schronienia w placówkach wywodziło się z terenu Bielska-Białej, natomiast 18 osób z innych gmin, co stanowi 7,6% ogółu bezdomnych, którym udzielono schronienia na podstawie decyzji administracyjnej. Osobom bezdomnym spoza naszej gminy zapewniono stosowną pomoc pod warunkiem zwrotu wydatków z tytułu przyznanych świadczeń w miejscu ich pobytu przez gminy właściwe.

Tabela 25: Ilość bezdomnych mężczyzn, którym udzielono schronienia w Noclegowni w 2011 roku na podstawie decyzji administracyjnej (z podziałem na wiek)

l.p.	Wiek	Ilość
1.	od 18 do 35 r.ż.	22
2.	od 36 do 45 r.ż.	17
3.	od 46 do 65 r.ż.	62
4.	66 i więcej lat	4
5.	Razem:	105

Tabela 26: Ilość osób bezdomnych, którym udzielono schronienia w Domu dla Bezdomnych i Noclegowni dla Kobiet w 2011 roku na podstawie decyzji administracyjnej (z podziałem na wiek i płeć)

l.p.	Wiek	Ilość kobiet	Ilość mężczyzn
1.	od 0 do 18 r.ż.	10	13
2.	od 18 do 35 r.ż.	9	2
3.	od 36 do 45 r.ż.	13	8
4.	od 46 do 65 r.ż.	19	40
5.	66 i więcej lat	4	21
6.	Razem:	55	84

Tabela 27: Udzielone świadczenia w formie schronienia w latach 2009-2011 oraz koszty tych świadczeń

l.p.	Wyszczególnienie	2009	2010	2011
1.	Łączna ilość świadczeń udzielonych w placówkach dla bezdomnych	42.894	49.991	52.357
2.	Kwota świadczeń /w zł./	801.362	884.177	930.559

Spośród 105 bezdomnych, korzystających ze schronienia w Noclegowni na przestrzeni 2011 roku, 13 osób realizowało Indywidualny Program Wychodzenia z Bezdomności. Dzięki wsparciu w ramach programu, 7 bezdomnych mężczyzn osiągnęło trwały efekt w wychodzeniu z bezdomności, w tym: poprzez podjęcie systematycznego leczenia – 4 osoby, wyjście z uzależnienia – 1 osoba, podjęcie zatrudnienia – 2 osoby. Ponadto, 14 bezdomnych mężczyzn uczestniczyło w aktywnych programach rynku pracy: 7 osób zaktywizowano poprzez prace społecznie użyteczne w ramach umowy zlecenia w systemie miesięcznym, 2 osoby w ramach robót publicznych, 8 osób wykonywało prace społecznie użyteczne w wymiarze 10 godzin tygodniowo.

W roku sprawozdawczym Noclegownię dla mężczyzn opuściło 41 osób, w tym: 4 osobom zapewniono schronienie w Domu dla Bezdomnych przy ul. Stefanki 7, 1 osoba została pozbawiona wolności, 10 osób wynajęło mieszkanie własnym staraniem. Ponadto, w 2011r. Noclegownię opuściły 24 osoby bez podania przyczyny, a 2 osoby zmarły.

Spośród 139 mieszkańców Domu dla Bezdomnych i Noclegowni dla kobiet 20 osób realizowało Indywidualny Program Wychodzenia z Bezdomności, a trwały efekt w wychodzeniu z bezdomności osiągnęło 7 osób, m.in. poprzez: podjęcie systematycznego leczenia – 5 osób, wyjście z uzależnienia – 2 osoby.

Na przestrzeni 2011r. Dom dla Bezdomnych i Noclegownię dla Kobiet opuściło 40 osób - 2 rodziny i 35 osób prowadzących jednoosobowe gospodarstwa domowe (11 kobiet

i 24 mężczyzn), w tym: 1 kobiecie udzielono schronienia w mieszkaniach przejściowych przy ul. Wapienickiej 34 w Bielsku-Białej, 3 osoby otrzymały miejsce w domu pomocy społecznej (DPS „Biały Potok” w Trzemeśni 377, DPS „Dom Nauczyciela” w Bielsku-Białej, ul. Pocztowa 14, Dom Opieki „Samarytanin” w Bielsku-Białej, ul. Bednarska 10), 1 osobę umieszczono w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym w Gorzycach ul. Zamkowa 8, 7 mężczyzn uzyskało schronienie w Noclegowni przy ul. Krakowskiej 2a, 1 mężczyźnie zapewniono pobyt w Ośrodku Readaptacyjnym Śląskiej Fundacji Błękitny Krzyż przy ul. Bystrzańskiej 55 w Bielsku-Białej, 2 osoby bezdomne trafiły do zakładu karnego, 12 osób zapewniło sobie mieszkanie własnym staraniem. Losy 7 osób (2 kobiet i 5 mężczyzn), które opuściły Dom dla Bezdomnych i Noclegownię nie są znane. Ponadto, 6 mieszkańców placówki zmarło (5 mężczyzn i 1 kobieta).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej realizował także pomoc w formie schronienia w oparciu o Program Mieszkań Przejściowych, funkcjonujący na mocy Porozumienia, jakie zostało zawarte dn. 27.02.2001r. w sprawie zasad kwaterowania, eksploatacji i kosztów utrzymania lokali przejściowych przy ul. Wapienickiej 34 w Bielsku-Białej, pomiędzy Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej, a tut. Ośrodkiem. Schronienie w mieszkaniu przejściowym jest kolejnym etapem w procesie wychodzenia z bezdomności, poprzedzającym możliwość otrzymania lokalu docelowego z zasobów gminy. Do pomocy w formie schronienia w mieszkaniu przejściowym uprawnione są osoby i rodziny bezdomne, które wcześniej przebywały w placówkach dla bezdomnych, ośrodkach interwencji kryzysowej, domach pomocy społecznej, usamodzielniający się wychowankowie opuszczający: placówki opiekuńczo-wychowawcze, rodziny zastępcze, a także osoby i rodziny zagrożone bezdomnością – zgłoszone przez Komisję Mieszkalnictwa Rady Miejskiej w Bielsku-Białej, pod warunkiem, że spełniały kryteria ustalone w regulaminie przyznawania pomocy w tej formie.

Na przestrzeni 2011r. mieszkania przejściowe opuściło 5 osób; 3 osoby zapewniły sobie lokum własnym staraniem, matkę z dzieckiem umieszczono w Domu dla Bezdomnych.

Tabela 28: Osoby i rodziny korzystające ze schronienia w mieszkaniach przejściowych w latach 2010-2011

l.p.	Wyszczególnienie	2010	2011
1.	Ilość osób/ rodzin korzystających ze schronienia ogółem	64	59
1.1.	W tym: ilość rodzin	17	16
1.2.	W tym: osób prowadzących jednoosobowe gospodarstwa domowe	15	14

W mieszkaniach przejściowych umieszczono w ciągu roku sprawozdawczego 12 osób: w tym 1 mężczyznę, który dołączył do rodziny po powrocie z zakładu karnego, a po wcześniejszym pobycie: w Domu dla Bezdomnych 1 kobietę, 3 rodziny (10 osób) w POIK-u.

W zakresie zapewnienia pomocy w formie schronienia MOPS współdziałał także ze Śląską Fundacją – Błękitny Krzyż z siedzibą w Bielsku-Białej przy ul. Mostowej 1. Na zlecenie Gminy Bielsko-Biała, w okresie od 1 lutego 2011r. do 15 grudnia 2011r. Fundacja Błękitny Krzyż realizowała zadanie pod nazwą: „Prowadzenie działań readaptacyjnych skierowanych do mieszkańców Bielska-Białej dotkniętych wykluczeniem społecznym” w Ośrodku Readaptacyjnym przy ul. Bystrzańskiej 55. W ramach tego

przedsięwzięcia prowadzone były działania readaptacyjne dla nie więcej niż 10 osób (w tym bezdomnych) skierowanych przez MOPS w Bielsku-Białej poprzez zapewnienie miejsc noclegowych, zapewnienie trzech posiłków dziennie (w tym jeden posiłek gorący), prowadzenie ergoterapii, udzielanie wsparcia psychologicznego, prowadzenie poradnictwa psychologicznego, zawodowego, prawnego, socjalnego. W 2011 roku w zajęciach organizowanych w Ośrodku Readaptacyjnym uczestniczyło 22 mieszkańców naszego miasta z grupy osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Zapewnienie gorącego posiłku

Posiłki wydawane były przez Koło Bielskie Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta, które w okresie od 1 lutego 2011r. do 27 grudnia 2011r. realizowało zadanie własne gminy Bielsko-Biała z zakresu pomocy społecznej pod nazwą „Udzielanie pomocy w postaci zapewnienia posiłku osobom bezdomnym oraz osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej”. Posiłki były przygotowywane i wydawane w Kuchni Społecznej przy ul. Legionów 16 od poniedziałku do soboty w godzinach od 11.30 do 13.30. Na niedziele wydawano suchy prowiant dla osób uprawnionych do tej formy pomocy według wykazu sporządzanego przez MOPS. Z suchego prowiantu korzystało co miesiąc średnio 50 osób bezdomnych.

Bezdomni otrzymywali również nieodpłatnie pieczywo w Banku Chleba przy ul. Krasińskiego 10. Bank Chleba prowadzony jest przez Środowiskowe Centrum Pomocy przy współpracy piekarzy bielskich i „Caritas” Diecezji Bielsko-Żywieckiej.

Podobnie jak w latach poprzednich mieszkańcy Domu dla Bezdomnych i Noclegowni korzystali także z pomocy żywnościowej w ramach Europejskiego Programu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (PEAD). W 2011r. wydano 58 kart pomocy żywnościowej osobom bezdomnym (w 2010r. – 76).

Dla osób i rodzin przebywających w placówkach dla bezdomnych zorganizowano uroczyste „Wieczere wigilijne”, które odbyły się 23.12.2011r., z tej okazji przygotowano również 170 paczek świątecznych.

Zabezpieczenie pomocy medycznej i sanitarnej

Osoby bezdomne, korzystające ze schronienia w Noclegowni, miały zapewnioną doraźną pomoc medyczną w Punkcie Medycznym prowadzonym na zlecenie gminy Bielsko-Biała przez „Caritas” Diecezji Bielsko-Żywieckiej. Bezdomni otrzymywali tam nieodpłatnie: leki przeciwbólowe i przeciwgorączkowe dostępne bez recepty oraz środki opatrunkowe, przeciw wszawicy, a także korzystali z pomiaru ciśnienia tętniczego, porad pielęgniarek dotyczących zdrowia oraz leczenia. W przypadku osób bezdomnych nieobjętych ubezpieczeniem zdrowotnym, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej podejmował działania, mające na celu uzyskanie dostępu do opieki zdrowotnej poprzez:

- opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne bezdomnym, realizującym Indywidualny Program Wychodzenia z Bezdomności w 2011r. – 6 osobom;
- przyznanie świadczenia na podstawie art. 54 *Ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27.08.2004r.* – 20 osobom.

Osoby potrzebujące, w tym osoby bezdomne, często skrajnie zaniedbane pod względem higieniczno-sanitarnym, korzystały z usług kąpielowych w Łażni Publicznej im. Św. Brata Alberta przy ul. Legionów 17 w Bielsku-Białej, prowadzonej przez Koło Bielskie Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta, w ramach realizacji zadania zleconego przez gminę pod nazwą „Prowadzenie łaźni publicznej dla osób bezdomnych oraz osób będących w trudnej sytuacji życiowej”, które realizowane było w okresie od 1 lutego 2011r. do 27 grudnia 2011r.

Przyznawanie świadczeń

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej, udzielał wsparcia finansowego osobom bezdomnym w formie zasiłków stałych, okresowych i celowych, w szczególności na zakup żywności, leków, obuwia, odzieży, pokrycie kosztów wykonania zdjęć do dokumentów potwierdzających tożsamość, pokrycie kosztów udziału w wyjazdowych sesjach terapeutycznych, częściowe pokrycie kosztów remontu lokali mieszkalnych, oraz usług opiekuńczych zgodnie ze wskazaniami lekarza.

Działania informacyjne, patrolowanie skupisk bezdomnych w miejscach publicznych i Niemieszkalnych

Tutejszy Ośrodek organizował także pomoc osobom bezdomnym, przebywającym w miejscach publicznych i niemieszkalnych, takich jak dworce komunikacji autobusowej i kolejowej, altany, piwnice, wiaty, pustostany, klatki schodowe itp. W okresie jesienno-zimowym miejsca pobytu bezdomnych patrolowane były w godzinach wieczornych i nocnych przez pracowników socjalnych Zespołu ds. Bezdomności MOPS oraz funkcjonariuszy Policji. Łącznie w 2011 roku miały miejsce 23 patrole, w trakcie których 3 osoby zostały przewiezione do Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym.

Na terenie miasta rozwieszone zostały także stosowne plakaty informujące o alarmowych numerach telefonów, gdzie można dzwonić w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia bezdomnych.

4.1.2. Program Pracy z Osobami i Rodzinami z Problemem Alkoholowym

W 2011 roku Zespół Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (ZPU) podejmował działalność na podstawie *Zarządzenia Dyrektora MOPS z dnia 19.02.2010r. w sprawie zasad postępowania w ZPU*. Realizował również zadania wynikające z *Ustawy o pomocy społecznej* oraz *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych*.

Wobec osób z problemem alkoholowym realizowano zadania w zakresie: informowania i wyjaśniania zagadnień uzależnienia od alkoholu, identyfikowania klientów z problemem alkoholowym, określania rozmiarów problemu, w tym dotyczącego picia szkodliwego, mobilizowania do jego rozwiązywania poprzez udział w oferowanych formach psychoedukacji i terapii, nadzorowania i wspierania w zdrowieniu.

Wobec osób z rodzin z problemem alkoholowym ZPU podejmował działania w zakresie: zapoznawania z mechanizmami choroby alkoholowej i współuzależnienia, uczenia właściwego postępowania z uzależnionym członkiem rodziny, kierowania do terapii,

pomocy w przeciwdziałaniu przemocy domowej i zaniedbaniom wobec dzieci. Oferował pomoc w formie specjalistycznej pracy socjalnej indywidualnej i grupowej, poradnictwa, psychoedukacji i pomocy psychologicznej. Podejmował interwencje przy współpracy z Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i lokalnymi placówkami odwykowymi. Absolwenci terapii kierowani byli do Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych organizowanych przez tut. Ośrodek, co przyczyniło się do realizacji programu trzeźwego życia i ułatwiało poprawne funkcjonowanie w rolach społecznych.

Udzielanie indywidualnych konsultacji i praca w środowisku

Pracownicy ZPU udzielali informacji z zakresu problematyki uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz współuzależnienia, czynników ryzyka, picia szkodliwego, faz uzależnienia, sposobów leczenia i postępowania z osobami uzależnionymi od alkoholu. W 2011 roku ZPU objął współpracą 406 środowisk, w tym 159 to rodziny, w których łącznie z problemem alkoholowym występowała przemoc. W okresie sprawozdawczym pracownicy Ośrodka dokonali 626 wejść w środowiska osób pozostających we współpracy z ZPU w związku z występującym problemem alkoholowym (z tego 397 to monitoringi).

Tabela 29: Ilość konsultacji i środowisk w latach 2010 - 2011

l.p.	Wyszczególnienie	2010	2011
1.	Ilość środowisk	448	406
2.	Ilość konsultacji	1.752	1.544

Realizacja Programu Intensywnego Motywowania do Terapii (PIMT) dla osób z problemem alkoholowym prowadzonego metodą grupową

W roku sprawozdawczym odbyło się 12 cykli zajęciowych (po 16 godzin warsztatowych w każdym cyklu) – liczba osób skierowanych do udziału w spotkaniach – 52. Program Intensywnego Motywowania do Terapii pozwolił na sprawną pracę z najtrudniejszymi klientami, tj. osobami zaprzeczającymi istnieniu problemu alkoholowego. Ważnym zadaniem Programu była krótkoterminowa, wstępna praca nad diagnozą, identyfikacja klienta z problemem oraz motywowanie do leczenia przez udział w terapii odwykowej.

Współpraca z placówkami leczenia ambulatoryjnego i stacjonarnego

Podstawowym warunkiem osiągnięcia pożądaných efektów pracy jest zintegrowanie działań wszystkich instytucji świadczących pomoc na rzecz osób i rodzin dotkniętych problemem alkoholowym. Systematyczna współpraca z lokalnymi placówkami odwykowymi umożliwiła monitorowanie udziału klientów w terapii i rezultatów podjętego leczenia. Osoby z rozpoznaniem zespołem uzależnienia od alkoholu w drodze kontraktu zobowiązane były do

podjęcia leczenia odwykowego ambulatoryjnego (w Przychodni Profilaktyki i Leczenia Uzależnień – PPILU, w Miejskim Ośrodku Terapii Uzależnień – MOTU) lub stacjonarnego w Ośrodkach Leczenia Uzależnień (Parzymiechy, Gorzyce, Skoczów, Bulowice, Rybnik, Tarnów) oraz do czynnego uczestniczenia w mityngach Ruchu Anonimowych Alkoholików. W ramach nadzoru realizacji kontraktu pracownicy ZPU przynajmniej raz w tygodniu uczestniczyli w konsultacjach z terapeutami placówek leczenia ambulatoryjnego. Celem spotkań było monitorowanie postępów w leczeniu klientów zobowiązanych kontraktem.

Współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ZPU prowadzi rejestr wniosków osób kierowanych przez pracowników socjalnych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (G.K.R.P.A.). W 2011 roku pracownicy socjalni wystosowali 45 wniosków w przedmiotowej sprawie.

Gminna Komisja R.P.A. informowała tut. Ośrodek o toczących się postępowaniach wobec osób z występującym problemem alkoholowym. Do ZPU wpłynęły 370 pism w przedmiotowej sprawie, a pracownicy Zespołu dokonali 200 wejść w środowisko (pozostałe pisma zostały przekazane do realizacji pracownikom socjalnym DPS i DOZ - osoby te korzystały z pomocy finansowej).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wykorzystał w 2011 roku środki przyznane z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, na:

- finansowanie zajęć prowadzonych w ramach pracy metodą grupową z osobami z problemem alkoholowym;
- szkolenie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grupy roboczej z zakresu prawnych i praktycznych aspektów funkcjonowania Zespołów Interdyscyplinarnych i grup roboczych wg znowelizowanej *Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie*, a także w oparciu o *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13.09.2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”*. Szkolenie odbyło się w dniach od 14.11.2011-16.11.2011r. w Szczyrku i wzięło w nim udział 38 uczestników - przedstawiciele instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem i rozwiązywaniem problemu przemocy na terenie miasta Bielsko-Biała;
- obsługę telefonu „Niebieska Linia” (*VIDE str. 56 niniejszego sprawozdania*);
- konsultowanie działań profilaktycznych, spotkania superwizyjne, rozwiązywanie problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W 2011 roku odbyło się 12 konsultacji, w których uczestniczyło 46 pracowników MOPS.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej realizował również zadania w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2009-2013. W obszarze profilaktyki narkomanii MOPS opracował projekt „Rycerze nie biorą” (II edycja). Impreza miała na celu zapobieganie zjawisku narkomanii oraz wskazywanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego, w szczególności poprzez rekreację historyczną – reenacting (odtworzenie historyczne) Impreza „Rycerze nie biorą” odbyła się 23.09.2011r, a uczestniczyli w niej uczniowie szóstych klas szkół podstawowych i gimnazjów z terenu miasta Bielsko-Biała. Zorganizowano liczne konkursy, gry zespołowe, warsztaty profilaktyczne prowadzone przez terapeutów ds. rozwiązywania problemów uzależnień od narkotyków. Realizatorami przedsięwzięcia był MOPS: Dział ds. Programów, Projektów

Unijnych, Badań i Strategii przy współpracy Zespołu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W organizacji akcji partnerami byli: Parafia Ewangelicko-Augsburska w Starym Bielsku, Rada Osiedla Stare Bielsko, Publiczne Liceum Ogólnokształcące, Stowarzyszenie Promocji Zdrowia Psychicznego „Od Nowa” oraz Katolicki Ośrodek Wychowania i Resocjalizacji Młodzieży w Bielsku-Białej.

4.1.3. Procedura interwencji wobec przemocy w rodzinie: „Niebieska Karta”

Pracownicy socjalni do spraw przemocy przeprowadzają wywiady środowiskowe, sporządzają „Niebieskie Karty Pomocy Społecznej”, monitorują sytuację rodziny w związku z występującą przemocą. Przeprowadzają interwencje środowiskowe w sytuacjach przemocy domowej, zaniedbań wobec dzieci oraz zaniedbań wobec osób starszych. Prowadzą również indywidualne konsultacje z ofiarami i sprawcami przemocy. Udzielają pomocy w formie wsparcia psychologicznego, informacji prawnej lub kierują do specjalistycznych placówek zajmujących się pomocą. W ramach współpracy z instytucjami wspierającymi osoby lub rodziny w ich trudnej sytuacji życiowej, pracownicy socjalni powołują lokalne Zespoły Interdyscyplinarne w celu podjęcia spójnego działania na rzecz osób w kryzysie.

Praca socjalna na rzecz osób i rodzin uwikłanych w przemoc

W roku 2011 pracownicy socjalni ZPU objęli wsparciem ogółem 181 środowisk, w których stwierdzono występowanie przemocy domowej (w tym 49 rodzin było objętych pomocą pracowników Działu Pomocy Środowiskowej i Działu Opieki Zastępczej, a pozostałe 132 środowiska korzystały z pomocy ZPU). W 159 przypadkach przemoc współwystępowała z problemem alkoholowym. Spośród 132 środowisk objętych pomocą Zespołu –71 to środowiska nowe, pozostałe 61 to kontynuacja współpracy z poprzednich lat. Pracownicy socjalni ZPU nawiązywali również kontakt ze sprawcami przemocy, których informowano o konsekwencjach agresywnego zachowania. Pracownicy socjalni ZPU, zajmujący się przemocą: przeprowadzili 79 wywiadów środowiskowych; odbyli 423 wizyty w środowisku w ramach monitoringu; przeprowadzili 174 interwencje.

Tabela 30: Ilość osób dorosłych oraz dzieci w środowiskach z problemem przemocy

I.p.	Ilość środowisk z problemem przemocy	Ilość osób w rodzinach	Ilość dzieci
1.	181	549	115– niepełnoletnie

Procedura „Niebieska Karta”

W 2011 roku MOPS otrzymał 98 „Niebieskich Kart” sporządzonych przez Policję w związku z występującą przemocą domową. Z kolei tutaj Ośrodek, informując o zgłoszeniu przez klientów problemu przemocy, przekazał do Policji 181 „Niebieskich Kart Pomocy Społecznej”.

Tabela 31: Działania MOPS w Systemie „Niebieska Karta” w latach 2010 - 2011

l.p.	Działania MOPS w systemie „Niebieska Karta”	2010	2011
1.	„Niebieskie Karty” otrzymane z Policji	51	98
2.	„Niebieskie Karty Pomocy Społecznej”	147	181
3.	Indywidualne konsultacje w sprawie przemocy	211	188
4.	Praca socjalna w środowisku	831	676

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (z późn. zm.) zobowiązuje Ośrodek Pomocy Społecznej do zapewnienia obsługi organizacyjno-technicznej Zespołu Interdyscyplinarnego. Rada Miasta Bielsko-Biała ustanowiła *Uchwałę Nr IV/41/2011 z dnia 01.02.2011r. w sprawie określenia trybu, sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Bielsku-Białej oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania*. Ponadto 18.10.2011r. weszło w życie *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13.09.2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”*. Aktualnie do sporządzania „Niebieskich Kart” zostali zobowiązani przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Policji, oświaty, ochrony zdrowia i gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Wypełnioną „Niebieską Kartę A” należy przekazać do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Od 18.10.2011r. do 31.12.2011r. do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęły 104 Niebieskie Karty A w związku z podejrzeniem występowania przemocy domowej. Natomiast w 32 sprawach spotkali się przedstawiciele instytucji działających na rzecz rodzin z problemem przemocy i pracowali w formule grup roboczych.

Pozostałe działania realizowane przez pracowników ZPU

Pracownicy socjalni ZPU udzielali konsultacji pracownikom socjalnym Działu Pomocy Środowiskowej i Działu Opieki Zastępczej w zakresie posługiwania się „Niebieską Kartą Pomocy Społecznej” w diagnozowaniu problemu przemocy. Ponadto, przygotowywali i uaktualniali materiały informacyjne, ofertę lokalnych instytucji pomocowych oraz wzory pism sądowych. Przeprowadzili również szkolenia dla nowych pracowników socjalnych w zakresie definicji, rodzajów i symptomów przemocy domowej oraz sposobów reagowania w sytuacji stwierdzenia przemocy.

Ponadto, pracownicy ZPU koordynowali pracę Zespołów Interdyscyplinarnych w ramach Porozumienia z dnia 09.05.2008r. zawartego pomiędzy Komendantem Miejskim Policji w Bielsku-Białej a Dyrektorem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w sprawie utworzenia Zespołów Interdyscyplinarnych. Powołanie i funkcjonowanie Zespołów Interdyscyplinarnych stanowi część programu „Bielsko-Biała miastem bezpiecznym”, stanowiącego realizację Rządowego Programu Ograniczania Przemocności i Aspołecznych Zachowań: „Razem bezpieczniej”. Jest również częścią Gminnego Programu

Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Do października 2011 roku odbyło się 7 spotkań Zespołów Interdyscyplinarnych.

Zespoły te funkcjonowały do czasu powołania przez Prezydenta Bielska-Białej *Zarządzeniem Nr ON.0050.667.2011.PS z dnia 27.07.2011r.* Zespołu Interdyscyplinarnego, w skład którego wchodzi 18 przedstawicieli różnorodnych instytucji działających na terenie Miasta.

W 2011r. pracownicy socjalni ZPU przygotowali Projekt „Grupa wsparcia dla kobiet po 50 roku życia doznających przemocy w rodzinie”. Projekt ten został napisany w odpowiedzi na zgłaszane potrzeby klientek ZPU. Pierwsza taka grupa została przeprowadzona w okresie od 04.11.2011r. do 03.02.2012. Do udziału w grupie przystąpiło 5 kobiet, a 3 z nich ukończyły cały cykl spotkań. W tym czasie odbyło się 12 spotkań, a każde z nich trwało 1,5 godziny.

W 2011r. pracownicy socjalni ZPU prowadzili rekrutację osób do Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Do programu przystąpiło 8 mężczyzn, natomiast ukończyło 6 osób (1 osoba zmarła w trakcie realizacji programu, a 1 uczestnik został osadzony w Zakładzie Karnym). Program realizowany był w tut. Ośrodku w okresie od 01.01.2011r do 30.06.2011r. i prowadziły go 2 osoby na podstawie zawartych umów. W ramach programu odbyły się 34 konsultacje indywidualne i zrealizowano 64 godziny zajęć grupowych.

4.1.4. Program ochrony rodzin przed przemocą w ramach obsługi telefonu „Niebieska Linia” (033-811-99-00)

Program „Niebieska Linia” ma na celu podejmowanie działań interwencyjnych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Funkcjonowanie telefonu „Niebieska Linia” ma za zadanie prowadzenie poradnictwa z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, edukację w zakresie zjawiska przemocy i alkoholizmu, podejmowanie interwencji w odpowiednich placówkach, motywowanie do podejmowania działań, mających na celu przerwanie przemocy w rodzinie.

Ogółem przyjęto 168 rozmów telefonicznych, w tym 52 dotyczyło problemu przemocy w rodzinie, 82 problemu uzależnień, 60 dotyczyło innych problemów niż w/wym.

Dnia 06.10.2011r. odbyło się szkolenie dla pracowników obsługujących telefon Niebieska Linia pt. „Zasady pracy i podejmowanie interwencji w ramach obsługi telefonu Niebieska Linia”. W szkoleniu wzięło udział 16 pracowników MOPS. Zajęcia warsztatowe były prowadzone przez członka Stowarzyszenia na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” w Warszawie.

4.2. Programy aktywizacyjne

4.2.1. Gminny Program Prac Społecznie Użytecznych

Gminny Program Prac Społecznie Użytecznych realizowano w oparciu o *Uchwałę Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XXI/570/2008 z dn. 22.02.2008r. w sprawie ustalenia Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych* adresowanego do bezrobotnych klientów MOPS w Bielsku-Białej oraz w oparciu o *Ustawę z dnia 20.04.2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (Dz. U. z 2008r., Nr 69, poz. 415 z późn. zm.) i *Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22.07.2011r. w sprawie trybu organizowania prac społecznie użytecznych*.

Program polega na zatrudnianiu osób bezrobotnych zgłoszonych do udziału w nim przez pracowników socjalnych MOPS i wykonywaniu przez nie różnorodnych prac porządkowych na rzecz gminy.

Zakres prac do wykonywania w danym roku wskazuje Wydział Gospodarki Miejskiej Urzędu Miasta, natomiast organizacją i obsługą administracyjno-księgową zadania, monitorowaniem prawidłowego wykonania prac, a także udostępnieniem niezbędnych narzędzi, sprzętu, odzieży ochronnej i roboczej osobom je wykonującym zajmują się pracownicy Zespołu ds. Obsługi Programu Prac Społecznie Użytecznych (ZPSU).

- Udzielenie pomocy z zakresu aktywizacji zawodowej poprzez stworzenie możliwości zatrudnienia w ramach umowy zlecenie, robót publicznych, prac w wymiarze do 10 godzin w tygodniu;
- Tworzenie warunków powrotu do pełnienia roli społecznej pracownika;
- Zapewnienie osobie zatrudnionej oraz rodzinie możliwości pozyskania własnych środków finansowych, wzrostu poczucia bezpieczeństwa socjalnego i zaspokojenia potrzeb własnym staraniem;
- Ocena funkcjonowania zawodowego osób zatrudnianych w ramach realizacji warunków umowy oraz planowanie długoterminowej pracy socjalnej w zakresie stwierdzonych deficytów w tym obszarze funkcjonowania;
- Przygotowanie osób zatrudnianych do wymagań stawianych przez pracodawców na rynku pracy.

Formy realizacji Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych w 2011 roku

1. Prace społecznie użyteczne w wymiarze do 10 godzin/tyg. – realizowane były w okresie od 04.04.2011r. do 03.12.2011r. przez osoby bezrobotne korzystające ze świadczeń pomocy społecznej na podstawie skierowania wydanego przez Powiatowy Urząd Pracy. Polegały na patrolowym sprzątnięciu ulic, chodników i innych pracach porządkowych na terenie miasta oraz na pomocy w pracach porządkowo-gospodarskich w miejskich placówkach pomocy społecznej. Dla celów wykonania zadania stworzonych zostało 40 miejsc pracy tj. 18 miejsc w gminnych placówkach pomocy społecznej oraz 22 miejsca pracy przy sprzątnięciu miasta. Kwota świadczenia wypłacanego osobie za przepracowanie jednej godziny wynosiła 7,10zł, od VI 7,30zł;

2. Prace społecznie użyteczne w ramach umowy zlecenia w systemie miesięcznym – zawarto 800 umów, które realizowane były w okresie od 01.01.2011r. do 31.12.2011r., zleceniom podlegało wykonanie różnorodnych prac porządkowych na terenie miasta, wskazanych przez Wydział Gospodarki Miejskiej oraz prace na terenie innych jednostek. Stawka w większości zawieranych umów za wykonanie w pełnym zakresie zleconych prac wynosiła 800,00zł brutto (stawka śr. 1.325,00zł dotyczy osób przeprowadzających dzieci w obrębie szkół);
3. Roboty publiczne na okres 2 i 6 miesięczny – realizowane były w okresie od 04.04.2011r. do 30.11.2011r., osoby zatrudnione wykonywały prace porządkowe na terenie miasta, w ramach robót publicznych stworzono 43 miejsca pracy dla osób wcześniej ocenionych pozytywnie pod kątem wywiązywania się z powierzonych prac i posiadanych umiejętności oraz dla dłużników alimentacyjnych. Wynagrodzenie za pracę wynosiło ok. 1.410,00zł brutto (stawka śr. 1.540,00zł brutto dot. osób odpowiedzialnych za sprzęt oraz kosiarzy).

Specyfika wykonywanych prac przez osoby bezrobotne

- a) sprzątanie patrolowe – prace czystościowo-porządkowe na wyznaczonych chodnikach wzdłuż ulic, na placach, w centrach dzielnic, parkingach miejskich w pasie drogowym i innych miejscach wskazanych przez Wydział Gospodarki Miejskiej tj. zamiatanie, zbieranie papierów, plewienie, grabienie, usuwanie nielegalnych plakatów i ogłoszeń etc. (umowa zlecenia, prace 10 godz/tyg., roboty publiczne);
- b) w okresie zimowym – odśnieżanie, skuwanie lodu i posypywanie piaskiem wskazanych chodników, odśnieżanie chodników w centrach dużych dzielnic miasta w systemie codziennym, odśnieżanie parkingów miejskich - przydzielonych MOPS Operatem Zimowym (umowa zlecenia);
- c) utrzymywanie w czystości miejskich terenów zielonych tj. koszenie traw, cięcie żywopłotu, czyszczenie krawężników, gracowanie ciągów pieszych po okresie zimowym (umowa zlecenie i roboty publiczne);
- d) czyszczenie rowów przydrożnych i dorzeczy rzek tj. wycinka samosiewów, oczyszczanie, koszenie, udrażnianie oraz likwidacja dzikich wysypisk (umowa zlecenie i roboty publiczne);
- e) prace porządkowe wykonywane na terenach innych jednostek miasta, na podstawie odrębnych zleceń, za zgodą Prezydenta Miasta lub jego Zastępców, tj.:
 - Bielsko-Bialski Ośrodek Sportu i Rekreacji (umowa zlecenie),
 - Klub Rekreacyjno-Sportowy TKKF „Błonia” (umowa zlecenie),
 - Gospodarstwo Pomocnicze przy Urzędzie Miejskim (umowa zlecenie),
 - Straż Miejska (umowa zlecenia i prace 10 godz/tyg.);
- f) różnorodne prace porządkowo-gospodarskie wykonywane w gminnych placówkach pomocy społecznej w zależności od zaistniałych potrzeb tj.:
 - Dom dla Bezdomnych i Noclegownia dla Mężczyzn (umowa zlecenie),
 - budynki siedziby MOPS przy ul. Milusińskich, ul. Cieszyńskiej, Plac Ratuszowy (umowa zlecenie, roboty publiczne),

- budynek mieszkań przejściowych przy ul. Wapienickiej 34, mieszkanie chronione przy ul. Bystrzańskiej 55 (umowa zlecenie),
 - domy pomocy społecznej w Bielsku-Białej (prace 10 godz/tyg.),
 - Środowiskowe Centrum Pomocy (prace 10 godz/tyg.),
 - Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych (prace 10 godz/tyg. i umowa zlecenie),
 - Podbeskidzki Ośrodek Interwencji Kryzysowej (prace 10 godz/tyg.),
 - Środowiskowy Dom Samopomocy „PODKOWA” (prace 10 godz/tyg.);
- g) świadczenie usług w zakresie czynności gospodarczych dla podopiecznych MOPS m.in. dostarczanie opału (umowa zlecenie i roboty publiczne);
- h) pomoc dzieciom w bezpiecznym przejściu przez jezdnię wokół wskazanych szkół w trakcie trwania roku szkolnego w rejonie:
- Szkoły Podstawowej nr 5 (ul. Michałowicza 55),
 - Szkoły Podstawowej nr 9 (ul. Piłsudskiego 47),
 - Szkoły Podstawowej nr 13 (ul. Lipnicka 226),
 - Szkoły Podstawowej nr 20 (ul. Lenartowicza 17),
 - Szkoły Podstawowej nr 23 (ul. Karpacka 150),
 - Szkoły Podstawowej nr 24 (ul. Żywiecka 239),
 - Szkoły Podstawowej nr 26 (ul. Złoty Potok 7),
 - Szkoły Podstawowej nr 27 (na terenie ronda Hulanka przy ul. Cieszyńskiej),
 - Szkoły Podstawowej nr 29 (ul. Czereśniowa 20),
 - Szkoły Podstawowej nr 31 (ul. Zapłocie Duże 1),
 - Szkoły Podstawowej nr 32 (ul. Jaworzańska 2),
 - Szkoły Podstawowej nr 33 (ul. Łagodna 26) (umowa zlecenie i roboty publiczne);
- i) prace remontowo-budowlane (umowa zlecenie i roboty publiczne);
- j) różne prace porządkowo-gospodarskie wykonywane przez osoby skierowane do MOPS przez sąd w celu odpracowania zasądzonej kary.

Efekty realizowanego Programu

1. Tworzenie partnerstw pomiędzy jednostkami organizacyjnymi służb zatrudnienia oraz pomocy społecznej – w celu organizacji robót publicznych i prac w wymiarze do 10 godzin/tyg. MOPS zawarł stosowne porozumienia, dotyczące zasad wzajemnej współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy;
2. Społeczna użyteczność wykonywanych prac na rzecz miasta, poprawa wizerunku Centrum oraz większych dzielnic miasta;
3. Prawidłowe funkcjonowanie osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej przy niewielkim wsparciu finansowym z MOPS w formie zasiłków lub pomocy rzeczowej bądź w niektórych sytuacjach nawet bez pomocy finansowej tut. Ośrodka;
4. Możliwość ujawnienia innych problemów i deficytów osobowościowych występujących u beneficjentów pomocy społecznej;

5. Wzrost samooceny, aspiracji życiowych, zwiększenie odporności na stres i motywacji do aktywności zawodowej uczestników Programu (dzięki zatrudnieniu nauczyli się punktualności, przestrzegania norm i zasad obowiązujących w grupie, osoby zatrudnione w ten sposób częściej wykazywały chęć usamodzielnienia się od systemu pomocy społecznej);
6. Możliwość uzyskania uprawnień do zasiłku dla bezrobotnych lub do emerytury, po wypracowaniu przez osoby objęte Programem, wymaganego odrębnymi przepisami stażu pracy.

Tabela 32: Ilość osób zatrudnionych w ramach Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych w latach 2010 -2011(z podziałem na płeć)

Ip.	Rodzaj zatrudnienia	Ilość osób w 2010			Ilość osób w 2011		
		Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
1.	W pracach w wymiarze 10 godzin/tyg.	259	141	118	138	81	57
2.	Na umowę zlecenia	155	58	97	209	97	112
3.	W ramach robót publicznych	65	23	42	44	20	24
3.1	W tym dłużnicy alimentacyjni	5	0	5	0	0	0
4.	W ramach odpracowania zasądzonej kary	16	1	15	13	1	12

Tabela 33: Wysokość środków wykorzystanych na realizację Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych w latach 2010-2011

Ip.	Wyszczególnienie	2010/w zł./	2011/w zł./
1.	Ogółem kwota wydatkowana na realizację prac społecznie użytecznych	2.086.006,56	1.730.415,43
2.	Kwota przekazana z budżetu gminy na realizację Programu	1.389.541,24	1.336.235,03
3.	Kwota pozyskana dodatkowo z budżetu państwa (ze środków Funduszu Pracy refundowanych przez Powiatowy Urząd Pracy), w tym:	696.465,32	394.180,40
3.1	Na organizację prac społecznie użytecznych w wymiarze do 10 godzin/tyg.	165.721,02	51.461,91
3.2	Na organizację robót publicznych	530.744,30	342.718,49

4.2.2. Projekt p.n.: „Bielsko-Biała łączy ludzi”

Informacje wstępne

W 2011r. kontynuowano realizację Projektu Systemowego pn.: „Bielsko-Biała łączy ludzi”, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Priorytet VII Promocja integracji społecznej, Działanie: 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Poddziałanie: 7.1.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej). Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Partner: Stowarzyszenie Ludowy Klub Sportowy „Zapora” Wapienica. Wartość Projektu w 2011r.: 1.079.855,08zł, w tym wkład własny miasta Bielsko-Biała: 113.384,78zł, dotacja rozwojowa: 966.470,30zł. Wykonanie budżetu Projektu na poziomie 99%.

Projekt p.n.: „Bielsko-Biała łączy ludzi” skierowany jest do osób bezrobotnych poszukujących pracy lub niepozostających w zatrudnieniu, będących w wieku aktywności zawodowej i korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Integralną część Projektu stanowi Program Aktywności Lokalnej (PAL), działający na rzecz rozwoju i integracji społeczności lokalnej na terenie osiedla Wapienica, Śródmieście Bielsko oraz Grunwaldzkie.

Realizowane zadania

1. Aktywna integracja przy wykorzystaniu instrumentów:

- aktywizacji zawodowej;
- aktywizacji edukacyjnej;
- aktywizacji społecznej;

2. Praca socjalna;

3. Działania o charakterze środowiskowym;

4. Prace społecznie użyteczne;

5. Zarządzanie Projektem;

W ramach Projektu kontraktami socjalnymi objęto 52 Beneficjentów a Programem Aktywności Lokalnej dla osiedla Wapienica, Śródmieście Bielsko i Grunwaldzkie 30 osób. Uczestnicy Projektu skorzystali z następujących form wsparcia:

A) Instrumenty aktywizacji zawodowej:

- a) usługi wspierające aktywizację zawodową: usługi doradcy zawodowego (82 Beneficjentów zostało objętych usługą doradcy zawodowego w Klubie Integracji Społecznej „Centrum” w Bielsku-Białej oraz Klubie Integracji Społecznej przy ul. Milusińskich 6);
- b) 82 Beneficjentów uczestniczyło w zajęciach Klubu Integracji Społecznej „Centrum” oraz Klubu Integracji Społecznej przy ul. Milusińskich 6 w Bielsku-Białej;

B) Instrumenty aktywizacji edukacyjnej:

- a) zorganizowano następujące szkolenia i kursy:
 - „Kurs prawa jazdy kategorii B”, na kurs skierowano 53 osoby, ukończyły 52 osoby;
 - „Kurs prawa jazdy kategorii C”, na kurs skierowano 3 osoby, ukończyły 3 osoby;

- „Kurs operatora koparko-ładowarki”, na kurs skierowano 14 osób, ukończyło 12 osób;
- „Kurs operatora koparki jednonaczyniowej”, na kurs skierowano 1 osobę, ukończyła 1 osoba;
- „Kurs operatora ładowarki”, na kurs skierowano 1 osobę, ukończyło 0 osób,
- „Kurs opiekunki osób starszych i dzieci”, na kurs skierowano 9 osób, ukończyło 7 osób;
- „Kurs języka angielskiego dla średniozaawansowanych”, na kurs skierowano 2 osoby, ukończyły 2 osoby;
- „Kurs zakładania własnej działalności gospodarczej”, na kurs skierowano 10 osób, ukończyło 9 osób;
- „Kurs obsługi komputera z kasą fiskalną i fakturowaniem”, na kurs skierowano 10 osób, ukończyło 6 osób;
- „Kurs pracownika ochrony pierwszego stopnia”, na kurs skierowano 1 osobę, ukończyła 1 osoba.

C) Instrumenty aktywizacji społecznej:

Podczas realizacji Projektu zapewniona była opieka nad dziećmi Beneficjentów. Łącznie wsparciem objęto 15 osób bezrobotnych, 4 osoby bezdomne. W Projekcie uczestniczyły 63 osoby nieaktywne zawodowo – w tym 12 osób z uwagi na opiekę nad dzieckiem, 10 osób niepełnosprawnych, 21 osób młodych w wieku od 15 do 25 roku życia oraz 20 osób z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Do Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych skierowanych zostało 14 Beneficjentów – za podjętą pracę otrzymali wynagrodzenie pieniężne.

Na przestrzeni 2011r.:

1. Wydano kolejne 4 numery periodyku „*Nasza Wapienica*” – pierwszego redagowanego z myślą o mieszkańcach Osiedla. Zagwarantował on m.in. dostęp do informacji na temat wydarzeń o charakterze lokalnym, dawał możliwość wyrażania opinii i wysuwania postulatów dotyczących rozwoju Wapienicy, a ponadto popularyzował wiedzę o lokalnym dziedzictwie kulturowym i stanowił źródło informacji na temat aktualnych ofert pracy;
2. Działał Punkt Poradnictwa Obywatelskiego dla mieszkańców osiedla Wapienica, z siedzibą przy ul. Cieszyńskiej 365;
3. Działał Punkt Poradnictwa Obywatelskiego dla mieszkańców osiedla Śródmieście Bielsko z siedzibą przy ul. Cieszyńskiej 13;
4. Działał Punkt Poradnictwa Obywatelskiego dla mieszkańców osiedla Grunwaldzkiego z siedzibą przy ul. Milusińskich 6;
5. W ramach edukacji obywatelskiej zaangażowano prawnika, pełniącego dyżury dla mieszkańców osiedla Wapienica, Śródmieście Bielsko oraz Grunwaldzkie (udzielono 272 porad);
6. W okresie od kwietnia do października 2011 r. wraz z Partnerem w Projekcie, Stowarzyszeniem LKS „Zapora” Wapienica, zorganizowano imprezy o charakterze sportowym dla dzieci i młodzieży z osiedli: Wapienica, Śródmieście Bielsko i Grunwaldzkie;

7. W maju 2011r. wraz z Partnerem w Projekcie, Stowarzyszeniem LKS „Zapora” Wapienica, zorganizowano imprezę o charakterze integracyjnym „Dzień Wapienicy”;
8. W czerwcu 2011r. Partner w Projekcie, Stowarzyszenie LKS „Zapora” Wapienica, zorganizował „Mecz integracyjny: mieszkańcy Wapienicy – koalicjanci”;
9. W czerwcu 2011r. zorganizowano „Piknik integracyjny dla mieszkańców Śródmieścia Bielsko z muralem”;
10. W czerwcu zorganizowano imprezę kulturalną „Uliczna Parada Teatralna w Śródmieściu Bielsko”;
11. W lipcu 2011r. wspólnie z partnerem w Projekcie, Stowarzyszeniem LKS „Zapora” Wapienica zorganizowano dla dzieci i młodzieży obóz sportowy w Zawoi;

Projekt był promowany poprzez utworzoną specjalnie w tym celu stronę internetową (www.zaradni.eu), na którą nanoszono bieżące zmiany, dotyczące aktualnych działań. Film prezentujący założenia i rezultaty Projektu w 2010 roku rozesłano do OPS w województwie śląskim. Publikowano też reklamy/ogłoszenia informujące o podejmowanych działaniach.

4.3. Programy integracyjne

4.3.1. Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Wapienica w Bielsku-Białej (PAL)

Informacje wstępne

Program Aktywności Lokalnej (PAL) dla osiedla Wapienica, dotyczy wprowadzania środowiskowej metody pracy socjalnej. Jest częścią projektu p.n.: „Bielsko-Biała łączy ludzi”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, przyjętego do realizacji *Uchwałą Nr XXIV/627/2008 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dn. 29.04.2008r. (z późn. zm.)*, który wdrażany jest w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.

Cele PAL

1. Wypracowanie wspólnych działań i rozwój partnerskich relacji w środowisku poprzez budowanie koalicji na rzecz społeczności lokalnej osiedla Wapienica.
2. Realizacja projektów odpowiadających na lokalne potrzeby.
3. Zdobywanie i tworzenie nowych zasobów w obrębie społeczności lokalnej poprzez pozyskiwanie nowych zewnętrznych i wewnętrznych źródeł finansowania.
4. Powstanie nowych form pomocy poprzez stworzenie grup zadaniowych i samopomocowych.
5. Zwiększenie demokratycznego uczestnictwa lokalnych mieszkańców w procesie podejmowania decyzji.
6. Wzrost kompetencji społecznych mieszkańców Osiedla.

Cele PAL realizowane były poprzez następujące zadania:

1. Aktywna integracja;
2. Praca socjalna;
3. Działania o charakterze środowiskowym.

Na przestrzeni 2011r. prowadzono rekrutację osób chętnych do udziału w kursach i szkoleniach wśród podopiecznych, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz osób spełniających jedno z następujących kryteriów: osoby zamieszkujące na terenie miasta Bielsko-Biała, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym z co najmniej jednego powodu spośród wskazanych w art. 7 *Ustawy o pomocy społecznej* z dnia 12.03.2004r., osoby pozostające bez zatrudnienia (bezrobotne lub nieaktywne zawodowo) będące w wieku aktywności zawodowej, osoby, które nie brały udziału w Projekcie pn. „Bielsko-Biała łączy ludzi” w latach 2008-2010. Udział w Programie Aktywności Lokalnej dla osiedla Wapienica zakończyło 11 Beneficjentów. Beneficjenci PAL brali udział w spotkaniach z doradcą zawodowym, w zajęciach Klubu Integracji Społecznej oraz kursach zawodowych (kurs opieunki osób starszych i dzieci ukończyła 1 osoba, w kursie obsługi komputera z kasą fiskalną i fakturowaniem uczestniczyła 1 osoba, w kursie prawa jazdy kat. B – 6 osób, w kursie języka angielskiego dla średniozaawansowanych 1 osoba, 2 osoby nie ukończyły kursów zawodowych z przyczyn zdrowotnych). Uczestnikom PAL zaproponowano dodatkowe szkolenia (kurs operatora koparko-ładowarki ukończyły 3 osoby, kurs zakładania własnej działalności gospodarczej – 3 osoby);

Z usług doradczych skorzystało 11 osób, w tym 2 osoby w wieku między 15 a 25 rokiem życia uczące się.

W roku 2011 kontynuowano współpracę na rzecz Osiedla Wapienica z przedstawicielami wiodących/istotnych instytucji działających na terenie oraz na rzecz tego Osiedla, tj.: Rady Osiedla Wapienica w Bielsku-Białej, Stowarzyszenia Ludowy Klub Sportowy „Zapora” w Bielsku-Białej, lokalnej Świetlicy Środowiskowej i Domu Kultury Szkoły Podstawowej nr 32, Gimnazjum nr 15, Przedszkola nr 41, Przedszkola nr 42, Zespołu Szkół im J. Tuwima, Zespołu Szkół Specjalnych im. K. I. Gałczyńskiego, Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Starym Bielsku, Parafii św. Franciszka z Asyżu, Stowarzyszenia Promocji Zdrowia Psychicznego „Od Nowa”, Katolickiego Ośrodka Wychowania i Terapii Młodzieży „Nadzieja” w Bielsku-Białej.

Wzorem roku ubiegłego organizowano comiesięczne spotkania koalicjantów, w których brali udział przedstawiciele Rady Osiedla Wapienica oraz Policji, Straży Miejskiej i instytucji oświatowych, a także kulturalnych działających na terenie Wapienicy. Na spotkaniach prezentowano sprawozdania z bieżącej działalności PAL, ustalano również zadania i plany przedsięwzięć na rzecz integracji społecznej osiedla Wapienica.

Działania wspierające animację lokalną osiedla Wapienica:

1. Przygotowano 29 paczek mikołajkowych dla dzieci z rodzin z terenu osiedla Wapienica. Paczki zostały przeznaczone dla dzieci w wieku 2 do 4 r.ż., nieobjętych systemem oświatowym;
2. Dzięki współpracy z Kierownikiem Domu Kultury w Wapienicy 29 dzieci z rodzin z terenu osiedla Wapienica, mogło uczestniczyć w „Spotkaniu z Mikołajem”, które odbyło się 04.12.2011r. w miejscowym Domu Kultury;

3. Dla 95 samotnych i starszych osób z osiedla Wapienica zorganizowano wspólnie z lokalnymi placówkami oświatowymi „Dzień Babci i Dziadka” w dniu 11.02.2011r., jak również „Śniadanie Wielkanocne” (w dniu 18.04.2011r. uczestniczyło 40 osób). Dzięki współpracy koalicyjnej oraz wsparciu lokalnych sponsorów przygotowano spotkania, zapewniono poczęstunek i obdarowano Uczestników upominkami wykonanymi własnoręcznie przez podopiecznych wapienickich placówek oświatowych i pomocowych;
4. Zorganizowano imprezę profilaktyczną p.n.: „Rycerze nie biorą”, adresowaną do uczniów Szkół Podstawowych, Gimnazjów z terenu Bielska-Białej ze szczególnym uwzględnieniem szkół usytuowanych na terenie osiedli, gdzie realizowane są Programy Aktywności Lokalnej, tj: osiedla Wapienica, Śródmieście Bielsko, Grunwaldzkie. Impreza miała na celu zapobieganie zjawisku narkomanii oraz wskazywanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego, w szczególności poprzez rekreację historyczną – reenacting (odtworzenie historyczne). Zorganizowano liczne konkursy z nagrodami uwzględniające średniowieczne dyscypliny sportowe, odbył się również pokaz średniowiecznych tańców ludowych. Ponadto, prowadzone warsztaty stały się okazją do zapoznania Uczestników z rzemiosłem średniowiecznym. Promowano aktywny wypoczynek i zdrowy styl życia, a także wzmacniano alternatywy dla destrukcyjnych zachowań, pobudzano rozwój autonomii i odpowiedzialności za swoje zachowanie. Poprzez liczne konkursy i gry zespołowe zachęcano do współdziałania i tworzenia optymalnych warunków do rozwoju zintegrowanej społeczności lokalnej. W organizacji akcji partnerami byli: Stowarzyszenie Promocji Zdrowia Psychicznego „Od Nowa” oraz Katolicki Ośrodek Wychowania i Terapii Młodzieży „Nadzieja” w Bielsku-Białej. Impreza „Rycerze nie biorą” odbyła się 23.09.11r. na terenie Grodziska w Starym Bielsku, a uczestniczyło w niej ponad 400 uczniów Szkół Podstawowych i Gimnazjów z terenu Bielska-Białej;
5. Współorganizowano z Partnerem w projekcie – LKS „Zapora” Wapienica imprezy o charakterze sportowym dla dzieci i młodzieży zamieszkującej osiedla: Wapienica, Śródmieście Bielsko oraz Grunwaldzkie. Imprezy miały na celu promocję alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Z zajęć sportowych w okresie sprawozdawczym skorzystało łącznie 50 osób, w tym 14 z osiedla Wapienica.

W Punkcie Poradnictwa Obywatelskiego pracownik socjalny realizujący PAL udzielał osobom zainteresowanym informacji w zakresie praw i możliwości sprzyjających przywróceniu samodzielności życiowej i powrotowi, bądź wejściu na rynek pracy. Udzielał porad, dotyczących m.in.: uzyskania świadczeń rodzinnych i innych świadczeń z pomocy społecznej (np. z PFRON), a także informacji związanych z realizacją projektów unijnych. Pracownik przeprowadzał także rekrutację osób chętnych do udziału w kursach interpersonalnych i zawodowych, organizowanych w PAL. Pracownik socjalny informował Beneficjentów o terminach szkoleń, dostarczał skierowania oraz dokonywał stałego monitoringu ich uczestnictwa w poszczególnych zajęciach.

Do zadań wykonywanych przez pracownika socjalnego należało również świadczenie na rzecz Uczestników PAL pracy socjalnej metodą środowiskową. Pracownik czynnie uczestniczył w przygotowaniach do festynów i imprez plenerowych na terenie Wapienicy (przygotowanie akcji reklamowych, zapewnienie atrakcji podczas trwania festynów,

prowadzenie korespondencji ze sponsorami i instytucjami zaangażowanymi w różnorodne przedsięwzięcia, monitoring realizacji poszczególnych działań).

Zgodnie z założeniami Programu Aktywności Lokalnej w Punkcie Poradnictwa Obywatelskiego w Bielsku-Białej przy ul. Cieszyńskiej 365 udzielane były nieodpłatne porady prawne. Prawnik dyżurował zgodnie z wyznaczonym harmonogramem przyjęć.

W roku 2011 kontynuowano redagowanie kwartalnika „Nasza Wapienica”, w którym opisywano sprawy i problemy osiedla Wapienica – ukazały się cztery numery periodyku.

Wraz z Radą Osiedla Wapienica i Stowarzyszeniem LKS „Zapora” współorganizowano imprezę o charakterze lokalnym „Dzień Wapienicy”, której celem była integracja mieszkańców osiedla Wapienica. W ramach festynu odbyły się prezentacje dorobku artystycznego dzieci z Przedszkoli, Domu Kultury działających na terenie Osiedla, a także występy zaproszonych gości. Dzieci, młodzież, a przede wszystkim całe rodziny mogły wziąć udział w konkursach rodzinnych, które były nagradzane atrakcyjnymi nagrodami rzeczowymi. Uczestnikom zapewniono wiele atrakcji: przejazdu konne, dmuchany plac zabaw, zabawy integracyjne, konkursy rysunkowe, malowanie twarzy, przejażdżka Ciuchcią Beskidzką. Wszystkie atrakcje festynu udostępniane były nieodpłatnie. Festyn miał miejsce 21.05.2011r.

W dniach od 09.07.2011 do 22.07.2011r. zgodnie z założeniami PAL zorganizowano letni wypoczynek dla dzieci i młodzieży z osiedla Wapienica w formie obozu sportowego (z wyjazdu do ośrodka w Zawoi skorzystało 18 osób).

W dniu 25.06.2011r. zorganizowano wraz ze Stowarzyszeniem LKS „Zapora” imprezę o charakterze lokalnym – mecz towarzyski pomiędzy Stowarzyszeniem LKS „Zapora” Wapienica, a koalicjantami. W ramach imprezy odbyły się konkursy i zabawy dla dzieci.

4.3.2. Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Śródmieście Bielsko w Bielsku-Białej (PAL)

Informacje wstępne

Program Aktywności Lokalnej (PAL) dla osiedla Śródmieście Bielsko (ŚB), dotyczy wprowadzania środowiskowej metody pracy socjalnej. Jest częścią projektu p.n.: „Bielsko-Biała łączy ludzi”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, przyjętego do realizacji *Uchwałą Nr XXIV/627/2008 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dn. 29.04.2008r.* (z późn. zm.), który wdrażany jest w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.

Cele PAL

Głównym celem Programu Aktywności Lokalnej dla osiedla Śródmieście Bielsko jest poprawa sytuacji społeczności lokalnej poprzez jej aktywizowanie i rozwiązywanie problemów ze szczególnym uwzględnieniem środowisk osób zagrożonych wykluczeniem

społecznym. Celami szczegółowymi Programu Aktywności Lokalnej dla osiedla Śródmieście Bielsko są:

1. Identyfikacja lokalnych problemów i potrzeb, poprzez opracowanie lokalnej mapy zasobów i potrzeb dla osiedla Śródmieście Bielsko.
2. Stworzenie warunków do powstawania lokalnych inicjatyw i ich funkcjonowania na rzecz społeczności lokalnej.
3. Zwiększenie dostępu do informacji na temat praw i obowiązków mieszkańców oraz sposobów rozwiązywania ważnych problemów życiowych.
4. Wsparcie postaw obywatelskich, poprzez promocję działań prospołecznych, dostęp do informacji, kultury i wiedzy.
5. Poprawa jakości życia poprzez zaspokajanie potrzeb życiowych i wykorzystywanie potencjału zasobów ludzkich i społecznych.
6. Aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia.
7. Wzrost kompetencji społecznych mieszkańców Osiedla.

Pracownik PAL Śródmieście Bielsko w okresie od stycznia do grudnia 2011r., realizował zmierzone cele poprzez następujące zadania:

1. Aktywną integrację;
2. Pracę socjalną;
3. Działania o charakterze środowiskowym.

W ramach aktywnej integracji:

1. Przeprowadzono rekrutację Uczestników na szkolenia, kursy oraz do udziału w zajęciach Klubu Integracji Społecznej realizowanych w ramach PAL dla osiedla Śródmieście Bielsko; rekrutację przeprowadzono spośród osób korzystających z pomocy społecznej oraz pochodzących ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym w wieku pomiędzy 15 a 25 rokiem życia uczących się oraz bezrobotnych, będących mieszkańcami miasta Bielska-Białej oraz osób, które nie brały udziału w Projekcie pn. „Bielsko-Biała łączy ludzi” w latach 2008-2010. Udział w Programie Aktywności Lokalnej dla osiedla Śródmieście Bielsko zakończyło 11 Beneficjentów. Beneficjenci PAL brali udział w spotkaniach z doradcą zawodowym, w zajęciach Klubu Integracji Społecznej oraz kursach zawodowych (kurs opiekunki osób starszych i dzieci ukończyła 1 osoba, w kursie obsługi komputera z kasą fiskalną i fakturowaniem uczestniczyła 1 osoba, w kursie prawa jazdy kat. B – 8 osób, w kursie operatora koparko-ładowarki – 1 osoba). Uczestnikom PAL zaproponowano dodatkowe szkolenia (kurs operatora koparko-ładowarki ukończyła 1 osoba, kurs zakładanie własnej działalności gospodarczej – została skierowana 1 osoba, która nie ukończyła kursu ze względów zdrowotnych);
2. W Punkcie Poradnictwa Obywatelskiego prawnik udzielał nieodpłatnie porad prawnych dla mieszkańców Osiedla.

Pracownik socjalny PAL dla osiedla Śródmieście Bielsko w Punkcie Poradnictwa Obywatelskiego udzielał porad dotyczących m.in.: uzyskania świadczeń rodzinnych i innych świadczeń z pomocy społecznej, możliwości uzyskania wsparcia w różnego rodzaju placówkach, instytucjach, a także udzielał informacji związanych z realizacją projektów

unijnych. Pracownik socjalny informował Beneficjentów o terminach szkoleń, dostarczał skierowania oraz dokonywał stałego monitoringu ich uczestnictwa w poszczególnych zajęciach;

W 2011r., wzorem roku ubiegłego, organizowano spotkania koalicjantów, w których brali udział przedstawiciele Rady Osiedla Śródmieście Bielsko oraz Policji, Straży Miejskiej i instytucji oświatowych, a także kulturalnych działających na terenie osiedla Śródmieście Bielsko. Na spotkaniach pracownik socjalny prezentował sprawozdania z bieżących działań realizowanych w ramach PAL, ustalano również zadania i plany przedsięwzięć dotyczące integracji społecznej osiedla Śródmieście Bielsko.

W roku 2011 podjęto następujące działania wspierające animację lokalną na osiedlu Śródmieście Bielsko:

1. W dniu 09.02.2011r. współorganizowano wraz ze Szkołą Podstawową nr 4, Radą Osiedla Śródmieście Bielsko i Fundacją „Drachma” spotkanie z okazji Dnia Babci i Dziadka dla 107 babć i dziadków uczniów Szkoły Podstawowej nr 4, a także osób starszych i samotnych z terenu osiedla Śródmieście Bielsko;
2. W dniu 01.03.2011r. współorganizowano wraz z Przedszkolami 11 i 12, Miejskim Domu Kultury „Włókniarzy”, Radą Osiedla Śródmieście Bielsko, Fundacją „Drachma”, Środowiskowym Domem Samopomocy „Podkowa” spotkanie integracyjne pn. „Tłusty Wtorek na Śródmieściu” dla 51 osób. Spotkanie miało na celu budowanie dialogu i wzajemnego zrozumienia przez kontakt mieszkańców z osobami starszymi, mobilizowanie ich do aktywności społeczno-kulturalnej;
3. Współorganizowano z Partnerem w projekcie – LKS „Zapora” Wapienica imprezy o charakterze sportowym dla dzieci i młodzieży zamieszkującej osiedla: Wapienica, Śródmieście Bielsko oraz Grunwaldzkie. Imprezy miały na celu promocję alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Z zajęć sportowych w okresie sprawozdawczym skorzystało łącznie 50 osób, w tym 19 z osiedla Śródmieście Bielsko;
4. W dniu 24.11.2011r. zorganizowano spotkanie p.n.: „Na starość jest radość” dla 40 osób samotnych i starszych zamieszkujących osiedle Śródmieście Bielsko. Spotkanie miało na celu wzmocnienie integracji w społeczności lokalnej. Spotkanie zorganizowano przy współpracy: Przedszkoli nr 11 i 12, Miejskiego Domu Kultury „Włókniarzy”, Rady Osiedla Śródmieście Bielsko, Fundacji „Drachma”;
5. Współorganizowano wraz z Zespołem Szkół Plastycznych w Bielsku-Białej imprezę dla mieszkańców osiedla Śródmieście Bielsko p.n.: „Mural na skwerku c.d” – 31.05.2011 i 01.06.2011r. Piknik był kontynuacją prac malarskich na Skwerze przy ul. Orkana, rozpoczętych jesienią 2010r. Miał na celu partycypację mieszkańców w lokalnych działaniach, a także integrację społeczności lokalnej. Akcja odbyła się przy udziale Świetlic Środowiskowych działających na terenie osiedla Śródmieście Bielsko;
6. W okresie od października do grudnia zorganizowano cykl wykładów tematycznych p.n.: „Zdrowa Jesień Życia”, które prowadzili: lekarz rodzinny oraz eksperci zajmujący się problemami osób starszych. Wykłady miały zwiększyć świadomość zdrowotną i przyczynić się do ukształtowania właściwych zachowań oraz nawyków sprzyjających zdrowiu. Wykłady zorganizowano przy współpracy Stowarzyszenia „EWA-MAJA-KRYSTYNA. Kobiety dla Kobiet”, lekarza rodzinnego, Rady Osiedla Śródmieście Bielsko, Fundacji „Drachma”;

7. Zorganizowano po raz drugi „Uliczną Paradę Teatralną w Śródmieściu Bielsko”, w której wzięły udział dzieci i młodzież z okolicznych placówek oświatowych oraz pomocowych. W ramach Parady odbył się uroczysty przemarsz dzieci ulicami Miasta, występy zespołów artystycznych z placówek oświatowych i kulturalnych. Ponadto uczestnikom udostępniono dmuchany plac zabaw i zapewniono poczęstunek. Impreza miała na celu integrację mieszkańców, a także przedstawicieli różnorodnych instytucji i organizacji z terenu osiedla Śródmieście Bielsko (10.06.2011r.);
8. W okresie od marca do sierpnia 2011r. przeprowadzono aktualizację „Mapy Zasobów i Potrzeb osiedla Śródmieścia Bielsko”.

4.3.3. Program Aktywności Lokalnej dla Osiedla Grunwaldzkiego w Bielsku-Białej (PAL)

Informacje wstępne

Program Aktywności Lokalnej (PAL) dla osiedla Grunwaldzkiego, dotyczy wprowadzania środowiskowej metody pracy socjalnej. Jest częścią projektu p.n.: „Bielsko-Biała łączy ludzi”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, przyjętego do realizacji Uchwałą Nr XXIV/627/2008 *Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dn. 29.04.2008r.* (z późn. zm.), który wdrażany jest w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.

Cele PAL

Głównym celem Programu Aktywności Lokalnej dla osiedla Grunwaldzkiego jest poprawa sytuacji społeczności lokalnej poprzez jej aktywizowanie i rozwiązywanie problemów ze szczególnym uwzględnieniem środowisk osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Celami szczegółowymi Programu Aktywności Lokalnej dla osiedla Grunwaldzkiego są:

1. Identyfikacja lokalnych problemów i potrzeb, poprzez opracowanie lokalnej mapy zasobów i potrzeb dla osiedla Grunwaldzkiego.
2. Stworzenie warunków do powstawania lokalnych inicjatyw i ich funkcjonowania na rzecz społeczności lokalnej.
3. Zwiększenie dostępu do informacji na temat praw i obowiązków mieszkańców oraz sposobów rozwiązywania ważnych problemów życiowych.
4. Wsparcie postaw obywatelskich, poprzez promocję działań prospołecznych, dostęp do informacji, kultury i wiedzy.
5. Poprawa jakości życia poprzez zaspokajanie potrzeb życiowych i wykorzystywanie potencjału zasobów ludzkich i społecznych.
6. Aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia.
7. Wzrost kompetencji społecznych mieszkańców Osiedla.

Pracownik realizujący PAL dla osiedla Grunwaldzkiego w okresie od stycznia do grudnia 2011 r., realizował zmierzone cele poprzez następujące zadania:

1. Aktywną integrację;
2. Pracę socjalną;
3. Działania o charakterze środowiskowym.

W ramach aktywnej integracji:

1. Przeprowadzono rekrutację Uczestników na szkolenia, kursy oraz do udziału w zajęciach Klubu Integracji Społecznej realizowanych w ramach PAL dla osiedla Grunwaldzkiego; rekrutację przeprowadzono spośród osób korzystających z pomocy społecznej oraz pochodzących ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym w wieku pomiędzy 15 a 25 rokiem życia uczących się oraz bezrobotnych, będących mieszkańcami miasta Bielska-Białej oraz osób, które nie brały udziału w Projekcie pn. „Bielsko-Biała łączy ludzi” w latach 2008-2010. Udział w Programie Aktywności Lokalnej dla osiedla Grunwaldzkiego zakończyło 8 Beneficjentów. Beneficjenci PAL brali udział w spotkaniach z doradcą zawodowym, w zajęciach Klubu Integracji Społecznej oraz kursach zawodowych (kurs obsługi komputera z kasą fiskalną i fakturowaniem uczestniczyła 1 osoba, w kursie prawa jazdy kat. B – 5 osób, w kursie języka angielskiego dla średniozaawansowanych – 1 osoba, Kurs zakładanie własnej działalności gospodarczej – 1 osoba);
2. W Punkcie Poradnictwa Obywatelskiego prawnik udzielał nieodpłatnie porad prawnych dla mieszkańców Osiedla.

Pracownik socjalny PAL dla osiedla Grunwaldzkiego w Punkcie Poradnictwa Obywatelskiego udzielał porad dotyczących m.in.: uzyskania świadczeń rodzinnych i innych świadczeń z pomocy społecznej, możliwości uzyskania wsparcia w różnego rodzaju placówkach, instytucjach, a także udzielał informacji związanych z realizacją projektów unijnych. Pracownik socjalny informował Beneficjentów o terminach szkoleń, dostarczał skierowania oraz dokonywał stałego monitoringu ich uczestnictwa w poszczególnych zajęciach.

W 2011 r. podpisano z przedstawicielami Rady Osiedla Śródmieście Bielsko, Policji, Straży Miejskiej, instytucji oświatowych i kulturalnych działających na terenie osiedla Śródmieście Bielsko „Deklarację partnerstwa na rzecz osiedla Grunwaldzkiego”, której celem było stworzenie koalicji na rzecz współpracy w zakresie poprawy jakości życia mieszkańców i integracji osiedla.

Ponadto, organizowano spotkania koalicjantów, podczas których prezentowano sprawozdania z bieżących działań realizowanych w ramach PAL, ustalano również zadania i plany przedsięwzięć dotyczące integracji społecznej osiedla Grunwaldzkiego.

W roku 2011 podjęto następujące działania wspierające animację lokalną na osiedlu Grunwaldzkim:

1. Współorganizowano z Partnerem w projekcie – LKS „Zapora” Wapienica imprezy o charakterze sportowym dla dzieci i młodzieży zamieszkującej osiedla: Wapienica, Śródmieście Bielsko oraz Grunwaldzkie. Imprezy miały na celu promocję alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Z zajęć sportowych w okresie sprawozdawczym skorzystało łącznie 50 osób, w 17 z osiedla Grunwaldzkiego;

2. Współorganizowano wraz z Radą Osiedla dwa spotkania z mieszkańcami, na których omawiano problemy oraz potrzeby społeczności tego Osiedla;
3. W grudniu 2011r. współorganizowano wraz z Bielskim Stowarzyszeniem Artystycznym „Teatr Grodzki” warsztaty tematyczne dla kobiet, których pomysłodawczyniami były mieszkanki osiedla Grunwaldzkiego.

4.3.4. Program p.n.: „Doradca ds. Osób Niepełnosprawnych”

Informacje wstępne

Program p.n.: „Doradca ds. Osób Niepełnosprawnych” (DON) wprowadzony został Zarządzeniem Wewnętrznym nr DPU-0161/8/09 Dyrektora MOPS w Bielsku-Białej z dnia 24.03.2009r. i stanowi integralną część projektu p.n.: „Bielsko-Biała łączy ludzi” (VIDE str. 61 niniejszego sprawozdania). Wpisuje się również w realizację „Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2009-2013”, a także w „Miejski Program Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną na lata 2010-2013” oraz „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Bielsku-Białej na lata 2009-2013”. Głównym celem jest zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych oraz ich integracja ze społeczeństwem.

Cele programu

1. Wsparcie osób niepełnosprawnych, ich rodzin i opiekunów w dostępie do informacji dotyczących wszystkich sfer życia;
2. Wsparcie w sprawnym korzystaniu z ofert organizacji, instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie miasta.

Formy realizacji programu

1. Dyżury DON na terenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej;
2. Wizyty w instytucjach i organizacjach działających na rzecz osób niepełnosprawnych;
3. Konsultacje z pracownikami socjalnymi MOPS i prawnikiem;
4. Udzielanie pracownikom MOPS bieżących informacji dot. praw osób niepełnosprawnych oraz istotnych wydarzeń w środowisku lokalnym, podejmowanych na rzecz osób niepełnosprawnych.

Zgodnie z założeniami Programu dyżury DON były prowadzone cyklicznie w każdy poniedziałek i środę w godz. od 8.30-12.30, wtorek w godz. od 11.30-15.00 oraz w piątek od godz. 8.00-11.30 w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. W trakcie dyżurów udzielano nieodpłatnie doradztwa w formie bezpośredniej konsultacji jak również drogą telefoniczną i elektroniczną. Udzielono łącznie doradztwa 903 osobom, w tym

w formie indywidualnych konsultacji stacjonarnych 607 osobom, telefonicznych – 293, internetowych – 2 osobom oraz 1 w miejscu zamieszkania interesanta.

Udzielano informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom niepełnosprawnym, które dzięki temu wsparciu będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy stanowiące przyczynę trudnej sytuacji życiowej.

Na przestrzeni roku sprawozdawczego doradztwo obejmowało m.in. następujące zagadnienia:

1. Możliwości uzyskania pomocy finansowej i rzeczowej wynikającej z *Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w szczególności dofinansowania do środków ortopedycznych, turnusów rehabilitacyjnych, likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych*;
2. Prawa wynikające z Kodeksu Pracy, możliwości podjęcia pracy oraz uprawnienia pracodawcy zatrudniającego pracownika niepełnosprawnego;
3. Uprawnienia i ulgi dla osób niepełnosprawnych, szczególnie ulgi podatkowe, na przejazdy PKS i MZK oraz karty parkingowe;
4. Program PFRON-Junior, Student II oraz przedsięwzięcia (kursy/szkolenia) finansowane ze środków Unii Europejskiej;
5. Oferty pracy dla osób niepełnosprawnych oraz możliwości korzystania z dofinansowania do działalności gospodarczej;
6. Możliwości uzyskania świadczeń z pomocy społecznej: zasiłku pielęgnacyjnego, świadczenia pielęgnacyjnego, usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych;
7. Uprawnienia do rent i emerytur;
8. Oferty transportu dla osób niepełnosprawnych na terenie miasta i poza jego granicami;
9. Oferty sanatoryjne dla osób niepełnosprawnych;
10. Oferty podmiotów działających na rzecz osób niepełnosprawnych jak również prywatnych Agencji Opiekuńczych;
11. Rehabilitację leczniczą w domu i możliwości wypożyczenia sprzętu rehabilitacyjnego;
12. Pomoc w przygotowaniu odwołań, wniosków, zakładaniu Sub-Konta itp.

Istotnym elementem pracy DON jest współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez kontakty telefoniczne oraz osobiste, w celu rozwiązywania problemów zgłaszanych przez osoby niepełnosprawne. Realizacja tego zadania polegała m.in. na:

- a) stałej wymianie informacji i doświadczeń z Doradcami Osób Niepełnosprawnych działającymi na terenie miasta Bielsko-Biała, a także pracującymi przy Narodowym Funduszu Zdrowia oraz Państwowym Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Katowicach;
- b) stałej współpracy z Zakładami Pracy Chronionej na terenie Bielska-Białej w zakresie pozyskiwania ofert pracy dla osób niepełnosprawnych;
- c) przesłaniu drogą elektroniczną informacji do organizacji i stowarzyszeń działających na terenie miasta Bielsko-Biała o projekcie współfinansowanym ze środków Unii Europejskiej skierowanym do osób niepełnosprawnych ruchowo pt. „Wsparcie osób niepełnosprawnych ruchowo na rynku pracy II” realizowanym przez PFRON we współpracy z Fundacją Polskich Kawalerów Maltańskich – Pomoc Maltańska;

- d) uczestniczeniu w posiedzeniu Zespołu ds. Oceny Sytuacji Podopiecznych Klubu Samopomocy „Milusińscy”;
- e) wypożyczeniu łóżka rehabilitacyjnego i zorganizowaniu transportu do osoby niepełnosprawnej.

W 2011r. DON nawiązał kontakt z przedstawicielami następujących instytucji oraz organizacji:

- Grupą WORK Service;
- Firmą Przedsiębiorstwo Handlowo-Uslugowe „Impuls”;
- Platformą Integracji Osób Niepełnosprawnych-PION;
- Konsorcjum CLAR SYSTEM;
- Stowarzyszeniami „Pokolenie” i „FAON”;
- Sportowym Stowarzyszeniem Inwalidów „Start” w Poznaniu;
- Carbon- Protezy kończyn;
- Fundacją Avalon;
- Fundacją „Dziecięcy Uśmiech do Świata”;
- Klubem Nauczyciela w Bielsku-Białej;
- Fundacją „Jesteśmy by pomóc”.

Ponadto, Doradca ds. Osób niepełnosprawnych:

1. Zgłaszał osoby niepełnosprawne spełniające kryteria do Programu Senior, które nabywały w ten sposób uprawnienia do zniżki na zakup leków;
2. Prowadził spotkania informacyjno-edukacyjne dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin w Stowarzyszeniu „Nie-Grzeczne Dzieci”, w Zakładzie Introligatorsko-Drukarskim przy Stowarzyszeniu Artystycznym „Teatr Grodzki” oraz w Środowiskowym Domu Samopomocy „Podkowa”;
3. Zorganizował spotkanie pracodawcy Pana Dawida Cieślar z Firmy PHU „Impuls” z osobami niepełnosprawnymi poszukującymi pracy;
4. Rozpowszechniał w organizacjach pozarządowych działających na terenie miasta Bielska-Białej informacje na temat akcji „Z dźwiękiem i dotykiem przez świat” zorganizowanej przez Fundację Szansa dla Niewidomych z Warszawy, o Warsztatach Rozwoju Osobistego dla osób niepełnosprawnych ruchowo realizowanych przez Śląski Ośrodek Fundacji Praesterno oraz o ofercie turnusów szkoleniowo-rehabilitacyjnych, realizowanych przez Biuro Obsługi Ruchu Turystycznego „ALT-TOURIST”;
5. Zgłaszał osoby niepełnosprawne do udziału w Projekcie „Wsparcie osób niepełnosprawnych ruchowo na rynku II” oraz do Projektu „Aktywny Start – Aktywne Życie”;
6. Prowadził wykład z zakresu uprawnień osób niepełnosprawnych oraz możliwości uzyskania pomocy finansowej z instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych w ramach projektu pn. „Zdrowa jesień życia” realizowanego w ramach Programu Aktywności Lokalnej dla osiedla Śródmieście Bielsko;
7. Opracował zmiany do Informatora dla Osób Niepełnosprawnych do Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej;

8. Rozpowszechniał czasopismo „Edukator” wydawane przez Bielskie Stowarzyszenie „Teatr Grodzki”;
9. Realizował pracę socjalną na rzecz 6 uczestników Projektu „Bielsko-Biała łączy ludzi” (osoby niepełnosprawne), przeprowadzał wywiady środowiskowe, monitorował udział w szkoleniach, w spotkaniach Klubu Integracji Społecznej;
10. Udzielił 49 pracownikom socjalnym informacji na temat uprawnień i praw osób niepełnosprawnych oraz na bieżąco informował o istotnych wydarzeniach w środowisku lokalnym, podejmowanych na rzecz osób niepełnosprawnych.

W ramach współpracy i wymiany doświadczeń DON, jako przedstawiciel MOPS uczestniczył m.in. w zorganizowanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych akcji informacyjnej pt. „Dzień Osób Niepełnosprawnych”, a także w licznych konferencjach poświęconych problematyce szeroko rozumianej niepełnosprawności.

Poprzez kontakt z organizacjami i instytucjami oraz przychodniami rodzinnymi i specjalistycznymi promował punkt doradztwa, dostarczając ulotki zawierające niezbędne informacje dotyczące pracy DON.

4.3.5. Klub Integracji Społecznej (KIS)

Informacje wstępne

Program p.n.: „Klub Integracji Społecznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej” wprowadzony został Zarządzeniem Wewnętrznym Nr DPU-0161/10/2011 Dyrektora MOPS w Bielsku-Białej z dn. 30.03.2011r. Klub Integracji Społecznej brał aktywny udział w realizacji zadań na rzecz Projektu p.n.: „Bielsko-Biała łączy ludzi” (*VIDE str. 61 niniejszego sprawozdania*). Działalność Klubu Integracji Społecznej miała na celu przede wszystkim reintegrację zawodową i społeczną Beneficjentów Projektu, zakwalifikowanych do udziału w zajęciach KIS, m.in. poprzez diagnozę potencjału społecznego, działania terapeutyczne i edukacyjno-pomocowe, jak również organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Działania prowadzone były w siedzibie przy ul. Piastowskiej 4 i ul. Milusińskich 6. Na przestrzeni 2011r. kompleksowymi działaniami prowadzonymi przez KIS objęte zostały 82 osoby.

Podjęte działania

1. Działania diagnostyczne;
2. Działania terapeutyczne;
3. Działania edukacyjno-pomocowe;
4. Organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

Tabela 34: Działania realizowane przez Klub Integracji Społecznej

Działania	Działania szczegółowe	I.p.	Techniki/Narzędzia	Ilość osób
Działania diagnostyczne	Diagnoza potencjału społecznego Uczestników	1.	Wywiad wstępny	101
	Diagnoza potencjału zawodowego Uczestników	2.	Ankieta – Kwestionariusz zasobów	98
		3.	Wywiad – diagnoza obszaru zawodowego Klienta	93
		4.	„Kwestionariusz oczekiwań”	98
	Budowanie indywidualnych planów działania	5.	Badanie prowadzone przez doradcę zawodowego, Rozmowa	90
Działania terapeutyczne	Indywidualne: rozmowy wspierająco-doradcze	6.	Rozmowa	91
	Grupowe: grupy wsparcia	7.	Spotkania grupowe	46
Działania edukacyjno-pomocowe	Indywidualne: Trening kompetencji i umiejętności społecznych - pomoc w poszukiwaniu pracy, doradztwo zawodowe	8.	Trening kompetencji i umiejętności społecznych – Pomoc w poszukiwaniu pracy	89
		9.	Rozmowa, ćwiczenia z doradcą zawodowym	82
	Trening podstaw obsługi komputera	10.	Zajęcia indywidualne	87
	Grupowe: warsztaty psychoedukacyjne	11.	Trening komunikacji interpersonalnej	25
		12.	Warsztaty: „Poczucie własnej wartości – moje zasoby”	12
	Spotkanie z ekspertem	13.	Pierwsza pomoc przedmedyczna	51
		14.	„Metamorfoza”	25
		15.	Foto-art	12
		16.	Równość szans	80
	Alternatywne formy spędzania wolnego czasu	Zajęcia na terenie KIS	17.	Spotkanie o charakterze samopomocowym
Zajęcia poza obiektem KIS		18.	Seans teatralny	41
		19.	Seans filmowy	75
		20.	Wycieczka, kulig	34

Diagnoza Uczestników

Proces diagnostyczny zmierzał przede wszystkim do ustalenia preferencji zawodowych i potrzeb szkoleniowych Uczestników (tzw. *Diagnoza Potencjału Zawodowego*), ale też zbadania ich potencjału w funkcjonowaniu społecznym (tzw. *Diagnoza Potencjału Społecznego*). Efektem końcowym *Diagnozy Potencjału Zawodowego* było utworzenie *Indywidualnego Planu Działania* dla każdego z Uczestników. Proces diagnostyczny realizowano poprzez: (1) Wywiad wstępny; (2) Kwestionariusz zasobów; (3) Wywiad – diagnoza obszaru zawodowego Klienta; (4) Kwestionariusz oczekiwań; (5) Budowanie Indywidualnych Planów Działania (IPD).

IPD, to etap końcowy odkrywania zainteresowań i potrzeb szkoleniowych Klienta. Jego zasadniczą częścią jest rozmowa podsumowująca informacje uzyskane we wcześniejszych etapach *Diagnozy Potencjału Zawodowego*. Rozmowa ta zmierza do ustalenia z Klientem konkretnych działań, jakie podejmie on podczas trwania Projektu (np. ukończenie wybranego szkolenia). Budowanie IPD kończy się sporządzeniem przez Klienta (z pomocą doradcy) pisemnego wyciągu zawierającego informacje o jego zainteresowaniach, preferencjach i potrzebach szkoleniowych.

Proces diagnostyczny realizowano głównie w pracy indywidualnej. *Diagnoza Potencjału Zawodowego Uczestników* była integralną, lecz nie jedyną częścią działań prowadzonych z Klientem na początku jego uczestnictwa w zajęciach KIS. Poza częścią diagnostyczną realizowano również działania terapeutyczne i edukacyjno-pomocowe.

Działania Terapeutyczne

Dzięki działaniom terapeutycznym Klient miał szansę otrzymać potrzebne wsparcie psychologiczne w przeżywanych trudnościach. Uczestnictwo w tej formie aktywności było, za wyjątkiem ustalania indywidualnego miesięcznego harmonogramu zajęć, całkowicie opcjonalne tzn., że Klient nie miał obowiązku realizowania tych działań, a ich zakres i czas trwania uzgadniano indywidualnie.

Działania terapeutyczne realizowane przez KIS:

1. Grupa wsparcia – szeroko rozumianym celem grupy jest wzrost świadomości Uczestników na temat siebie (osobistych pragnień, dążeń, celów życiowych) jak również zdobycie nowych umiejętności radzenia sobie w sytuacjach stresujących i dezorganizujących codzienne życie. Grupę wsparcia tworzą ludzie przeżywający podobne problemy, którzy pragną dowiedzieć się o sobie więcej oraz zdobyć cenne informacje od współtworzących grupę na temat tego, w jaki sposób my sami jesteśmy postrzegani przez innych. Grupa bywa swoistym laboratorium, w którym Uczestnicy czują, że nie są sami. Pod czujnym okiem prowadzącego grupę, który posiada wymaganą wiedzę i przygotowanie, wspólnymi siłami w atmosferze zaufania, zrozumienia i wzajemnej życzliwości, Uczestnicy dzielą się swoimi problemami z grupą. Poczucie obcowania z innymi, wymiana cennych doświadczeń, akceptacja uczuć i emocji towarzyszących spotkaniom sprzyja doświadczaniu siebie;

2. Rozmowa wspierająco-doradcza – podczas takiej rozmowy Klient miał szansę konsultacji z psychologiem lub terapeutą w ważnych dla niego kwestiach oraz uzyskania potrzebnego wsparcia psychologicznego. Ilość rozmów uzależniona była od potrzeb Klienta.

Działania Edukacyjno-Pomocowe

To największy i najbardziej różnorodny obszar działalności KIS, obejmujący zarówno indywidualne jak i grupowe formy aktywności, ukierunkowane na psychoedukację i pomoc w poszukiwaniu pracy. Celem tych działań było nabycie przez Klienta nowej wiedzy i umiejętności pomocnych w procesie reintegracji społecznej i zawodowej.

Formy działań edukacyjno-pomocowych realizowane przez KIS:

1. Trening podstaw obsługi komputera – praktyczne zajęcia z obsługi komputera. Są one prowadzone przez trenera wyłącznie indywidualnie, co daje możliwość dostosowania programu zajęć do wyjściowych umiejętności Uczestnika i jego tempa uczenia zwiększając w ten sposób efektywność treningu.
2. Trening kompetencji i umiejętności społecznych – Pomoc w poszukiwaniu pracy – Trening to specyficzny sposób uczenia się i rozwijania określonych umiejętności, polegający na wykorzystywaniu doświadczeń uzyskiwanych w czasie spotkań z trenerem. Celem zajęć jest nabycie praktycznych umiejętności koniecznych do skutecznego poruszania się na rynku pracy takich jak: pisanie dokumentów aplikacyjnych, radzenie sobie podczas rozmowy kwalifikacyjnej oraz szukania ofert pracy przez Internet.
3. Doradztwo zawodowe – celem zajęć z doradcą zawodowym jest poznanie podstawowych zasad poruszania się po rynku pracy a w szczególności: przedstawienie instytucji wspierających osoby bezrobotne, przedstawienie praw i obowiązków osób bezrobotnych wynikających z *Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* oraz nabycie umiejętności zarządzania czasem. Program jest dostosowany do indywidualnych potrzeb klienta.
4. Zajęcia warsztatowe pt.: „Poczucie własnej wartości – moje zasoby” – były to zajęcia grupowe w formie warsztatów, mające na celu zwiększenie wśród Uczestników świadomości ich osobistych zasobów.
5. Trening komunikacji interpersonalnej – głównym celem treningu było rozwinięcie wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym wiedzy i umiejętności z zakresu poprawnej komunikacji interpersonalnej, niezbędnej do poruszania się po rynku pracy, zdobyciu zatrudnienia czy podjęciu kształcenia, oraz służącej polepszeniu relacji i stosunków międzyludzkich.
6. Spotkanie z ekspertem – „Pierwsza pomoc przedmedyczna” – zajęcia grupowe w formie praktycznych ćwiczeń umiejętności związanych z udzielaniem pierwszej pomocy przedmedycznej prowadzone przez specjalistę: instruktora-ratownika Emergency First Response.
7. Spotkanie z ekspertem – „Foto-art” – zajęcia grupowe w formie teorii i praktycznych ćwiczeń umiejętności związanych z profesjonalnym wykonywaniem zdjęć oraz ich obróbką prowadzone przez specjalistę.
8. Spotkanie z ekspertem – „Równość szans” – spotkanie w formie grupowej ze specjalistą mające na celu przedstawienie podstawowych zagadnień związanych z równością szans

takich jak: czym jest równość szans, dokumenty Unii Europejskiej w sprawie równości szans i antydyskryminacji, koncepcję równości szans w dokumentach UE, równość szans kobiet i mężczyzn, itp.

9. Spotkanie z ekspertem – „Metamorfoza” – indywidualne spotkanie z ekspertem mające na celu zmianę wizerunku Uczestniczek zajęć. Program zajęć obejmuje 5 godzin, podczas których odbywają się konsultacje ze stylistą, kosmetyczką i fryzjerem. Na początku i końcu zajęć została wykonana profesjonalna fotografia portretowa, którą Klientka otrzymała w celu doświadczenia przemiany i skonfrontowania swojego wizerunku.

Alternatywne Formy Spędzania Wolnego Czasu

Celem tego rodzaju działalności była reintegracja społeczna Uczestników w sferze spędzania przez nich czasu wolnego i poszerzenie repertuaru aktywności z tym związanych. Zorganizowano grupowe wyjście do teatru, kina, wycieczkę do Krakowa-Wieliczki, kulg w ramach tej formy działalności oraz spotkanie o charakterze samopomocowym na terenie KIS.

4.4. Programy opiekuńcze

4.4.1. Program p.n.: „Starszy Brat – Starsza Siostra”

Dział Opieki Zastępczej przy pomocy przeszkolonych wolontariuszy realizuje program „Starszy Brat – Starsza Siostra” (od września 2003 roku). Program ukierunkowany jest na wybraną grupę dzieci z rodzin zastępczych, w których rodzice zastępczy, z uwagi na podeszły wiek mają problemy w zapewnieniu pomocy w nauce i organizacji czasu wolnego przyjętym do rodziny dzieciom. Wolontariusze spotykają się z dziećmi w ich domach, służą im bieżącym wsparciem w nauce, pomagają w budowaniu właściwych relacji z opiekunami. Spędzając z dziećmi wolny czas, wolontariusze uczą je aktywnego wypoczynku. W 2011 roku przeprowadzono nabór do III edycji programu, w wyniku którego pozyskano 18 kandydatów na wolontariuszy, a w listopadzie rozpoczęto ich szkolenie. Szkolenie ukończyło 14 kandydatów i obecnie trwa proces tworzenia par dziecko-wolontariusz.

4.4.2. Program p.n.: „Giełda Wolontariatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej”

Informacje wstępne

Celem głównym Programu „Giełda Wolontariatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej” (GW) jest szerzenie idei wolontariatu w środowisku lokalnym poprzez pomoc na rzecz osób potrzebujących. Giełda Wolontariatu organizuje spotkania informacyjne, rekrutuje

wolontariuszy wśród studentów uczelni wyższych, uczniów szkół średnich, organizacji pozarządowych. Ponadto, organizuje bazę danych wolontariuszy oraz odbiorców świadczeń wolontarystycznych.

Cele szczegółowe

1. Współpraca z innymi organizacjami i instytucjami w celu diagnozowania potrzeb środowiska lokalnego oraz rekrutacji wolontariuszy;
2. Pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej i zwiększenie ich aktywności społecznej poprzez zaangażowanie wolontariuszy;
3. Zaspokajanie potrzeb dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin niewydolnych wychowawczo i znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej;
4. Podejmowanie innych działań mających na celu wymianę doświadczeń w dziedzinie wolontariatu oraz wymianę dobrych praktyk.

Na przestrzeni 2011r. ideę wolontariatu propagowano w lokalnych czasopismach, na stronach internetowych MOPS oraz Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej. Promowano również działania GW podczas imprez plenerowych organizowanych przez pracowników PAL tj. „Uliczna Parada Teatralna w Śródmieściu Bielsko” oraz „Rycerze nie biorą”.

W ramach promocji idei wolontariatu przeprowadzono rekrutację wolontariuszy wśród uczniów szkół średnich oraz studentów uczelni wyższych na terenie Bielska-Białej. Organizowano spotkania z pedagogami, wychowawcami, uczniami oraz studentami, podczas których przedstawiana była oferta Giedy Wolontariatu, rozdawano ulotki oraz rozwieszano plakaty. Rekrutacji wolontariuszy dokonywano również poprzez internetowe pośrednictwo wolontariatu – „Skrzynka Dobroci” – system rejestracji i komunikacji wolontariuszy i placówek zainteresowanych współpracą w zakresie szerzenia idei wolontariatu.

Promocja wolontariatu objęła także organizacje pozarządowe z terenu miasta. W 2011r. kontynuowano współpracę z „Centrum Wolontariatu” przy Bielskim Stowarzyszeniu Artystycznym „Teatr Grodzki” oraz z Fundacją „Drachma”.

Przeprowadzona promocja idei wolontariatu umożliwiła stworzenie bazy danych wolontariuszy oraz odbiorców ich pracy. Zawarto z wolontariuszami 123 Porozumienia o wykonywaniu świadczeń wolontarystycznych na okres dłuższy niż 30 dni. Łącznie świadczenia wolontarystyczne wykonywało 70 wolontariuszy z tego:

1. Pomoc na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych świadczyło 48 wolontariuszy – pomoc była świadczona w miejscu zamieszkania podopiecznych (rozmowy wspierające, organizowanie czasu wolnego), jak również poza miejscem zamieszkania (spacery, wspólne zakupy);
2. Pomoc na rzecz dzieci świadczyło 26 wolontariuszy – była to przede wszystkim pomoc w nauce i wspólne odrabianie zadań domowych.

Wśród wolontariuszy najliczniejszą grupę stanowiła młodzież w wieku 15-24 lat, (42 osoby); 14 wolontariuszy znajdowało się w przedziale wiekowym 25-50 lat; podobnie 14 wolontariuszy to osoby, które przekroczyły 50 rok życia. Ponadto w ramach współpracy z Fundacją „Drachma”, 7 dzieci z rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych zamieszkałych na osiedlu Śródmieście mogło korzystać z pomocy wolontariuszy zaangażowanych do realizacji Projektu „Starszy Brat Starsza Siostra”

realizowanego przez Fundację „Drachma”. Celem głównym Projektu była kompensacja braków edukacyjnych oraz rozwojowych dzieci poprzez stworzenie i rozwijanie dobrej relacji z wolontariuszem.

Ponadto w ramach współpracy z Centrum Wolontariatu przy Bielskim Stowarzyszeniu Artystycznym „Teatr Grodzki” wolontariusze pracujący na rzecz tutaj. Ośrodka zostali zgłoszeni do udziału w konkursie p.n.: „Barwy Bielskiego Wolontariatu”. Łącznie zgłoszono 3 wolontariuszy, jeden z nich został wyróżniony podczas Gali Wolontariatu, która odbyła się w Teatrze Polskim w Bielsku-Białej.

4.4.3. Rządowy Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Opisano w rozdziale nr 2. Pomoc środowiskowa, 2.2.3. Rządowy Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”;

4.5. Pozostałe Projekty

4.5.1. Projekt badawczy p.n. „Interaktywna mapa problemów społecznych Bielska-Białej”

Informacje wstępne

Od 01.02.2011r. MOPS rozpoczął realizację Projektu konkursowego p.n.: „Interaktywna mapa problemów społecznych Bielska-Białej” (na mocy *Uchwały Nr XLVIII/1106/2009 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dn. 22.09.2009r. z późn. zm.*). Pierwotnie, ze względu na wyczerpanie alokacji środków, Projekt nie został przyjęty przez Instytucję Organizującą Konkurs do dofinansowania. Jednakże w grudniu 2010 r. ogłoszono ponownie listę rankingową i decyzją Zarządu Województwa Śląskiego, Projekt zyskał rekomendację do dofinansowania. Projekt realizowany jest w ramach Priorytetu VII „Promocja integracji społecznej”, Działania 7.2 „Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej”, Poddziałania 7.2.1 „Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym” Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Mapy problemów społecznych pokazują dystrybucję przestrzenną określonego zjawiska (problemu społecznego) w oparciu o analizę wszystkich przypadków odnotowanych w określonym roku w kartotekach/archiwach różnorodnych instytucji obsługujących mieszkańców konkretnego miasta. Całkowita wartość projektu to: 384.200,81zł. Założony termin zakończenia realizacji Projektu: 31.07.2012r.

Cele Projektu

Głównym celem Projektu jest zwiększenie efektywności polityki społecznej miasta Bielska-Białej poprzez utworzenie do lipca 2012r. map problemów społecznych poszczególnych Osiedli. Wśród celów szczegółowych znajdują się m.in.:

- identyfikacja i poznanie zjawisk i problemów społecznych występujących w poszczególnych osiedlach Bielska-Białej, uwzględniające podział na wskaźniki

dotyczące kobiet i mężczyzn, co przyczyni się do realizacji celów strategicznych równości płci;

- zapewnienie dostępu podmiotom społecznym oraz mieszkańcom Miasta do zintegrowanych informacji, wspomagających planowanie lokalnych strategii, programów i projektów rozwiązywania problemów społecznych oraz zwiększenie udziału mieszkańców w tworzeniu polityki społecznej Miasta w myśl idei społeczeństwa obywatelskiego;
- diagnoza z obszaru wykluczenia społecznego wspierająca efektywne wykorzystanie środków unijnych oraz innych dostępnych środków zewnętrznych;
- ułatwienie oceny skuteczności rozwiązań wdrażanych w obszarze polityki społecznej;
- zaangażowanie społeczności lokalnej do udziału w identyfikacji problemów społecznych w Mieście.

Realizowane zadania

1. Zarządzanie Projektem;
2. Promocja Projektu;
3. Badanie świadomości i opinii mieszkańców Bielska-Białej na temat sytuacji społecznej oraz podstawowych aspektów życia miejskiego;
4. Badanie problemów społecznych na podstawie dokumentacji instytucji obsługujących mieszkańców Miasta;
5. Wykonanie interaktywnej mapy problemów społecznych Bielska-Białej.

Na przestrzeni 2011r. powołano zespół realizujący Projekt, zorganizowano Biuro Projektu, wykonano materiały informacyjno-promocyjne, uruchomiono również stronę internetową Projektu (www.mapaspoleczna.eu).

W drodze przetargu nieograniczonego wybrano podmioty, które wykonały:

1. Badanie świadomości i opinii mieszkańców Bielska-Białej na temat sytuacji społecznej oraz podstawowych aspektów życia miejskiego;

Celem badania było dostarczenie instytucjom, organizacjom i mieszkańcom Miasta wiarygodnej wiedzy na temat świadomości istniejących problemów społecznych i skali ich występowania, w rozbiciu na poszczególne Osiedla oraz innych istotnych kwestii życia miejskiego, jak np.: ekologia, drogi, bezpieczeństwo, więzi sąsiedzkie, itp. Badanie realizowano metodą ilościową, techniką wywiadu bezpośredniego na próbie ok. 2000 gospodarstw domowych oraz w oparciu o wywiady z ekspertami-informatorami społecznymi. Wyniki prowadzonych badań zamieszczone zostały z „Raportie z badań” (są to studia przypadków opisujące sytuację na wszystkich osiedlach miasta Bielska-Białej, analiza SWOT oraz rezultaty badania jakościowego przeprowadzonego wśród przedstawicieli poszczególnych komisji Rady Miejskiej w Bielsku-Białej). Wspomniany Raport ma formę kompletnych, wyczerpujących, pisemnych zestawień, tabel, analiz statystycznych oraz dodatkowo formę prezentacji multimedialnej.

2. Badanie problemów społecznych na podstawie dokumentacji instytucji obsługujących mieszkańców miasta Bielska-Białej.

Celem badania była inwentaryzacja oraz diagnoza i faktyczne poznanie zjawisk i problemów społecznych Bielska-Białej w uszczegółowieniu na osiedla Miasta. Zamierzeniem jest określenie społecznego obrazu osób dotkniętych różnymi problemami

społecznymi i korzystających ze wsparcia instytucji działających w Mieście. Analizie poddano wszystkie przypadki odnotowane w 2010r. w kartotekach/archiwach następujących instytucji obsługujących mieszkańców Bielska-Białej: Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej; Powiatowego Urzędu Pracy; Ośrodka Leczenia Uzależnień – Podbeskidzie – Miejskiego Ośrodka Terapii Uzależnień; Specjalistycznego Psychiatrycznego Zespołu Opieki Zdrowotnej – Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia; Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym; Sądu Rejonowego. Wyniki prowadzonych badań zamieszczone zostały z „Raportie z badań”, natomiast informacje dot. miejsc zamieszkania osób dotkniętych różnymi problemami społecznymi naniesione zostały na mapy ulicowe Miasta, ilustrując dystrybucję przestrzenną poszczególnych problemów społecznych. Powstały więc mapy ścienne ukazujące osoby: korzystające ze świadczeń pomocy społecznej (i członków ich rodzin), niepełnosprawne, uzależnione, bezrobotne oraz dorosłe i nieletnie skazane za wykroczenia czy też popełnienie czynów przestępczych.

Zakładane rezultaty „twarde” Projektu

- Przeprowadzenie i ukończenie 1 badania świadomości i opinii mieszkańców Bielska-Białej na temat sytuacji społecznej oraz podstawowych aspektów życia miejskiego – zrealizowano w 2011 r.,
- Przeprowadzenie i ukończenie 1 badania problemów społecznych na podstawie dokumentacji instytucji obsługujących mieszkańców Miasta Bielska-Białej – zrealizowano w 2011 r.,
- Przeprowadzenie 1 seminarium informacyjnego, celem prezentacji Projektu oraz jego rezultatów i produktów (planowane na 2012 r.).

Zakładane produkty Projektu

- Wydanie 2500 egzemplarzy publikacji książkowej pt. „Zjawiska społeczne w Bielsku-Białej – Raport z badań”,
- Wykonanie 1 prezentacji multimedialnej „Atlas problemów społecznych Bielska-Białej”,
- Produkcja 1 filmu pt. „Zjawiska społeczne w Bielsku-Białej”,
- Wykonanie 2500 sztuk płyt dvd z nadrukiem i opakowaniem, w których nagrane będą prezentacja multimedialna i film,
- Utworzenie 1 strony internetowej pn. ”Interaktywna mapa problemów społecznych Bielska-Białej”.

4.5.2. Projekt innowacyjny p.n. „Budowanie kultury współdziałania instytucji z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielska-Białej”

Informacje wstępne

Od 01.02.2011r. MOPS rozpoczął realizację Projektu konkursowego p.n.: „Budowanie kultury współdziałania instytucji z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielska-Białej” (na mocy *Uchwały Nr LXIII/1445/2010 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dn. 09.11.2010r.*). Projekt realizowany jest w ramach Priorytetu I. „Zatrudnienie i integracja społeczna”, Działania 1.4 „Projekty innowacyjne” Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. MOPS realizuje Projekt w partnerstwie z Powiatowym Urzędem Pracy w Bielsku-Białej oraz Wyższą Szkołą Administracji w Bielsku-Białej. Całkowita wartość projektu to: 739.090,00zł. Założony termin zakończenia realizacji Projektu: 31.12.2013r.

Celem innowacji jest wypracowanie do listopada 2013r. profesjonalnych zasad (zwiększenie zakresu i poprawa jakości mechanizmów) współpracy pracowników instytucji publicznych i niepublicznych działających w obszarze pomocy i integracji społecznej oraz rynku pracy działających w 16 zespołach (partnerstwach) w skali całego kraju w oparciu o model współpracy powstały w ramach Projektu.

Projekt ma charakter innowacyjny, gdyż dotąd żadna instytucja nie podjęła się dogłębnego zbadania w skali kraju: 1) wykorzystania narzędzia Mapa problemów społecznych, 2) sposobów gromadzenia danych dot. problemów społecznych, 3) obszarów badawczych (np. grupy społeczne, społeczności lokalne, miejscowości, dzielnice, osiedla, ulice) oraz co istotne 4) organizacji procesu stawiania diagnoz społecznych w poszczególnych gminach. Nie stworzono i nie podjęto również testowania nowatorskiego modelu współpracy instytucji przy tworzeniu diagnoz społecznych oraz nie upowszechniono jeszcze i nie włączono w główny nurt polityki takiego modelu.

Cele Projektu

Celem ogólnym projektu jest zwiększenie zakresu i poprawa jakości mechanizmów współpracy pracowników instytucji publicznych i niepublicznych działających w obszarze pomocy i integracji społecznej oraz rynku pracy poprzez wypracowanie systemowego modelu współpracy podczas prowadzonych wspólnie lokalnych diagnoz społecznych.

Celami szczegółowymi są:

- wytworzenie przyjaznej kultury współpracy pomiędzy pracownikami działającymi w obszarze rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej,
- głębsze poznanie lokalnych problemów społecznych pozwalające podejmować skuteczne projekty, co wpłynie na efektywność wydawanych środków publicznych,
- zwiększenie kompetencji i wiedzy tych pracowników w prowadzeniu przydatnych diagnoz społecznych przy wykorzystaniu sprawdzonych i skutecznych metod badawczych,

- uporządkowanie i standaryzacja metod i technik badawczych służących stawianiu trafnych diagnoz społecznych,
- zapewnienie i upowszechnienie dostępu podmiotom społecznym oraz mieszkańcom gmin do zintegrowanych informacji dotyczących problemów społecznych i zasobów oraz zwiększenie udziału mieszkańców w tworzeniu polityki społecznej gmin w myśl idei społeczeństwa obywatelskiego.

Realizowane zadania

1. Przygotowanie wstępnego modelu współpracy instytucji w zakresie prowadzenia wspólnych diagnoz społecznych;
2. Wdrożenie wypracowanego modelu współpracy przy pomocy narzędzia: Mapy problemów społecznych i zasobów w środowisku lokalnym;
3. Zarządzanie projektem.

Na przestrzeni 2011r. powołano zespół realizujący Projekt, zorganizowano Biuro Projektu, wykonano materiały informacyjno-promocyjne, uruchomiono również stronę internetową Projektu.

Grupą docelową użytkowników produktu finalnego będą publiczne i niepubliczne instytucje rynku pracy, publiczne instytucje pomocy społecznej oraz niepubliczne organizacje działające w obszarze pomocy społecznej z całego kraju, w tym: powiatowe urzędy pracy, wojewódzkie urzędy pracy, agencje zatrudnienia, ośrodki pomocy społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie, regionalne ośrodki polityki społecznej, organizacje pozarządowe – zajmujące się pomocą społeczną. Grupą docelową odbiorców produktu finalnego będą osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Stworzony model pośrednio dotyczyć będzie rozwiązywania problemów osób wykluczonych społecznie, gdyż w wyniku trafnie postawionej diagnozy formy wsparcia będą docierać do najbardziej potrzebujących. Grupami użytkowników w procesie testowania będą pracownicy instytucji rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej, którzy otrzymają model współpracy w zakresie prowadzenia wspólnych diagnoz społecznych. Dobór grupy jest zatem uzasadniony, gdyż reprezentanci publicznych instytucji rynku pracy oraz pomocy społecznej wraz z organizacjami niepublicznymi z tych obszarów podejmują działania na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Wymiar testowania grupy użytkowników – 26 (18K oraz 8M) oddelegowanych pracowników w/w instytucji i organizacji z woj. śląskiego, Bielska-Białej i powiatu bielskiego, w tym:

- 4 z Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej,
- 2 z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach,
- 3 z agencji zatrudnienia z Bielska-Białej,
- 6 z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej,
- 4 z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku-Białej,
- 2 z Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Katowicach,
- 5 z organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy i integracji społecznej z Bielska-Białej.

Wymiar testowania grupy odbiorców – 4 (2K i 2M) osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, które są członkami organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy i integracji społecznej z Bielska-Białej.

Kluczowym zadaniem w pierwszym etapie (przygotowawczym) realizacji Projektu było przeprowadzenie diagnozy i analiza problemu, jakim jest tworzenie diagnoz w społecznościach lokalnych i poznanie narzędzi stosowanych przez instytucje pomocy i integracji społecznej oraz rynku pracy w trakcie badań i analiz. Badanie prowadzono w skali całego kraju. W oparciu o uzyskane wyniki oraz doświadczenia innych jednostek, a także wykorzystując istniejącą metodologię sporządzona została próba „Mapy problemów społecznych i zasobów środowiska”. Mapę opracowano na podstawie danych pozyskanych z MOPS i PUP w Bielsku-Białej, a dotyczących jednego wybranego osiedla Bielska-Białej, tj. Grunwaldzkiego. Analiza kartotek w/w instytucji miejskich objęła wszystkie, dostępne w momencie badania akta osób korzystających z ich usług, świadczeń lub wsparcia. Utworzona próba Mapy jest pierwszym krokiem do budowania modelu współpracy instytucji w prowadzeniu diagnoz społecznych.

Wspomniana próba Mapy została zdigitalizowana a następnie zaprezentowana i poddana konsultacjom społecznym podczas panelu ekspertów. W spotkaniu uczestniczyli eksperci zaangażowani w realizację Projektu oraz przedstawiciele różnorodnych instytucji i organizacji, których zadaniem jest przeciwdziałanie i rozwiązywanie istniejących problemów społecznych, a tym samym sporządzanie diagnoz w tym obszarze, np. MOPS, PUP, kuratorzy, NGO's. Uczestnicy panelu z aprobatą przyjęli zaprezentowane narzędzie i wyrazili opinię, zgodnie z którą będzie ono przydatne w praktyce oraz niezastąpione w budowaniu wzajemnej współpracy przy tworzeniu diagnoz.

Pierwszy etap realizacji Projektu zakończył się opracowaniem „Strategii wdrażania projektu innowacyjnego testującego”, którą pozytywnie zaopiniowała Krajowa Sieć Tematyczna oraz Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich w Warszawie. Pozytywna opinia w/wym. podmiotów zapewniła możliwość dalszej realizacji Projektu w latach 2012-2013.

Zakładane produkty i rezultaty Projektu

Produktami finalnymi Projektu będą:

- wypracowanie modelu współpracy instytucji z obszaru pomocy społecznej i rynku pracy przy wspólnym opracowywaniu diagnoz za pomocą Map problemów społecznych i zasobów środowiska lokalnego, na który składać się będzie zestaw metod, narzędzi, sposobów działania w celu budowania komitetów sterujących ds. diagnoz oraz trybów organizacji badań społecznych i stawiania diagnoz w środowisku lokalnym oraz ich graficzna prezentacja w formie map a także utworzony program komputerowy do analizy danych i ich prezentacji, który będzie można ściągnąć z Internetu lub z płyty CD w nakładzie 12500 egz.;
- stworzenie programu szkoleniowego dla kandydatów na członków komitetów sterujących ds. diagnoz, w którym zawarte będą metody dydaktyczne przygotowujące ich do pracy w komitetach, program będzie częścią podręcznika modelu współpracy.

4.6. Pozostałe Programy

Na przestrzeni roku 2011 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej partycypował także w realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Bielsku-Białej na lata 2009-2013” (*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XXXIV/831/2008 z dnia 09.12.2008r.*) oraz różnorodnych programów o zasięgu zarówno miejskim jak i gminnym. Programy te ustalane były w oparciu o Uchwały Rady Miejskiej w Bielsku-Białej. Szczegółowe sprawozdania z realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Bielsku-Białej na lata 2009-2013” jak również poszczególnych Programów, przekazywano do Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej zgodnie z wytycznymi *Zarządzenia Nr ON-0151/3803/10/ON Prezydenta Miasta Bielska-Białej z dnia 31.05.2010 r. w sprawie zasad tworzenia, nadzorowania i wykonywania aktów prawnych Rady Miejskiej w Bielsku-Białej i Prezydenta Miasta Bielska-Białej oraz sprawozdań z ich realizacji.*

Wśród wspomnianych programów znajdują się:

1. Miejski Program Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną na lata 2010-2013 (*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr LII/1212/2010 z dnia 02.03.2010r.*);
2. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2011 (*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr LXIII/1440/2010 z dn. 09.11.2010 r.*);
3. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2009-2013 (*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XXXIV/833/2008 z dnia 09.12. 2008r.*);
4. Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2009-2013 (*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XXXIV/832/2008 z dnia 09.12. 2008r.*);
5. Program Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na Lata 2010-2013 (*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr L/1162/2009 z dnia 22.12.2009r.*);
6. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Bielsku-Białej na Lata 2010-2013 (*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr LXIII/1441/2010 z dnia 09.11.2010r.*);
7. Miejski Program Korekcyjno-Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na Lata 2010-2013 (*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr LXIII/1442/2010 z dnia 09.11.2010r.*).

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each composed of concentric circles in different shades of blue. These circles are connected by thin blue lines that form a triangular shape, with one vertex pointing towards the top right and another towards the bottom right. The text is positioned in the center-left area of the page.

**Świadczenia rodzinne.
Fundusz alimentacyjny.**

5. ŚWIADCZENIA RODZINNE, FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

5.1. Świadczenia rodzinne

Świadczenia rodzinne są przyznawane na podstawie *Ustawy z dnia 28.11.2003r. o świadczeniach rodzinnych* (t. j. Dz. U. z 2006r. Nr 139, poz. 992 z późn. zm.) oraz *Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 02.06.2005r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne* (Dz. U. z 2005r. Nr 105, poz. 881 z późn. zm.), a także w oparciu o *Uchwałę Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr LIV/1245/2010 z dn. 27.04.2010 r. w sprawie podniesienia kwoty dodatków z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego i rozpoczęcia roku szkolnego oraz rocznego przygotowania przedszkolnego*.

Świadczenia rodzinne w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej realizuje Dział Świadczeń Rodzinnych, którego praca skoncentrowana była w roku 2011 m.in. na:

- przyjmowaniu interesantów i załatwianiu ich spraw w zakresie świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- przyjmowaniu wniosków i dokumentacji od osób ubiegających się o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także o pomoc finansową w związku z „Rządowym programem wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne”;
- przyjmowaniu wniosków i dokumentacji od osób ubiegających się o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych w przypadku bezskutecznej egzekucji świadczeń alimentacyjnych;
- analizowaniu wniosków pod kątem kompletności i wprowadzaniu danych do programu SI SYRIUSZ „Świadczenia rodzinne – Familia” oraz „Fundusz alimentacyjny – FundAI”;
- sporządzaniu decyzji administracyjnych w zakresie świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także pomocy finansowej w związku z Rządowym programem wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne;
- przekazywaniu kopii decyzji, dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego komornikom sądowym, prowadzącym postępowanie egzekucyjne w sprawach o świadczenia alimentacyjne;
- prowadzeniu i weryfikacji akt świadczeniobiorców, wierzycieli i dłużników alimentacyjnych przez cały okres zasiłkowy i świadczeniowy;
- sporządzaniu list wypłat świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego i ich rozliczanie;

- szacowaniu środków finansowych na realizację zadań z zakresu świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- sporządzaniu i przekazywaniu do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dokumentacji zgłoszeniowej osób podlegających ubezpieczeniu;
- sporządzaniu miesięcznych zestawień osób ubezpieczonych;
- odprowadzaniu do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składek osób ubezpieczonych;
- współpracy z komornikami sądowymi, prowadzącymi postępowania egzekucyjne w sprawach dotyczących egzekucji świadczeń alimentacyjnych;
- informowaniu dłużników alimentacyjnych oraz organów właściwych dłużnika o przyznaniu osobom uprawnionym świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- informowaniu dłużników alimentacyjnych o wysokości ich zobowiązań wobec Skarbu Państwa z tytułu wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie *Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, zaliczek alimentacyjnych* na podstawie *Ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej, świadczeń z funduszu alimentacyjnego* na podstawie *Ustawy o funduszu alimentacyjnym*;
- występowaniu do organów właściwych z wnioskami o podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych;
- informowaniu organów egzekucyjnych o sytuacjach dłużników alimentacyjnych mających istotny wpływ na prowadzone postępowanie egzekucyjne;
- przeprowadzaniu wywiadów alimentacyjnych z dłużnikami oraz odbieraniu od nich oświadczeń majątkowych;
- wydawaniu decyzji w sprawach zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu wypłaconych świadczeń alimentacyjnych osobie uprawnionej;
- informowaniu Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku – Białej o konieczności aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego;
- przygotowaniu wniosków o zatrzymanie prawa jazdy dłużników alimentacyjnych;
- przygotowaniu wniosków do Prokuratury o ściganie dłużników alimentacyjnych za przestępstwo określone w art. 209 § 1 Kodeksu Karnego;
- sporządzaniu obowiązujących sprawozdań z zakresu realizacji świadczeń rodzinnych;
- współpracy z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych w zakresie realizacji *Ustawy o ubezpieczeniu społecznym i zdrowotnym*;
- współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Katowicach w związku z zastosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego;
- współpracy z wieloma instytucjami na terenie miasta i kraju oraz innymi ośrodkami pomocy społecznej, w celu ustalenia uprawnień do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W Dziale Świadczeń Rodzinnych w 2011 roku przyjęto 5.220 nowych wniosków na świadczenia rodzinne i 591 aktualizacji oraz 1.858 wniosków o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka. Ponadto wpłynęło 187 wniosków o pomoc finansową w związku z Rządowym programem wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne.

Tabela 35: Rodzaje świadczeń przyznanych w latach 2010-2011

l.p.	Wyszczególnienie	2010		2011	
		Kwota /w zł./	Ilość świadczeń	Kwota /w zł./	Ilość świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne	7.118.325	83.943	6.452.891	76.178
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	6.077.088	33.190	4.680.385	30.640
2.1	Urodzenia dziecka	528.000	528	415.000	415
2.2	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	2.007.888	5.130	1.673.245	4.273
2.3	Samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	0	0	0	0
2.4	Samotnego wychowywania dziecka	874.590	5.029	804.930	4.594
2.4.1	Wyplacone na podstawie art.11a, ust.1 pkt. 1 Ustawy	498.200	2.855	454.260	2.571
2.4.2	Wyplacone na podstawie art.11a, ust. 1 pkt. 2 Ustawy	371.630	2.146	346.590	1.999
2.4.3	Wyplacone na podstawie art. 11a, ust. 1 pkt. 3 Ustawy	4.420	26	4.080	24
2.4.4	Art. 11a ust.2 Ustawy	340	2	0	0
2.5	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	420.210	4.025	297.160	3.888
2.5.1	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	54.080	654	41.640	694
2.5.2	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	366.130	3.371	255.520	3.194
2.6	Rozpoczęcia roku szkolnego	767.960	4.802	472.500	4.725
2.7	Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	16.610	225	22.190	303
2.7.1	Na pokrycie wydatków związanych z zamieszaniem	12.060	134	15.840	176
2.7.2	Na pokrycie wydatków związanych z dojazdem	4.550	91	6.350	127
2.8	Wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1.461.830	13.451	995.360	12.442
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w. 1 + w. 2)	12.410.613	117.133	11.133.276	106.818
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	5.223.879	34.143	5.502.186	35.962
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	1.078.372	2.102	1.640.464	3.187
6.	Świadczenia opiekuńcze (w. 4 + w. 5)	6.302.251	36.245	7.142.650	39.149
7.	Razem (w. 3 + w. 6)	19.497.664	153.378	18.275.926	145.967
8.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	1.747.000	1.747	1.857.000	1.857
9.	Razem (w. 7 + w. 8)	21.244.664	155.125	20.132.926	147.824

Ponadto Dział Świadczeń Rodzinnych realizując działania wpisane w „Miejski Program Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną na lata 2010-2013” w 2011r. wypłacał zwiększone kwoty dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu: wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej o 50 zł, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego o 40zł i 50zł, rozpoczęcia roku szkolnego o 60 zł. W 2011 roku powyższy program objął 2.686 rodzin. Łącznie wypłacono kwotę 1.092.470 zł z w/w tytułu.

Rządowy program wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne

W związku z ustanowieniem w dniu 27.09.2011r. „Rządowego programu wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne” osoby mające prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na miesiąc listopad 2011r. i grudzień 2011r. przyznanego na podstawie *Ustawy o świadczeniach rodzinnych* mogły ubiegać się o dodatkową pomoc finansową w wysokości 100,00zł miesięcznie. Dział Świadczeń Rodzinnych odnotował wpływ 187 wniosków w powyższej sprawie. Łącznie wypłacono kwotę 33.100,00zł z w/w tytułu. Natomiast w dniu 27.12.2011r. Rada Ministrów przyjęła uchwałę, zgodnie z którą matka, ojciec lub opiekun faktyczny dziecka mający w styczniu, lutym i marcu 2012 roku prawo do świadczenia pielęgnacyjnego może ubiegać się o dodatkowe świadczenie w wysokości 100,00zł miesięcznie. W związku z powyższym przewiduje się wpływ około 165 wniosków w powyższej sprawie. Realizacja zadania odbywa się w oparciu o środki z budżetu państwa, które nie obejmują kosztów związanych z jego obsługą.

5.2. Fundusz alimentacyjny

Dział Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w 2011 roku realizował również zadania wynikające z *Ustawy z dnia 07.09.2007r.* (t. j. Dz. U. z 2009r. Nr 1 poz. 7 ze zm.) *o pomocy osobom uprawnionym do alimentów*. Powyższy akt prawny określa zarówno warunki nabywania prawa do świadczeń pieniężnych z funduszu alimentacyjnego wypłacanych dla osób uprawnionych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, jak również działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych. W związku z powyższym, przyjęto 1.342 wnioski o wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Do tut. Ośrodka wpłynęło również 1.610 wniosków o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych, w związku z bezskuteczną egzekucją świadczeń alimentacyjnych.

Dodatkowo w 48 sprawach wystąpiono do komorników prowadzących postępowanie egzekucyjne z pismem o ustalenie aktualnego miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego. Ponadto skierowano 110 wniosków do Sądu o wyznaczenie przedstawiciela dla nieobecnej strony postępowania administracyjnego nieznaney z miejsca pobytu celem skutecznego doręczenia dłużnikowi alimentacyjnemu decyzji zobowiązującej do zwrotu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Sporządzono również łącznie 471 innych pism do różnych instytucji w tym m.in. MSWiA, Komisariatów Policji, Komorników Sądowych i Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku – Białej w sprawach dotyczących

dłużników alimentacyjnych oraz osób pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Tabela 36: Działania podjęte w 2011 roku przez Dział Świadczeń Rodzinnych MOPS w B-B

l.p.	Wyszczególnienie	2011
1.	Ilość podjętych działań w tym:	3.702
1.1	Wystąpienia do organów właściwych ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego z wnioskiem o podejmowanie przewidzianych prawem działań	265
1.2	Skierowanie wniosków do starosty o zatrzymanie prawa jazdy	396
1.3	Wycofanie skierowanych wniosków o zatrzymanie prawa jazdy w związku ze spełnieniem przez dłużnika warunków określonych w Ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów	47
1.4	Złożenie wniosków o ściganie dłużnika za przestępstwo określone w art. 209 § 1 kodeksu karnego	474
1.5	Przekazanie powiatowemu urzędowi pracy informacji o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika	148
1.6	Zobowiązania dłużników alimentacyjnych do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy	32
1.7	Przekazanie informacji komornikowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne mających wpływ na egzekucję świadczeń alimentacyjnych w związku z przeprowadzonym wywiadem alimentacyjnym oraz odebraniem oświadczeniem majątkowym	294
1.8	Przekazanie informacji komornikowi o podjętych działaniach wobec dłużnika oraz ich efektach	216
1.9	Przekazanie informacji organowi właściwemu wierzyciela o podjętych działaniach wobec dłużnika oraz ich efektach	223
1.10	Wezwania do dłużników alimentacyjnych w celu przeprowadzenia wywiadów alimentacyjnych i odebrania oświadczeń majątkowych	924
1.11	Wezwania do dłużników	84
1.12	Przekazanie informacji powiatowemu urzędowi pracy o utracie statusu dłużnika oraz ustaniu potrzeby aktywizacji zawodowej dłużnika	1
1.13	Przeprowadzone wywiady alimentacyjne	299
1.14	Odebrane oświadczenia majątkowe dłużników alimentacyjnych	299

W 2011 roku rozdysponowano przyznane świadczenia z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę 6.399.199,00zł., co stanowi całkowitą liczbę 17.864 świadczenia dla osób uprawnionych.

Pracownicy Działu Świadczeń Rodzinnych wystawili 12.410 decyzji administracyjnych, dotyczących świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Ponadto, Dział Świadczeń Rodzinnych wydał 110 postanowień oraz 1.127 zawiadomień o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

The page features a decorative graphic consisting of three overlapping blue circles of varying sizes, arranged in a diagonal line from the top right to the bottom right. Two thin blue lines intersect at the top left and extend towards the circles, creating a triangular shape that frames the upper part of the page.

Pomoc instytucjonalna rodzinie: Żłobek

6. POMOC INSTYTUCJONALNA RODZINIE: ŻŁOBEK

Żłobek, jako Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, który został utworzony na bazie istniejącego już Dziennego Ośrodka Opiekuńczego dla Małych Dzieci nr 1 i 2, działał od 01.09.2005r. powołany *Uchwałą nr XLII/1341/2005 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 12.04.2005r.*

Żłobek był częścią Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, a jego organizacja oraz zadania zostały zawarte w Regulaminie porządkowym placówki, który zatwierdzono *Zarządzeniem nr ON 0151/2018/05/PS Prezydenta Miasta z dnia 10.11.2005r.* na podstawie §9 statutu Żłobka.

Od dnia 04.04.2011r. z mocy prawa Żłobek stał się samodzielną jednostką organizacyjną Gminy Bielsko-Biała (w związku z wejściem w życie *Ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3*).

The page features a decorative graphic consisting of three overlapping blue circles of varying sizes, arranged in a diagonal line from the top right to the bottom right. Two thin blue lines intersect at the top center, forming a large 'V' shape that frames the circles.

Dodatki mieszkaniowe

7. DODATKI MIESZKANIOWE

Dodatki mieszkaniowe są przyznawane na podstawie *Ustawy z dnia 21.06.2001r. o dodatkach mieszkaniowych* (Dz.U. Nr 71 poz. 734 z późn. zm.) oraz *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28.12.2001r. w sprawie dodatków mieszkaniowych*. Obowiązująca ustawa pozwala na przyznanie dodatków mieszkaniowych osobom, które mają tytuł prawny do zamieszkiwanego lokalu, zajmują powierzchnię zgodnie z wyznaczonymi w ustawie normami i nie przekraczają dochodu: 125% najniższej emerytury na każdą osobę w gospodarstwie wieloosobowym (910,23zł/os.) oraz 175% najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym (1.274,32zł) – kwoty obowiązujące od 01.03.2011r. były aktualne do 31.12.2011r. (zmiana następuje zawsze przy rewaloryzacji rent i emerytur). Od 01.01.2004r. na podstawie *Ustawy z dnia 08.03.1990r. o samorządzie gminnym*, dodatki mieszkaniowe są finansowane tylko z budżetu gminy. Na przestrzeni roku sprawozdawczego dofinansowanie do czynszu otrzymało 2.737 gospodarstw domowych.

Tabela 39: Wydatki na dodatki mieszkaniowe

l.p.	Wydatki na dodatki mieszkaniowe	2010	2011*
1.	Ogółem /w zł./	4.773.171	5.097.749
2.	Ilość wypłaconych dodatków (cały rok) /w zł./	25.857	25.821
3.	Średnia wysokość jednego dodatku/m-c /w zł./	184,60	197,43
4.	Ilość dodatków dla mieszkań komunalnych	12.467	12.479
5.	Średnia wysokość jednego dodatku w mieszkaniach komunalnych /w zł./	205,36	221,34
6.	Ilość dodatków dla mieszkań innych	13.390	13.342
7.	Średnia wysokość jednego dodatku w mieszkaniach innych /w zł./	165,27	175,05
8.	Ilość korzystających rodzin (śr. na miesiąc)	2.155	2.152

* ilość rodzin objętych pomocą w formie dodatku mieszkaniowego (śr. na miesiąc) w 2011r., w porównaniu do roku 2010 zmniejszyła się nieznacznie (o 3 osoby/rodziny). Średnia wysokość 1 dodatku mieszkaniowego w tym samym okresie wzrosła i dlatego zwiększyła się łączna kwota wydatkowana na realizację wypłat dodatków mieszkaniowych w 2011r.

W 2011 roku przeprowadzono 385 wywiadów środowiskowych, a 233 wnioski zweryfikowano z aktami innych działów MOPS, przy danych zgodnych – pozostawiono bez dodatkowego wywiadu na złożony wniosek o przyznanie dodatku mieszkaniowego.

W oparciu o wywiady:

- 145 wnioskodawców zmieniło deklarację o dochodach, podając dodatkowe źródła dochodu;
- 14 osób zgłosiło rezygnację z ubiegania się o dodatek mieszkaniowy i wycofało złożony wniosek.

The page features a decorative graphic on the right side consisting of three overlapping blue circles of varying sizes, arranged vertically. Two thin blue lines extend from the top left and top right towards the circles, creating a triangular shape. The text 'Stypendia szkolne' is centered on the page in a bold, blue, sans-serif font.

Stypendia szkolne

8. STYPENDIA SZKOLNE

Uchwałą Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XLIII/1002/2009 z dnia 02.06.2009r. powierzono Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej zadanie polegające na realizacji pomocy wynikającej z Ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty.

Od września 2009r. zadania te w MOPS są realizowane przez Dział Świadczeń, który przyznaje i wypłaca stypendia i zasiłki szkolne.

Stypendia szkolne przyznawane są uczniom z rodzin, w których miesięczny dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust 1 pkt 2 Ustawy o pomocy społecznej. Wysokość przyznanego stypendium szkolnego uzależniona jest od wysokości dochodu na osobę w rodzinie. W 2011 roku przyznano 466 stypendiów szkolnych. Ta forma pomocy trafiła do 236 rodzin.

Zasiłki szkolne przyznaje się natomiast uczniom z rodzin, w których z uwagi na zaistniałe zdarzenie losowe nastąpiło pogorszenie sytuacji dochodowej. Zasiłki te mają być przeznaczone na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym.

Tabela 40: Stypendia szkolne oraz zasiłki szkolne przyznane w 2011 roku

l.p.	Wyszczególnienie	2010	2011
1.	Ilość przyznanych stypendiów w tym:	520	466
1.1	Dla uczniów szkół podstawowych	271	235
1.2	Dla uczniów gimnazjów	144	126
1.3	Dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych	101	102
1.4	Dla uczniów szkół policealnych	3	2
1.5	Dla słuchaczy kolegiów	1	1
2.	Ilość przyznanych zasiłków szkolnych	48	43

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each with a lighter blue outer ring and a darker blue inner circle. These circles are connected by thin blue lines that form a triangular shape. The circles are positioned in the top right and bottom right corners of the page.

Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

9. REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

MOPS realizuje zadania z zakresu rehabilitacji społecznej, określone w: *Ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, Rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków PFRON, Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie turnusów rehabilitacyjnych, Rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie warsztatów terapii zajęciowej.*

Powiat otrzymuje środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON).

W roku 2011 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał środki przekazane przez Fundusz w łącznej wysokości 2.209.433zł, (*Uchwała Nr XIV/310/2011 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 28.12.2011r. zmieniająca Uchwałę w sprawie podziału środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, przyznanych na rok 2011*). Podczas gdy w 2010 roku środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wynosiły 2.282.874zł.

W roku 2011 indywidualne osoby niepełnosprawne złożyły łącznie 1.687 wniosków (w 2010 roku – 2.297 wniosków). Na potrzeby niepełnosprawnych mieszkańców miasta wydatkowano w 2010 r. 2.282.055,36zł, natomiast w 2011 r. wydatki te wyniosły 2.209.243,43zł. Środki finansowe w ramach zadań z zakresu rehabilitacji społecznej obejmowały dofinansowanie:

- kosztów działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej;
- sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych;
- likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych;
- zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, ortopedyczny i środki pomocnicze przyznawane na podstawie odrębnych przepisów osobom niepełnosprawnym;

W roku 2011 *Uchwałą Nr IV/40/2011 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 1.02.2011r. w sprawie określenia zadań na rzecz osób niepełnosprawnych, na które zostaną przeznaczone środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2011 roku* postanowiono wyłączyć z dofinansowania dwa zadania:

- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny osobom fizycznym prowadzącym działalność gospodarczą i jednostkom organizacyjnym nie posiadającym osobowości prawnej.

Dofinansowanie kosztów działania Warsztatów Terapii Zajęciowej

Na terenie miasta działają Warsztaty Terapii Zajęciowej prowadzone przez Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne „Teatr Grodzki” oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „Port”. W zajęciach uczestniczy 75 osób niepełnosprawnych z terenu miasta Bielska-Białej i okolic. Warsztaty są finansowane w 90% ze środków PFRON, co w roku 2011 wyniosło 1.109.700zł oraz w 10% ze środków własnych powiatu tj. 123.300,00zł. W ramach warsztatów prowadzone są zajęcia rehabilitacji zawodowej i społecznej w pracowniach dostosowanych do indywidualnych predyspozycji osób niepełnosprawnych, chcących w przyszłości podjąć pracę na otwartym rynku pracy.

Dofinansowania sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

O środki finansowe z Funduszu na dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych złożyło wnioski i ubiegało się 13 stowarzyszeń z terenu miasta. W ramach tego zadania organizowano imprezy plenerowe, wycieczki turystyczno-rekreacyjne, przedstawienia, gry, zabawy, spotkania teatralne, zawody sportowe, turnieje, które miały bezpośredni wpływ na integrację społeczną osób niepełnosprawnych. Łącznie przedsięwzięcia te zgromadziły 424 osoby niepełnosprawne. Na powyższe zadanie wydatkowano kwotę 55.313,64zł.

Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych stanowi formę pomocy dla indywidualnych osób, które z racji swej niepełnosprawności napotykają na trudności w funkcjonowaniu w swoim mieszkaniu, środowisku i najbliższym otoczeniu. Złożono 292 wnioski o dofinansowanie, a Ośrodek wypłacił na to zadanie kwotę 346.157,19zł; w tym na likwidację barier architektonicznych 178.356,29zł, na likwidację barier technicznych 94.532,10zł a na likwidację barier w komunikowaniu się 73.268,80zł.

Dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych

Dużym wsparciem finansowanym dla osób niepełnosprawnych jest udzielanie dofinansowania do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych. Dofinansowanie takie wypłacono 950 osobom na łączną kwotę 698.072,60zł. Osoby niepełnosprawne mogły w ten sposób otrzymać sprzęt niezbędny do funkcjonowania w życiu codziennym tj. wózki inwalidzkie, obuwie ortopedyczne, aparaty słuchowe, okulary, balkoniki, protezy, materace przeciwoleżynowe itp. oraz sprzęt do ćwiczeń rehabilitacyjnych w warunkach domowych.

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each with a darker blue center and a lighter blue outer ring. These circles are connected by thin blue lines that form a triangular shape. The circles are positioned in the top right, middle, and bottom right areas of the page.

Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

10. MIEJSKI ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Bielsku-Białej funkcjonuje w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej od dnia 1.01.2009r. Zajmuje się wydawaniem orzeczeń o niepełnosprawności /zaliczeniu bądź niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych/ osób w wieku do 16 roku życia, wydawaniem orzeczeń o stopniu niepełnosprawności /zaliczeniu do lekkiego bądź umiarkowanego bądź znacznego stopnia niepełnosprawności/ osób w wieku od 16 roku życia oraz wydawaniem legitymacji osób niepełnosprawnych. Orzeczenia w trybie przepisów *Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15.07.2003r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności* (Dz. U. z 2003r. Nr 139 poz. 1328 z późn. zm.) wydają trzyosobowe składy orzekające Zespołu, w których zasiadają: jako przewodniczący – lekarz medycyny, jako członek: psycholog lub doradca zawodowy lub pracownik socjalny oraz protokolant. Aktualnie w Zespole pracuje: dziewięciu lekarzy, jeden psycholog, czterech doradców zawodowych, trzech pracowników socjalnych, czterech protokolantów. W roku 2011 Miejski Zespół w Bielsku-Białej przyjął przedstawione poniżej ilości wniosków oraz wydał podane ilości orzeczeń i legitymacji.

Tabela 41: Dane rzeczowe dotyczące wniosków, orzeczeń i legitymacji wydawanych dla dzieci do 16 roku życia w latach 2010-2011

l.p.	Wyszczególnienie	2010	2011
1.	Ilość złożonych wniosków osób do 16 roku życia	282	256
2.	Ilość wydanych orzeczeń dla osób do 16 roku życia w tym:	270	251
2.1	Orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	226	198
2.2	Orzeczenia o nie zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	38	45
2.3	Orzeczenia o odmowie wydania nowego orzeczenia (stan zdrowia nie uległ pogorszeniu)	6	8
3.	Ilość wydanych legitymacji dla osób niepełnosprawnych do 16 roku życia	188	186

Tabela 42: Dane rzeczowe dotyczące wniosków, orzeczeń i legitymacji wydawanych dla osób po 16 roku życia w latach 2010-2011

l.p.	Wyszczególnienie	2010	2011
1.	Ilość złożonych wniosków	3.572	3.607
2.	Ilość wydanych orzeczeń dla osób po 16 roku życia w tym:	3.453	3.683
2.1	Orzeczenia o lekkim stopniu niepełnosprawności	1.099	1.040
2.2	Orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	1.355	1.471
2.3	Orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności	748	947
2.4	Orzeczenia negatywne, o niezaliczeniu do żadnego stopnia niepełnosprawności	119	72
2.5	Orzeczenia o odmowie wydania nowego orzeczenia (stan zdrowia nie uległ pogorszeniu)	132	153
3.	Ilość wydanych legitymacji dla osób niepełnosprawnych po 16 roku życia	1.322	1.493

W roku 2011 klienci Miejskiego Zespołu złożyli ogółem 262 odwołania od orzeczeń do Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Katowicach, w tym 221 odwołań od orzeczeń o stopniu niepełnosprawności /powyżej 16 roku życia/ oraz 41 odwołań od orzeczenia o niepełnosprawności /poniżej 16 roku życia/. W ramach samokontroli złożonych odwołań wydano 42 orzeczenia o stopniu niepełnosprawności /powyżej 16 roku życia/, natomiast 177 odwołań wysłano do II instancji, do Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Katowicach. Podobnie w przypadku odwołań dziecięcych /poniżej 16 roku życia/ wydano 2 orzeczenia o niepełnosprawności, natomiast 39 odwołań wysłano do II instancji, do Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Katowicach.

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each with a lighter blue outer ring and a darker blue inner circle. These circles are arranged in a descending diagonal line from the top right towards the bottom right. Two thin, light blue lines extend from the top left and top right corners, meeting at the top of the circles and extending downwards towards the center of the page.

Windykacja należności

11. WINDYKACJA NALEŻNOŚCI

Zespół ds. Windykacji zajmuje się ściąganiem należności powstających w toku działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Do podstawowych zadań Zespołu należą:

1. Reprezentowanie wierzyciela tj. MOPS przed:
 - a) osobami zobowiązanymi,
 - b) organami egzekucyjnymi,
 - c) organami wymiaru sprawiedliwości (w tym w sprawach z zakresu egzekucji z nieruchomości i postępowań wobec spadkobierców osób zobowiązanych), organami ścigania i innymi instytucjami.
2. Prowadzenie wymaganej dokumentacji w celu dochodzenia należności budżetowych;
3. Monitorowanie i bieżąca weryfikacja stanu zadłużenia zobowiązanych;
4. Wystawianie upomnień, tytułów wykonawczych oraz prowadzenie w tym zakresie ewidencji;
5. Weryfikowanie wpłat dokonywanych przez dłużników MOPS;
6. Rozpatrywanie wniosków dłużników w zakresie ulg w spłacie należności wynikających z ustaw realizowanych przez MOPS;
7. Współpraca z Urzędami Skarbowymi, Wydziałem Dochodów Budżetowych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej, Komornikami Sądowymi w zakresie zadań należących do Zespołu;
8. Współpraca z Komornikami Sądowymi w zakresie dochodzenia należności z tytułu prowadzonej przez komornika egzekucji z ruchomości i nieruchomości.

Liczba dłużników ogółem na dzień 31.12.2011r. wynosiła 2.416 osób, w tym dłużników alimentacyjnych 1.658 osób.

W 2011 roku wysłano ogółem 1.647 upomnień, w tym:

- 1.027 dotyczących funduszu alimentacyjnego,
- 158 dotyczących świadczeń rodzinnych,
- 462 dotyczące pomocy społecznej.

W 2011 roku wystawiono ogółem 1.176 tytułów wykonawczych, w tym:

- 760 dotyczących funduszu alimentacyjnego – dla dłużników zamieszkałych poza gminą Bielsko-Biała, kierowanych do właściwych Urzędów Skarbowych,
- 128 dotyczących świadczeń rodzinnych,
- 288 dotyczących pomocy społecznej,
- 20 ograniczeń tytułów wykonawczych.

The page features a decorative graphic consisting of three overlapping blue circles of varying sizes, arranged in a diagonal line from the top right towards the bottom right. Two thin blue lines intersect at the top left and extend towards the circles, creating a sense of depth and movement.

Doskonalenie zawodowe pracowników MOPS

12. DOSKONALENIE ZAWODOWE PRACOWNIKÓW

12.1. Struktura zatrudnienia i podnoszenie kwalifikacji

Na dzień 31.12.2011r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej zatrudniał ogółem 284 pracowników, z czego 106 osób to pracownicy socjalni, realizujący pracę socjalną w środowisku. Spośród pracowników MOPS 186 osób posiada wykształcenie wyższe, co stanowi 65% ogółu zatrudnionych.

Aby zrealizować swoje zadania Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej zatrudnia wykwalifikowanych pracowników, spełniających kryteria danego stanowiska. Jednakże częste zmiany w ustawodawstwie oraz przejmowanie nowych zadań do realizacji przez samorządy w ramach decentralizacji, wymagają ustawicznego podnoszenia kwalifikacji przez pracowników. Wiąże się to z koniecznością doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej i przygotowania ich do pracy w obszarze działań, podejmowanych przez instytucje pomocy społecznej. Pracownicy Ośrodka w 2011r. skorzystali ze 173 tematycznych ofert. W szkoleniach, konferencjach i seminariach wzięło udział 128 pracowników. Tematyka spotkań dotyczyła m.in.:

- „Akademia prawa komputerowego zasady prawne monitoringu wizyjnego – co można, a co jest nielegalne?”
- „Aktualne problemy bezpieczeństwa technicznego i organizacyjnego danych osobowych”
- „Asystentura rodzinna – ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej”
- „Czy rodzicielstwo zastępcze ma przyszłość?”
- „Demencja – pomoc na dziś i w przyszłości”
- „Dłużnik alimentacyjny i osoba uprawniona do alimentów – rozliczanie za 2011r. w księgach rachunkowych OPS z uwzględnieniem najnowszych przepisów prawa, komunikatów Ministerstwa Finansów i nowego planu kont”
- „Dobre praktyki w prowadzeniu projektów POKL z zastosowaniem najnowszych narzędzi informatycznych”
- „Eksmisja bez prawa do lokalu socjalnego po wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 4.11.2010r. Co się stanie po 11.11.2011r.?”
- „Inwentaryzacja 2011 i jej praktyczne aspekty”
- „Kodeks Postępowania Administracyjnego. Rewolucja w KPA!”
- „Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego w obszarze EURES-T Beskidy”
- „KPA 2011!!! Zmiany w procedurach dla pomocy społecznej”

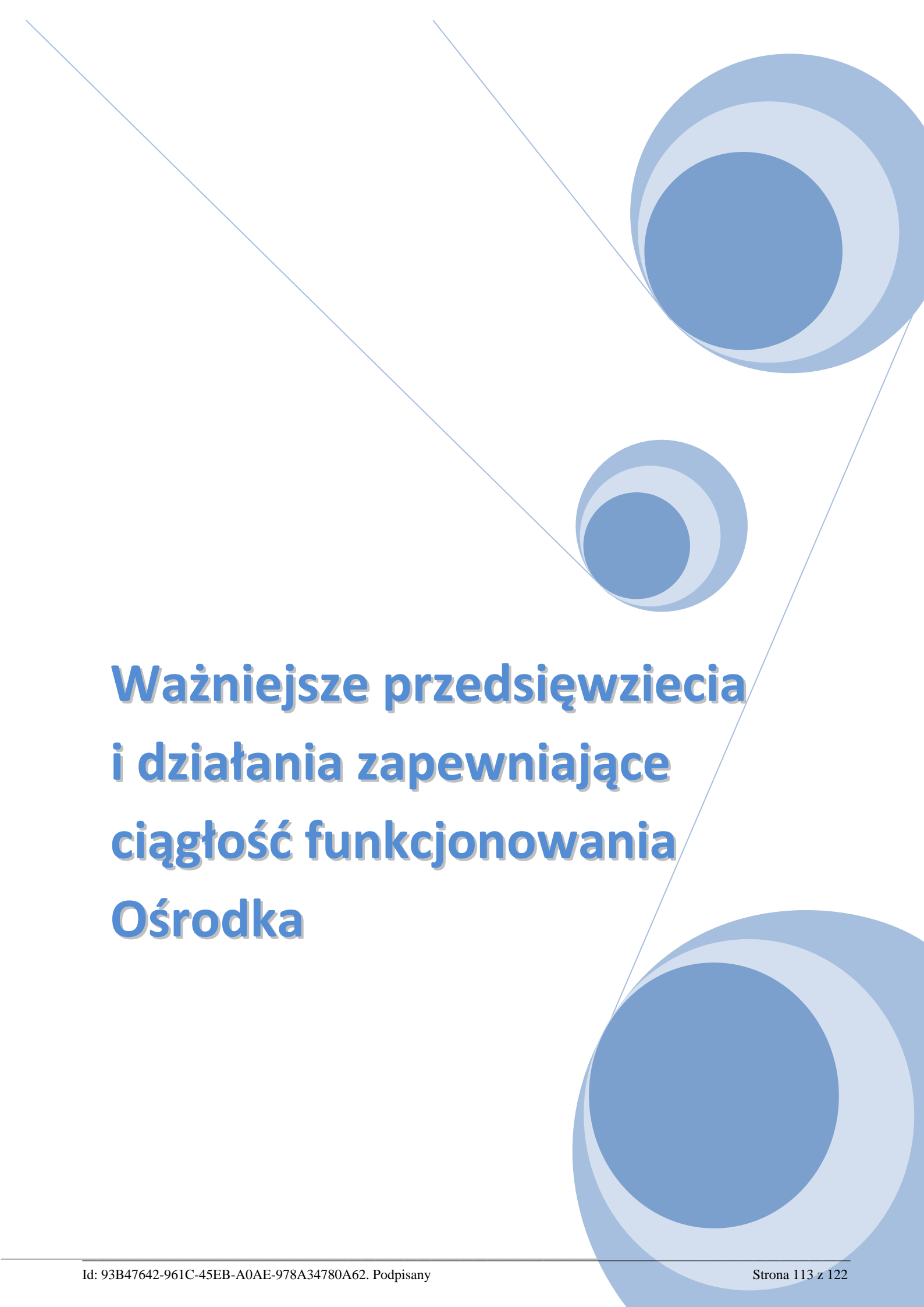
- „KPA 2011!!! Zmiany w procedurach dla świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego”,
- „Mediacja i asystentura – nowe działania w pomocy społecznej. Szanse, problemy, potrzeby...”,
- „Medyczne i psychospołeczne aspekty HIV”,
- „Milczeć czy pomagać – interdyscyplinarna współpraca przeciw przemocy domowej”,
- „Najczęściej występujące nieprawidłowości dotyczące prowadzenia rachunkowości, gospodarki finansowej i sprawozdawczości w JST”,
- „Nowe obowiązki i zadania gmin oraz służb według nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”,
- „Nowe zasady rachunkowości obowiązującej od 2011 dla JPS ...”,
- „Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie-aktualny stan prawny”,
- „Obowiązkowe kontrole oraz prowadzenie książki obiektu budowlanego czyli prawo budowlane w praktyce”,
- „Obywatel w zagrożeniu”,
- „Ogólnopolski Kongres przemocy w rodzinie 2011”,
- „Opieka – między wolnością a równowartością. W stronę filozofii wychowania i teorii pracy socjalnej”,
- „Opieka nad rodziną i dzieckiem – aktualne problemy związane z ustaleniem odpłatności za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej i placówce opiekuńczo-wychowawczej, ze szczególnym zwróceniem uwagi na solidarną odpłatność rodziców”,
- „Podstawy zamówień publicznych. Przepisy istotne dla prowadzenia postępowania. Odpowiedzialność”,
- „Pomoc społeczna – zmiany na półroczu 2011!!!”,
- „Pomoc społeczna oraz wstęp do pieczy zastępczej”,
- „Praktyczne zastosowanie przepisów rozporządzenia MPiPS z dnia 09.12.2010r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy”,
- „Prawidłowa organizacja i nieprawidłowości w funkcjonowaniu kontroli zarządczej.”,
- „Prawo pracy w jednostkach pomocy społecznej 2011”,
- „Prawo pracy w praktyce w aspekcie najnowszych zmian”,
- „Prawo Pracy w samorządzie 2011r.”,
- „Problemy czy wezwanie? – nauka i praktyka wobec starzenia się i starości”,
- „Problemy z naliczaniem dodatkowego wynagrodzenia rocznego dla pracowników samorządowych «trzynastki»”,
- „Procedury kierowania do DPS oraz zasady ponoszenia opłat za pobyt w świetle obowiązujących przepisów”,
- „Procedury pomocy dziecku krzywdzonemu – zagadnienia praktyczne”,
- „Profesjonaliści, część II – rodzeństwo”,
- „Program na rzecz społeczności romskiej w Polsce”,
- „Przemoc wobec osób starszych i niepełnosprawnych w formule pracy zespołów interdyscyplinarnych”,

- „Przygotowanie gmin i powiatów do organizacji systemu opieki nad dzieckiem zgodnie z ustawą z 09.06.11r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej”,
- „Rachunkowość Jednostek Pomocy Społecznej po zmianach obowiązujących od 01.01.2011 roku...”,
- „Realizacja zamówień publicznych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz samorządowe jednostki organizacyjne – najczęstsze nieprawidłowości”,
- „Rozliczanie umów cywilno prawnych”,
- „Rządowy program wspierania osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne w miesiącu XI i XII 2011r.”,
- „Spotkanie szkoleniowe z Kadrami Pomocy Społecznej”,
- „Standardy usług i modele instytucji”,
- „Stosowanie aktualnych obowiązujących przepisów o dodatkach mieszkaniowych”,
- „Szkolenie dla kadry pomocy społecznej w zakresie wsparcia ofiar handlu ludźmi”,
- „Środki europejskie po 1 stycznia 2011r.”,
- „Świadczenia i fundusz – rewolucji ciąg dalszy”,
- „Świadczenia rodzinne – zmiany na półroczu 2011!!!”,
- „Świadczenia, fundusz i oświadczenia!!!”,
- „Telefon Niebieska Linia”,
- „Tworzenie i funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych”,
- „Ustawa żłobkowa – nowe zadania gminy z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do 3 lat”,
- „Warsztaty szkoleniowe na temat praktycznego wykorzystania systemu archiwum”,
- „Wdrożenie Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej”,
- „Windykacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego i nienależnie wypłacanie świadczeń przez pracowników Gmin i OPS”,
- „Wstęp do pieczy zastępczej – zadania powiatu!!!”,
- „Zabezpieczenie interesów dziecka – aspekty prawne i psychologiczne”,
- „Zasady i tryb opracowywania, uzgadniania i wdrażania instrukcji kancelaryjnych w jednostkach organizacyjnych”,
- „Zasady postępowania przy kierowaniu i umieszczaniu osób dorosłych w DPS”,
- Szkolenie okresowe z zakresu bhp dla pracodawców/osób kierujących pracownikami,

Pracownicy skorzystali również z ofert finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego w zakresie następujących tematów:

- „Administrator bezpieczeństwa informacji”,
- „Asystent rodzinny i inne formy pracy z rodziną”,
- „Automotywacja i trening twórczego myślenia”,
- „Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej”,
- „CPS-Coaching z klientem Pomocy Społecznej”,
- „Dialog społeczny a więzi międzypokoleniowe we współczesnej rodzinie”,
- „E-możliwości – aktywna integracja osób niepełnosprawnych przez szkolenia i system wspomagający telepracę”,

- „Innowacyjne rozwiązania, standardy pomocy społecznej – praktyka wdrażania”,
- „Jak skutecznie realizować projekt systemowy – pomysły na aktywną integrację w projektach na lata 2012-13”,
- „Kształtowanie umiejętności budowania mocnych stron klienta”,
- „Miejsce i rola seniorów w starzejącym się społeczeństwie”,
- „Nic trudnego dla niepełnosprawnego, czyli jak EFS wspiera osoby niepełnosprawne”
- „Nowelizacja KPA”,
- „Organizator rodzinnej pieczy zastępczej – ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – dla pracowników PCPR”,
- „Podstawy terapii rodzin”,
- „Polityka bezpieczeństwa danych osobowych”,
- „Postępowanie egzekucyjne w pomocy społecznej”,
- „PPR – Interwencja w sytuacji przemocy w rodzinie”,
- „Praca socjalna i streetworking w obszarze bezdomności”.
- „Praca z osobami niepełnosprawnymi – kształtowanie umiejętności życiowych, społecznych i zawodowych”,
- „Praca z rodziną wieloproblemową”,
- „Praca z rodziną zastępczą i adopcyjną”,
- „Praca ze sprawcą przemocy domowej – realizacja programów korekcyjnych”,
- „Pracownicy socjalni i praca socjalna w Polsce. 20 lat po reformie systemu pomocy społecznej”,
- „Pracownik socjalny jako animator zmian w społeczności lokalnej”,
- „Prawo pomocy społecznej – najważniejsze zmiany”,
- „Przemoc w rodzinie” z cyklu „Jak pomagać nie upokarzając”,
- „Standardy usług i modele instytucji-pilotażowe wdrażanie”,
- „Stosowanie procedur administracyjnych w zarządzaniu instytucją pomocy społecznej”,
- „Trening komunikacji i asertywności”,
- „Tworzenie i rozwijanie standardów usług i pomocy społecznej”,
- „Wspieranie rodziny i dziecka w środowisku lokalnym. Kontynuacja debaty o systemie pomocy społecznej...”,
- „Współpraca międzyinstytucjonalna w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego”,
- „Zarządzanie ryzykiem w jednostkach sektora finansów publicznych”,
- „Zatrudnienie i integracja społeczna PO KL”,
- „Zatrudnienie i integracja społeczna”,
- „Zmiany w systemie pomocy Dziecku i Rodzinie – nowa ustawa o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej”,
- „Źródła i mechanizmy przemocy, praca nad postawami wobec przemocy, portret psychologiczny sprawcy przemocy”,
- Kurs z zakresu „Żywienia człowieka i dietetyki dla osób spoza środowiska akademickiego”,

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each with a lighter blue outer ring. These circles are connected by thin blue lines that form a triangular shape. The circles are positioned in the top right and bottom right corners of the page.

Ważniejsze przedsięwzięcia i działania zapewniające ciągłość funkcjonowania Ośrodka

13. WAŻNIEJSZE PRZEDSIĘWZIĘCIA I DZIAŁANIA ZAPEWNIAJĄCE CIĄGŁOŚĆ FUNKCJONOWANIA OŚRODKA

13.1. Zapewnienie zgodności z wymogami prawa

13.1.1. Działania Zespołu Prawnego, audyty i kontrole zewnętrzne

Zespół Prawny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej na przestrzeni 2011 roku zaopiniował łącznie 1032 umów, zarządzeń, uchwał i porozumień oraz wydał 199 opinii prawnych. Działania na rzecz zapewnienia zgodności z wymogami prawa podejmował także Auditor Wewnętrzny, który realizował zadania audytowe w oparciu o przyjęty plan audytów.

W roku 2011 zrealizowano zadania zapewniające w obszarach działalności MOPS m.in. realizacji świadczeń, pomocy środowiskowej i realizacji usług opiekuńczych. Ponadto przeprowadzono czynności sprawdzające dotyczące prowadzenia spraw z zakresu windykacji należności oraz realizacji świadczeń. W ramach działalności kontrolnej sprawdzono prawidłowość wykorzystania środków PFRON i budżetu Miasta związanych z realizacją zadań z zakresu rehabilitacji społecznej, oraz działalność Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Bielsku- Białej - z udziałem pracownika Wydziału Polityki Społecznej.

13.1.2. Ochrona danych osobowych

Realizację obowiązku w zakresie ochrony danych osobowych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wykonuje poprzez:

- stosowanie środków technicznych i organizacyjnych, mających na celu zabezpieczenie tych danych przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym, zabraniam przez osobę nieuprawnioną, przetwarzaniem z naruszeniem *Ustawy o ochronie danych osobowych* oraz zmianą tych danych, ich utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem;
- dopuszczanie do tych danych wyłącznie osób posiadających odpowiednie upoważnienie;
- zapewnienie kontroli nad tym, jakie dane osobowe, kiedy i przez kogo zostały do zbioru wprowadzone oraz komu są przekazywane;
- stosowanie zabezpieczeń w systemach informatycznych na poziomie wysokim;
- rejestrację zbiorów danych osobowych oraz dokonywanie zgłoszeń aktualizacyjnych w Biurze Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.

13.1.3. Stanowisko ds. BHP i PPOŻ

Realizację obowiązku z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej tut. Ośrodek w 2011 roku wykonywał poprzez:

- sporządzenie wykazu czynników biologicznych występujących na określonych stanowiskach w oparciu o ocenę ryzyka zawodowego dla:
 - opiekunek/pielęgniarek Działu Usług Opiekuńczych;
 - opiekunów w Domu dla Bezdomnych i Noclegowni;
 - pracowników archiwum zakładowego;
 - pracowników obsługujących kasy;
 - pracowników socjalnych.
- wykonanie obowiązku wyznaczenia osób odpowiedzialnych za udzielenie pierwszej pomocy oraz skierowanie na odpowiednie szkolenie;
- informowanie pracowników o zagrożeniach i uciążliwościach występujących na zajmowanych stanowiskach pracy;
- ustalanie okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy oraz ustalanie okoliczności wypadków w drodze do pracy lub z pracy, sporządzanie odpowiedniej dokumentacji, prowadzenie rejestru wypadków przy pracy;
- zapewnienie przeszkolenia z zakresu bhp (wstępnego i okresowego), prowadzenie dokumentacji w tym zakresie;
- współpracę z lekarzem Medycyny Pracy sprawującym profilaktyczną opiekę lekarską nad pracownikami w szczególności przy organizowaniu badań lekarskich;
- zapewnienie środków czystości oraz ekwiwalentu pieniężnego na zakup odzieży i obuwia roboczego oraz pranie dla określonych w Regulaminie Pracy stanowisk;
- zapewnienie wykonania przeglądów okresowych podręcznego sprzętu gaśniczego, okien oddymiających, wyposażenie nowo zaadaptowanych pomieszczeń w środki gaśnicze.

13.2. Zadania mające na celu poprawę organizacji pracy

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku Białej dysponuje 190 stanowiskami komputerowymi, wyposażonymi w system operacyjny MS Windows XP PRO oraz pakiet biurowy MS Office w wersji 2003 lub 2007, oraz 10 serwerów (z systemami MS Windows 2003 Server oraz LINUX). Tabela 43 przedstawia programy komputerowe, dostępne dla pracowników tut. Ośrodka – wspierające organizację ich bieżącej pracy oraz prowadzoną w MOPS sprawozdawczość.

Tabela 43: Programy komputerowe dostępne dla pracowników MOPS

I.p.	Nazwa oprogramowania	Przeznaczenie
1.	TT-Pomost	obsługa świadczeń wynikających z Ustawy o pomocy społecznej
2.	gSAC	weryfikacja i przekazywanie sprawozdań pochodzących z programu „TT-POMOST”
3.	StypendiumNet	obsługa stypendiów i zasiłków szkolnych
4.	Familia	obsługa świadczeń rodzinnych
5.	FundAl	obsługa funduszu alimentacyjnego
6.	InfoMonitor	przekazywanie informacji o dłużnikach alimentacyjnych do Biura Informacji Gospodarczej
7.	Dodatki	obsługa dodatków mieszkaniowych
8.	PCPR	obsługa Działu Rehabilitacji Społecznej
9.	ePFRON	sprawozdawczość dot. ilości zatrudnianych osób niepełnosprawnych
10.	Generatory wniosków płatniczych i aplikacyjnych dla POKL	przygotowanie wniosków o dofinansowanie i wniosków o płatność dla projektów współfinansowanych ze środków UE w ramach EFS
11.	PCPR – MPU	monitoring zarządzania projektami współfinansowanymi ze środków UE w ramach EFS
12.	Ewidencja i kontrola zamówień publicznych	zarządzanie postępowaniami z zakresu zamówień publicznych
13.	QuickStat	weryfikacja i przekazywanie sprawozdań do ŚUW
14.	Portal sprawozdawczy GUS	przekazywanie informacji statystycznych do GUS
15.	Rekord	oprogramowanie finansowo-księgowo i kadrowe
16.	Płatnik	obsługa dokumentów ubezpieczeniowych i wymiana informacji z ZUS
17.	Pekaobiznes24	obsługa bankowości elektronicznej
18.	Archiwum	zarządzanie dokumentacją zgromadzoną w archiwum tut. Ośrodka
19.	Ferro Backup System	archiwizacja danych
20.	SI EKSMOoN	obsługa Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności

13.3. Roboty remontowe

- Adaptacja i przebudowa pomieszczeń planowanej siedziby MOPS przy Pl. Ratuszowym 9;
- Remonty wykonywane na terenie placówek MOPS wynikające z ich bieżącej eksploatacji biur i wyposażenia, tj: w budynkach siedziby Ośrodka przy ul. Cieszyńskiej 13 oraz ul. Milusińskich 6, na terenie Żłobków, Domu dla Bezdomnych, Noclegowni, mieszkań przejściowych przy ul. Wapienickiej 34, mieszkania chronionego przy ul. Bystrzyńskiej 55a oraz przy ul. 11 Listopada 31/3, Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności przy ul. Lipnickiej 36 (dotyczy m.in. robót stolarskich, instalacyjnych, malarskich, montażowych, ponadto prac hydraulicznych i ślusarskich);
- Bieżąca konserwacja inwentarza biurowego;
- Utrzymywanie terenu wokół siedzib MOPS w czystości oraz ich odśnieżanie.

The page features a decorative graphic consisting of several overlapping blue circles of varying sizes and shades, connected by thin blue lines that form a triangular shape pointing downwards. The circles are positioned in the upper right and lower right corners of the page.

Potrzeby miasta Bielska-Białej na zadania w zakresie pomocy społecznej realizowane przez MOPS

14. POTRZEBY MIASTA BIELSKA-BIAŁEJ NA ZADANIA W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ REALIZOWANE PRZEZ MOPS

Tabela 44: Potrzeby miasta Bielska-Białej na zadania w zakresie pomocy społecznej realizowane przez MOPS

l.p.	Wyszczególnienie	Potrzeby /kwoty w zł./
1.	Ogółem wydatki w tym:	59 289 439,00
1.1.	Zadania własne ogółem	26 367 839,00
1.2.	Zadania zlecone ogółem	32 921 600,00
2.	85153 – Zwalczanie narkomanii <i>zadanie własne</i>	90 000,00
3.	85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi <i>zadanie własne</i>	343 791,00
4.	85195 – Pozostała działalność <i>zadanie zlecone</i>	8 361,00
5.	85201 – Placówki Opiekunczo-Wychowawcze <i>zadanie własne</i>	226 248,00
6.	85202 – Domy Pomocy Społecznej <i>zadanie własne</i>	1 900 000,00
7.	85203 – Ośrodki wsparcia – Dom dla Bezdomnych, Noclegownia <i>zadanie własne</i>	935 339,00
8.	85204 – Rodziny zastępcze <i>zadanie własne</i>	678 272,00
9.	85205 – Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie <i>zadanie zlecone</i>	12 000,00
10.	85212 – Świadczenia rodzinne, zaliczka alimentacyjna oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego <i>zadanie zlecone</i>	27 974 238,00
11.	85212 – Świadczenia rodzinne, zaliczka alimentacyjna oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego <i>zadanie własne</i>	1 163 687,00
12.	85213 – Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej <i>zadanie własne</i>	21 960,00
13.	85213 – Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej <i>zadanie zlecone</i>	74 869,00
14.	85213 – Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji europejskiej <i>zadanie zlecone</i>	87 200,00

l.p.	Wyszczególnienie	Potrzeby /kwoty w zł./
15.	85214 – Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe <i>zadanie własne</i>	2 076 800,00
16.	85214 – Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe <i>zadanie zlecone</i>	329 591,00
17.	85216 – Zasiłki stałe <i>zadanie własne</i>	269 725,00
18.	85216 – Zasiłki stałe <i>zadanie zlecone</i>	1 040 500,00
19.	85215 – Dodatki mieszkaniowe <i>zadanie własne</i>	3 635 187,00
20.	85219 – Ośrodki pomocy społecznej <i>zadanie własne</i>	10 452 719,00
21.	85219 – Ośrodki pomocy społecznej <i>zadanie zlecone</i>	2 162 788,00
22.	85219 – Ośrodki pomocy społecznej <i>zadanie zlecone</i>	2 000,00
23.	85220 – Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej <i>zadanie własne</i>	97 300,00
24.	85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze <i>zadanie własne</i>	444 500,00
25.	85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze <i>zadanie zlecone</i>	140 981,00
26.	85295 – Pozostała działalność – Prace społecznie użyteczne, Mieszkania przejściowe, KIS, dożywianie <i>zadanie własne</i>	3 782 451,00
27.	85295 – Pozostała działalność – Dożywianie <i>zadanie zlecone</i>	864 772,00
28.	85321 – Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności <i>zadanie zlecone</i>	224 300,00
29.	85321 – Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności <i>zadanie własne</i>	66 000,00
30.	85311 – Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych <i>zadanie własne</i>	123 300,00
31.	85415 – Pomoc materialna dla uczniów – stypendia socjalne <i>zadanie własne</i>	60 560,00

Jak co roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej na bieżąco analizuje wydatkowanie środków na poszczególne zadania. W przypadku wystąpienia niedoboru, tut. Ośrodek zwraca się do Prezydenta Miasta o zabezpieczenie brakujących środków na realizację zadań.

The page features a decorative graphic on the right side consisting of three overlapping blue circles of varying sizes, arranged vertically. Two thin blue lines originate from the top left and extend towards the circles, creating a sense of depth and movement. The circles are composed of concentric layers of different shades of blue, from a dark center to a lighter outer ring.

Zakończenie

15. ZAKOŃCZENIE

Kierunki działań, które podejmowane będą przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w roku 2012:

- zmiana struktury organizacyjnej Ośrodka w związku z wejściem w życie *Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*:
 - powołanie Działu Pieczy Zastępczej;
 - uruchomienie Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego oraz zatrudnienie Asystentów Rodziny;
- kontynuacja realizacji Projektu Systemowego p.n.: „Bielsko-Biała łączy ludzi”, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, współfinansowanego przez Europejski Fundusz Społeczny;
- kontynuacja realizacji projektu p.n.: „Budowanie kultury współdziałania instytucji z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielska-Białej”;
- zakończenie realizacji projektu p.n.: „Interaktywna mapa problemów społecznych Bielska-Białej”;
- kontynuacja prac związanych z uczestnictwem w projekcie: „Budowa Platformy Integracji Usług Publicznych” na terenie Miasta Bielska-Białej;
- udział w otwartym konkursie ofert Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w ramach Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2012 pn. „Asystent rodziny” (cel: dofinansowanie zatrudnienia asystentów rodziny);
- organizacja kolejnego „Pikniku dla Rodzin Zastępczych”, w celu integracji środowiska rodzin zastępczych (planowany termin 12.05.2012r.);
- realizacja zadań inwestycyjnych wynikających z Zarządzenia Nr ON.0050.272.2011.RG Prezydenta Miasta Bielska-Białej z dnia 18.03.2011 r. w sprawie zasad tworzenia i przyjmowania czteroletnich planów inwestycyjnych:
 - zakup nowych komputerów, drukarek i serwerów (następstwem wymiany sprzętu będzie stopniowe wdrażanie elektronicznego obiegu dokumentów oraz wymiana dotychczasowego systemu do obsługi Dodatków Mieszkaniowych jak również wdrożenie Elektronicznego Archiwum),
 - remont oświetlenia awaryjnego w budynkach MOPS;
 - remont instalacji wodno-kanalizacyjnej w budynku MOPS przy ulicy K. Miarki 11.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej

Jarosław Klimaszewski